

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 11 december 2007*§ 10 Försäljning av Stockholm Vatten Byggprojekt AB och Stockholm Vatten Laboratorieservice AB (utl. 2007:145)*

Anförande nr 1

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till den gemensamma reservationen av Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Något annat vore väl konstigt.

Föredragande borgarrådet skriver i sina synpunkter att försäljningen handlar om renodling av bolagets verksamhet, att det blir fokus på va-tjänster och att detta blir bra för miljön också. För oss är det givetvis det omvända som gäller. Vi har svårt att se hur försäljningen skulle kunna gynna va-kollektivet eller miljöarbete i staden. Det är väl ändå så att till exempel laborativ verksamheten just gynnar aktiekollektivet och är den del av verksamheten som säkerställer att dricksvattnet håller hög kvalitet.

Stockholm har faktiskt inte det bästa vattnet i det här landet, även om vi verkar tro det. Det kunde vi se i den senaste dricksvattentävlingen, där Stockholm Vatten åkte ut redan i deltävlingen. Det ledningsnät som försörjer oss i Stockholm är så långt att det räcker tur och retur till Haparanda. En del av ledningsnätet är äldre än 80 år i dag. Med det i blickfånget verkar det vara ren idioti att fortsätta att montera ned bolaget på det sätt som majoriteten gör.

Det är självklart att de nyttiga verksamheterna måste hållas i stadens ägo och inte göras beroende av externa aktörer.

Borgarrådet påpekar att kompetensen följer med till de nya ägarna. Problemet är att medelåldern är relativt hög inom Stockholm Vatten. Det innebär att den förvärvade reella kompetensen inte finns kvar i så många år till eftersom många går i pension. Jag tycker inte att man ska räkna med att det är på det sättet man tittar på kvalitetsfrågorna i framtiden.

Dessutom kan man konstatera efter senaste styrelsemötet att en stor del av personalen har slutat. För min del känns den här försäljningen oroande. Den är inte baserad på genomtänkt strategi för ett framtida arbete för att tillförsäkra stockholmarna säkra vattenleveranser med hög kvalitet. Jag anser att det ni minst tänker på är kunderna. Det viktiga är att genomföra ogenomtänkta ägardirektiv. Man kan inte heller ta fram ett fullmäktigeärende på de grunder som man har gjort i det här läget, man bara bestämmer på styrelsemötet att nu ska vi sälja utan att ha utrett frågan närmare.

Anförande nr 2

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Ordförande, fullmäktige! Man blir rätt förbluffad när man hör oppositionens argumentering kring de här frågorna. Jag kan ha respekt om ni bara säger att ni är emot. Men att påstå att man inte skulle kunna garantera

kvaliteten därför att man lägger ut eller upphandlar laboratorieverksamhet, som görs på tusentals olika ställen i landet, är med förlov sagt nys.

Det här är ett mycket bra sätt att bedriva verksamhet på, att renodla verksamheten, att se till att man upphandlar kompetens från en av världens absolut största aktörer på det här området. Det kallar jag för att garantera kvaliteten i verksamheten. Att påstå att man inte skulle ägna sig åt att analysera vattenkvaliteten är inte heller med sanningen överensstämmande.

Jag kan respektera om ni tycker att det är fel att man gör den här affären, men ni ska inte komma med helt felaktiga argument kring varför ni tycker att det är fel.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 3

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har faktiskt suttit i det här bolagets styrelse i fyra år under förra mandatperioden och följt det väldigt nära. Nog tycker jag ändå att vi kan kräva att du åtminstone respekterar de åsikter vi har på den här sidan. Vi ser inte nyttan av den här försäljningen, och vi ser inte heller att den är grundad på tillräckligt bra utredningar. Är det så att ni vill sälja och upphandla verksamheter tycker jag åtminstone att ni kunde ha den goda saken att utreda det på ett ordentligt sätt innan.

Det verkade på senaste styrelsemötet att inte ens bolagsledningen visste hur det kommer att bli med en del frågor i det här ärendet. Det tycker jag är respektlöst.

Anförande nr 4

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n - S l o r a c h (s): Ordförande, fullmäktige! Vi i oppositionen är här för att tala om vår uppfattning och vår åsikt. Det hoppas jag respekteras.

Försäljningen av laboratorieverksamheten inom Stockholm Vatten sker för kundernas och miljöns bästa, anser och skriver den borgerliga majoriteten i förslaget till beslut. Jag tycker att det är en beskrivning som motsäger allt sunt förnuft. Är det verkligen för miljöns och stockholmarnas bästa som man avhänder sig kontrollen över laboratoriet som just kontrollerar vattnets kvalitet och att dricksvattnet inte innehåller några föroreningar.

På vilket sätt skulle det värna bättre miljö för stockholmarna? Det är möjligt och till och med troligt att de som nu köper laboratoriet kommer att sköta uppgiften korrekt. Men kommunens ansvariga politiker, det vill säga kommuninvånarnas representanter, kommer inte längre att ha kontroll över verksamheten. Det är en risk som jag tycker är för stor för att den här försäljningen ska genomföras.

Det är beklagansvärt att den borgerliga majoriteten är så förblindad av att avyttra så mycket som möjligt av stockholmarnas egendomar att man inte ser de problem och framtida kostnader som försäljningen kan innebära.

Att man också på det här sätter avhänder sig kompetensen hos personalen är också beklagligt. Stockholm, som arbetat upp den här kompetensen och som byggt upp verksamheten, kommer nu att förlora den för privata intressen som verkligen får en fantastisk personal och verksamhet för en billig penning.

Stockholm hade behövt ha den här kompetensen kvar. Det kommer att bli dyrt för stockholmarna, om den borgerliga majoriteten fortsätter att sälja ut våra tillgångar på det här ideologiskt färgade sättet och utan att se till det bästa av verksamheten och utan förnuft.

Jag yrkar bifall till reservation från s, v och mp i kommunstyrelsen.

Anförande nr 5

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Om det är någonting som kommer att bli dyrt för stockholmarna är det den oerhörda fixering som oppositionen ägnar sig åt, att man ska driva allting i egen regi och att man över huvud taget inte kan effektivisera någon verksamhet där man kan se att man har möjlighet att avknoppa och upphandla saker och ting och få det effektivare och kvalitetsmässigt minst lika bra och till och med bättre än vad som har varit fallet hittills.

Här pratar vi om en av världens absolut största aktörer på det här området som nu tack vare köpet av laboratorieverksamheten kommer att etablera sig i Stockholm. Vi är de som är beställare. Stockholm Vatten är beställare av de laboratorieverksamheter som kommer att utföras på uppdrag av Stockholm Vatten, ingenting kommer att förändras i den delen. Det kommer att bli mycket tydligare skillnad på vem som bär ansvaret för vad, och jag tycker att detta är en alldeles utmärkt affär.

Anförande nr 6

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n - S l o r a c h (s): Det tycker inte vi. Varför skulle vi inte kunna effektivisera? Vi har ingenting emot effektivisering av verksamheter. Tvärtom, det görs ideligen och ständigt inom den kommunala verksamheten, självklart. Den personal som arbetar inom det här området är mycket kvalificerad. Den kommer att följa med enligt vad jag läser. Att säga att de skulle bli sämre för att de jobbar inom kommunal verksamhet är en ren oförsämdhet.

Anförande nr 7

E r i k W a s s é n (fp): Ordförande, fullmäktige! Det är inte alls så som Eva Louise Erlandsson-Slorach säger, att man från den sidan inte har någonting emot att vi effektiviserar verksamheten. På det senaste styrelsemötet för Stockholm Vatten gick den sidan av salen mot ett effektiviseringsförslag som personalen själv hade tagit fram.

Jag lovar Eva Louise att vi ska respektera dina åsikter. Jag tycker att du ska respektera väljarnas åsikter, och väljarna valde bort er vid förra valet och tillsatte den här majoriteten som nu styr.

Det är ingenting att oroa sig för när det gäller laboratorieverksamheten. Den pågår efter försäljningen på samma sätt som den pågick innan. Vattenkvaliteten påverkas över huvud taget inte eftersom den laboratorieverksamhet som gäller vattenreningsverk inte ingår i den här försäljningen.

När det gäller kontroll över verksamheten skulle jag våga påstå att man har större kontroll över en verksamhet som man upphandlar än över en verksamhet som man utför i egen regi.

Anförande nr 8

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n - S l o r a c h (s): Det måste ha varit en kraftig missuppfattning från er sida att vi inte tycker att man ska effektivisera verksamheten. Det är bara nys.

Däremot har väljarna inte längre ert förtroende. Det kan jag åtminstone läsa dagligen på opinionssiffrorna. Det är ras utan like för de moderata politikerna i det här landet.

Anförande nr 9

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Tillgången till rent vatten är nästan den viktigaste frågan i många länder på jorden. Frågan om privatisering av vatten har också blivit en väldigt viktig principiell ideologisk fråga över hela jorden. Vi har det väldigt bra ställt i Stockholm, vi har en väldigt riklig och bra tillgång på rent vatten. Vi hamnade främst i en undersökning nyligen bland sju huvudstäder.

Vid flera undersökningar har stockholmarna förklarat sig villiga att hellre höja taxan än sänka kvaliteten. Jag tror faktiskt inte att stockholmarna valde en majoritet som de trodde skulle försämra vattnet. Tyvärr har majoriteten fått för sig att man ska utsätta just Stockholm Vatten för flera ideologiska experiment utan konsekvensanalyser som man gör på många områden nu i staden.

Under 2007 har det hänt i Stockholm Vatten att man har kraftigt dragit ned underhållsbudgeten. Det innebär att man nu underhåller vart 250:e år. Man har gjort en besparing på administrationen på 30 procent. Man har en påtvingad väldigt dyr pensionsfondering. Nu har man dessutom en väldigt ofördelaktig försäljning av laboratoriet och byggplanering. Det försämrar, anser vi, bolagets möjligheter att möta framtida utmaningar. Både att bygga ledningarna och att mäta kvaliteten ingår i kärnverksamheten.

Vi kan inte hitta någon logisk eller hållbar förklaring till den här avstyckningen. Stockholm Vatten kommer att vara beroende av de här tjänsterna, och då får man köpa dem av ett företag som får monopol. Till vilket pris man får köpa vet man inte. Det framgår av ärendet att det till och med kommer att bli lite dyrare att köpa det än det är nu. Man tror att det kanske ska ordna sig på sikt.

Vi kan inte se det på något annat sätt än att majoriteten desperat försöker hitta olika kommunala verksamheter som man kan sälja därför att man har ett ideologiskt

uppdrag att minska den kommunala verksamheten. Det är klart att det vore mera ansvarsfullt att göra en konsekvensanalys därför att det här ärendet har ett väldigt dåligt underlag. Jag tror att väldigt få stockholmare fattar varför det ska vara bra att stycka upp och skära ned på vattenförsörjningen.

Det som hänt i år är närmast en skandal i Stockholm Vatten och det som kommer att hända nästa år med den budgeten. Man säljer ut kompetensen, minskar underhållet och ökar kostnaderna. Det är för att leva upp till de teoretiska idéerna om marknadens fördelar. Det var faktiskt de teorierna som förra gången ni hade makten ledde till att man sålde ut Stockholm Energi, och vi vet hur det gick.

För Vänsterpartiet är det självklart att vi yrkar avslag på det här illa genomtänkta förslaget och jag yrkar bifall till vår gemensamma reservation.

Anförande nr 10

E r i k W a s s é n (fp): Ordförande, fullmäktige! Ann Mari Engel ägnar sig åt skrämselpropaganda. Hon säger att den viktigaste frågan är en, utebliven, privatisering av vatten. Får jag få påminna Ann Mari Engel om att det finns bara en enda kommun i det här landet som har fattat beslut om privatisering av vatten, och det är socialdemokratiskt styrda Norrköping. Den här sidan av salen har inte för avsikt att sälja ut den verksamhet som vi har i Stockholm Vatten när det gäller vattenproduktion och avloppstjänster.

Det är en helt annan sak att sälja ut enheter inom vattenbolaget som bedriver en verksamhet som redan finns på en konkurrensutsatt marknad. Det gör man med laborativ verksamheten och byggprojekt. Det är två verksamheter där det finns en konkurrensutsatt marknad. Vi räknar i bolaget med att spara 5—10 miljoner kronor om året. Vi har sedan vi kom till makten sparat på rörelsekostnaderna med en summa som uppgår till 200 miljoner kronor. Den investeringsverksamhet som Ann Mari Engel uttryckte farhågor för här är nu nere på en nivå motsvarande den som gällde förut.

Anförande nr 11

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Beträffande Norrköping fattade man ett utomordentligt dumt beslut, och jag tror också att det har rivits upp därför att man insåg att det inte var så klokt.

Jag har inte sagt att ni privatiserar Stockholm Vatten, och det är ju tur att ni inte har lagt fram det förslaget. Jag har sagt att ni säljer ut viktiga delar av verksamheten som är nödvändiga för bolagets existens. Det ifrågasätter vi. Vi har fortfarande inte fått någon förklaring till varför det skulle vara bra att sälja ut och vad man skulle vinna på det.

Nu slår ni er för bröstet för att ni har effektiviserat med 200 miljoner kronor. Det är det som har gått ut över verksamheten. Det beklagar vi, vi tycker att stockholmarna förtjänar bättre.

Anförande nr 12

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige! Jag vill hänvisa till Miljöpartiets reservation som vi lagt i kommunstyrelsen gemensamt med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet. Jag är personligen inte insatt i ärendet. Vår representant är inte i salen, så jag kan inte ta så mycket debatt. Men med kunskap om klimatförändringarna, eventuella höga vattenstånd och problem med kvalitet i vatten i Mälaren i en så viktig fråga som vårt dricksvattens kvalitet bör kompetensen och verksamheten behållas inom stadens kontroll, anser vi, och inte läggas ut på ett privat bolag.

Jag hänvisar till vår reservation.

§ 12 Detaljplan för del av kv. Gamen i stadsdelen Södermalm (Dp 2005-22657-54) (utl. 2007:154)

Anförande nr 13

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, åhörare! Det finns inget ansvarigt borgarråd i salen som kan ta ärendet, men det är inte något speciellt kontroversiellt ärende. Alla partier står bakom förslaget. Jag vill bara säga att det var trevligt att parkeringsnormen blev oerhört låg. I det här fallet råkade det bero på att det inte går att bygga en massa garage. Vi får hoppas att det blir ett bra pris på de här lägenheterna.

§ 13 Detaljplan för ny trafikplats vid Hjorthagen (Ladugårdsgärdet 1:9 m.m.) i stadsdelarna Hjorthagen och Ladugårdsgärdet (Dp 2004-05426-54) (utl. 2007:155)

Anförande nr 14

M a t s L i n d q v i s t (mp): Ordförande, ledamöter och åhörare! Den här trafikplatsen är ytterligare ett bevis på gammalt tänkande. Man tänker fortfarande i termer av stora trafikplatser i innerstaden. Man har alldeles för lite tänkt på behovet hos cyklister och gående mellan Hjorthagen och övriga Östermalm.

Vi anser att det här förslaget är alldeles för mycket eftergifter åt önskemål från Lidingö kommun. Märkligt nog har man inte tittat på motsvarande önskemål om att kunna dra spårvägen från Lidingö intill staden till exempel.

Vi hänvisar därför till vår reservation i kommunstyrelsen.

§ 14 Detaljplan för Henriksdalshamnen (etapp 1) i stadsdelen Södra Hammarbyhamnen, del av Hammarby Sjöstad (Dp 2004-20921-54) (utl. 2007:156)

Anförande nr 15

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Vi har begärt återremiss i det här ärendet. Vi anser att det är en bra plats för att bygga på. Vi har hela tiden stött allt byggande i Hammarby Sjöstad, men här gör man ett misstag, som vi ser det. Vi befinner oss väldigt nära Sveriges största reningsverk. Det är visserligen inbyggt i ett berg, men säkerhetsavstånden är alldeles för korta. Vi vill definitivt lägga in en brasklapp. Vi anser att man kan uppfylla två saker samtidigt: både att se till att man får lite mer av friytor och grönytor och att inte lägga bostäder alldeles för knappt in på detta reningsverk. Att inbilla sig att det största reningsverket i Sverige går utan driftstörningar, att med olika tekniska lösningar försöka se till att bebyggelsen inte riskeras, är inte realistiskt. Det handlar om bakteriespridning, om explosionsrisk, olägenheter, buller och många olika saker.

Boverket rekommenderar 1 000 meter till en sådan här anläggning i normalfall. Ni lägger bostäder 100 meter därifrån. Alltså tiondel av vad som är rekommenderat. Vi tycker i Miljöpartiet att det är väldigt dumt att göra så. Dessutom är det oerhört tätt exploaterat. Man måste skaffa mer av friytor för barn och andra att röra sig i den här stadsdelen.

Vi anser att man måste planera för mer idrottsytor, mer för spontanidrott och parkytor och inte bygga så oerhört tätt som man gör nu. Dessutom bör man se till att man uppfyller de miljötanker som var grunden för hela Hammarby Sjöstad och se till att parkeringsnormerna blir låga. Det är också ett sätt att bygga något billigare än att försöka klämma in bilplats per lägenhet, som ni har haft som mål. Det är uråldrigt tänkande med tanke på klimatskussionen, som bland annat förs på Bali.

Jag yrkar alltså på återremiss.

Anförande nr 16

J o a k i m L a r s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Det vore mycket olyckligt, Cecilia Obermüller, att återremittera detta ärende för att ni aldrig någonsin kommer att förstå människors behov av bilar. Det låga parkeringstalet är det som för Hammarby Sjöstads del har skapat ett problem. Man har från er sida inte räknat med alla de barnfamiljer som har valt att flytta till det här området. Man har inte någonsin brytt sig från er sida om att människor kan hamna i en situation där de är beroende av bil. Då skapar man problem, man bygger in problem från början. Av det skälet behöver vi ett högre parkeringstal.

Att ni inte heller tar med i beräkningen exploateringskostnader och annat sådant kan jag inte förstå. Ni bryr er inte om att exploateringstalet ändå är ganska viktigt. Man måste räkna på vad som är rimligt. Vi kan inte gå med underskott i alla projekt bara för att ni önskar så.

Anförande nr 17

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Den huvudsakliga anledningen till att vi vill återremittera ärendet, Joakim Larsson, handlar om gasexplosionsrisk, smittspridning med mera. Man måste ha större marginaler för att klara miljö- och riskhanteringen. Det är för snålt tilltaget i den här planeringen.

Det finns ofyllda garage i Hammarby Sjöstad. Vi från Miljöpartiet anser det viktigt att man bygger tvärspråvägen från Slussen så att vi får den kollektivtrafikförbindelse som var meningen redan från början. En god kollektivtrafikförbindelse från Hammarby Sjöstad till Slussen gör att flera skulle kunna skippa bilen.

Dessutom är föräldrar medvetna om hälsorisker för barnen i allt större utsträckning.

Jag tycker att det är viktigt att vi kan fortsätta med Hammarby Sjöstad som en miljöspjutspets. Det besöks av tusentals människor från utlandet som vill se hur man kan bygga på ett mer miljöanpassat sätt. Den trenden vill vi fortsätta med även i andra områden.

Anförande nr 18

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation, där vi i huvudsak godkänner förslaget men vi har ett antal synpunkter på planen. Jag tycker att det är helt fantastiskt att höra majoriteten här igen förespråka denna gammaldags bakåtsträvande politik. Det handlar om mer bilar och människors behov av bilar. Har ni inte förstått någonting av debatten de senaste åren?

Hammarby Sjöstad är ett område som är mycket väl försörjt med kollektivtrafik, med tvärbana, färja och bussar. Det bor väldigt många barnfamiljer där, och det är många som har tagit till sig att man vill minska bilismen. Att anse att man ska öka antalet bilar per person och parkeringsplats i denna miljövänliga stadsdel är verkligen bakåtsträvande.

Alla som flyttar in i området är beroende av olika service. För att slippa åka bil långa vägar till stormarknader är det väldigt viktigt att man planerar för service redan från början. Vi saknar det i det här ärendet. Det måste planeras för förskolor och skolor men också affärer, butiker, samlingslokaler, alltså service av olika slag som folk tycker är väldigt viktigt. Jag vet av egen erfarenhet att det är ett önskemål som väldigt många framför som flyttar in i Hammarby Sjöstad. De vill ha mer närservice. Därför vill vi att man tittar mer på det i detaljplanen, plus att man måste titta på utformningen av byggnaderna så att det blir ljusare med bättre solljus än i förslaget. Anledningen till att Hammarby Sjöstad är så attraktivt är närheten till vatten och ljus, och då kan man inte bygga så att man döljer de fördelarna.

Vi yrkar på att man tittar närmare på de här frågorna så att det ska kunna bli den miljövänliga stadsdel som vi alla vill att Hammarby Sjöstad ska bli.

Anförande nr 19

J o a k i m L a r s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Ni för ett väldigt konstigt resonemang helt historiskt. Ni var emot tvärbanan. Ni påstod att man aldrig skulle kunna använda tvärbanan med 9 000 passagerare åkande på detta sätt över huvud taget. Vi stred ganska hårt för tvärbanan en gång i tiden. Som max har man i dag haft, om jag minns rätt, 32 000 passagerare.

Tvärbanan är väldigt bra. Man måste göra både—och. Man måste se till att anpassa sig till verkligheten, konstatera att människor faktiskt har behov av bil, att barnfamiljer och andra i området kan vara beroende av bil delar av livet och också se till att kollektivtrafiken fungerar. Tvärbanan är en nödvändighet. Vi ser gärna fram emot förlängningar och annat.

Ni vurmar nu för butiker och för att man ska ha den lokala servicen. Vem var det som såg till möjligheter till butikslokaler i hela Hammarby Sjöstads område? Inte var det ni.

Anförande nr 20

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Jag är lite förvånad över din minnesbild när det gäller tvärbanan. Jag kan inte minnas annat än vi har tillstyrkt det trots lokala farhågor och protester. Vi trodde att det skulle bullra, och jag tror också att det var en del på er sida som trodde att det inte får tillräcklig kapacitet.

Vi har tillstyrkt tvärbanan, och vi är väldigt nöjda med den. Vi har också föreslagit en förlängning och en utbyggnad av flera tvärbanor.

När det gäller service tror jag att du missförstått. Vi har inte varit emot att det ska finnas servicelokaler. Däremot har vi varit emot att ni bygger ut stormarknader i Sickla. Vad vi var mot i planen var att man i alla hus måste ha utrymme för service längst ner, att man inte kunde göra bara bostadshus. Vi visste att det var väldigt svårt att hyra ut. Det har vi sett i Norra Hammarbyhamnen. Många av lokalerna stod tomma, och man fick bygga om dem till lägenheter. Därför tyckte vi att det var dumt att binda sig till att alla bottenplan skulle vara serviceplan för butiker. Däremot har vi jobbat väldigt mycket inte minst i stadsdelsnämnderna för att få dit service. Men det förhindras av att det ligger så pass nära en stormarknad som det bara är ni som yrkar på ska finnas och byggas ut.

Anförande nr 21

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag ska vara väldigt kortfattad. Ann Mari tror jag inte ha läst ärendet. Det verkar så i alla fall. Det står i ärendet att det kommer att planläggas en ny park och två förskolor. Jag blir väldigt förvånad när du nämner att det inte finns förskolor. Jag tolkar det som att du bara läst Vänsterpartiets särskilda uttalande, inte ärendet.

Anförande nr 22

A n n M a r i E n g e l (v): Det är jättebra att det planeras förskolor. Jag nämnde det som exempel på den service som man måste planera för. Jag har själv varit med och sett hur det går när man inte in det, vilket ni inte gjorde under förra perioden. Ni hade otroliga problem i stadsdelsnämnden med alla barnfamiljer i Hammarby Sjöstad, eftersom ni inte hade planerat en enda kommunal förskola utan trodde att det skulle lösas av marknaden, att privata alternativ skulle etableras.

Nu finns det alltså i ärendet, och det är jättebra. Det ingår i den service som jag räknade upp. Där ingår både affärer och förskolor och annan kommunal service. Det är det vi vill att man ska titta närmare på. Vi har inte avstyrkt det, som du ser, utan vi tillstyrker det. Men vi understryker behovet av mer lokal service.

Anförande nr 23

M a t s L i n d q v i s t (mp): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag skulle vilja återkomma lite grann med frågan om parkeringarna i Hammarby Sjöstad. Som jag har förstått det är en väldigt dålig affär att vara garageägare i Hammarby Sjöstad. Man är tvungen att betala vad marknadspriserna säger att det ska kosta. Däremot tillhandahåller Stockholms stad subventionerade parkeringsplatser i Hammarby Sjöstad, kan man uttrycka det som. Vad väljer man som bilägare? Väljer man garaget, eller väljer man parkeringen på gatan? Det kanske beror på hur rädd man är om sin bil, men det är en klar ekonomisk skillnad.

Jag känner inte riktigt igen Joakim Larssons utsaga att Moderaterna skulle ha varit så mycket för tvärbanan. Det är möjligt att jag missade något i diskussionen. Men vad jag minns från diskussionerna från den tiden är att det var dummaste förslaget någonsin, menade bland annat Anders Guståv i Solna och liknande. Det är möjligt att striden fördes inom Moderaterna. I så fall var det väldigt hedervärt av Joakim att ta den diskussionen.

Anförande nr 24

J o a k i m L a r s s o n (m): Det är fullständigt löjeväckande med tanke på den strid som var i landstinget om tvärbanan, med tanke på den diskussion som vi hade och där vi hävdade att 9 000 resenärer vore fullständigt rimligt. Ni hävdade att det var utopi med tanke på var den skulle gå, från Alvik. Det är fullständigt löjeväckande att höra er i dag säga att ni var för det och att vi emot. Det är larvigt.

Verkligheten är den att det är en mycket lyckad satsning. Och jag är väldigt glad att alla är överens om det i dag.

Apropå ditt resonemang om garage: Åk ner till Hammarby Sjöstad, kika lite på hur det verkligen förhåller sig, konstatera hur många parkeringsplatser som möjligen står tomma där det är bilpoolsparkering. I övrigt är det väldigt svårt. Det är svårt för de boende där. Många vittnar om hur svårt det är med parkeringssituationen, vi vill inte bygga in sådana problem i kommande projekt.

Anförande nr 25

M a t s L i n d q v i s t (mp): Eftersom jag är engagerad i bilpooler rätt mycket och tämligen ofta befinner mig i Hammarby Sjöstad anser jag mig ha en rätt bra bild av situationen. Det är klart att det finns en efterfrågan på fler parkeringsplatser. Det lär ju vara i varje stadsdel. Men en av grundidéerna i Hammarby Sjöstad var att man skulle komma fram till en miljöstadsdel där det skulle finnas så många andra möjligheter som möjligt att ta sig fram, in och ut. Sedan vet jag att Bertil, som inte är här, säkert skulle ha sagt någonting om bärarlag och sådant i Hammarby Sjöstad. Han får väl återkomma om det senare.

§ 18 Stockholms stads handlingsprogram för skydd mot olyckor (utl. 2007:161)

Anförande nr 26

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det är lite tomt i salen, men det här är ett oerhört viktigt ärende. Om jag kommer ihåg saken rätt var det för ungefär ett år sedan som det kom ganska mycket kritik mot den tidigare majoriteten att man inte hade en bra krisberedskapsverksamhet. Det här handlingsprogrammet som vi nu kommer att fatta beslut om innebär att vi tar tag med den frågan på ett mycket bra sätt, som jag ser det.

Ärendet innebär att vi har en tydlig fördelning mellan vad som är ansvaret för SLK, den krisberedskapsfunktion som finns på stadsledningskontoret, och vad som är brand- och räddningsverksamhetens ansvar inom det här området om det skulle uppstå en krissituation.

Stockholm är en väldigt stor stad, och vi har väldigt många olika typer av komplexa verksamheter. Därför är det särskilt viktigt, tycker jag, att vi har en god framförhållning, att vi har bra kunskaper och har gjort en ordentlig planering, att vi har förmåga att se var det kan uppstå problem någonstans, att vi kan i så stor utsträckning som möjligt förebere oss, att motverka olyckor och se var riskerna finns någonstans och få en samlad bild av detta så att alla olika delar av stadens verksamheter kan jobba åt samma håll för att minimera risker och krissituationer.

Det skadeförebyggande arbetet är en viktig del i stadens beredskapsarbete. Där är det inte, och det tycker jag är viktigt att påminna om i olika sammanhang, stadens krisberedskapsverksamhet, krisarbetsledaren i SLK eller brand- och räddningsverksamheten, som har det yttersta ansvaret, utan här är det viktigt att varje nämnd och styrelse funderar på vad det är för egna verksamheter som man måste beakta i sammanhangen och se till att man har en god beredskap på nämnder och styrelser för att jobba med de här frågorna och har en framförhållning. Framförhållning på det här området och en analys av var de potentiella riskområdena finns är A och O för att man ska lyckas på bästa möjliga sätt när det inträffar, om det inträffar, krissituationer.

Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 27

M a t s L i n d q v i s t (mp): Ordförande, ledamöter och åhörare! Vi har lagt ett särskilt uttalande om detta som går ut på att de pågående klimatförändringarna innebär nya förutsättningar för räddnings- och säkerhetsarbetet i staden och påverkar både det förebyggande arbetet och katastrofarbetet. Klimatförändringarna innebär nya risker i Stockholm, särskilt utifrån stadens vattennära läge. I stadens klimat- och sårbarhetsutredning påpekas behovet av åtgärder för att anpassa samhället till dessa risker.

Vi anser att skyddet av effekterna av klimatförändringar, till exempel kraftiga oväder, översvämningar och rasrisker, tydligare måste beaktas i stadens handlingsprogram

mot olyckor. Förekomsten av extremväder kan leda till kris- och katastrofsituationer som kräver kunskap och beredskap för att hantera extraordinära händelser.

Alla kommuner måste göra en risk- och sårbarhetsanalys enligt LSO, lagen om skydd mot olyckor. Stadsledningskontoret bör snarast agera för att genomföra en sådan analys för Stockholm. Arbetet bör leda till konkreta åtgärder för verksamheterna på kort och lång sikt. Åtgärderna bör kostnadsuppskattas. Dessa kostnader bör ställas mot de kostnader som uppstår om anpassningsåtgärder inte vidtas, till exempel kostnader för översvämning i tunnlar och mark.

Operativt har brandförsvaret en mycket viktig roll i det här arbetet. Det måste avspeglas i detta. Brandförsvaret arbetar redan aktivt med förebyggande arbete, till exempel genom information till förvaltningar, hushåll och undervisning av sexåringar. I den nya räddningstjänstorganisationen i det framtida kommunalförbundet i Stockholms län är tanken att bredda uppdraget för brandförsvaret. Det förebyggande arbetet för skydd mot olyckor ska stärkas och bli ett huvudsakligt mål för verksamheten. Ett förebyggande arbete kan vara vid yttranden om detaljplanen då riskerna med sjönära bebyggelse måste analyseras.

Därför är det förvånande att brandförsvarets del i handlingsplanen fokuseras på insatser när en olycka redan inträffat. För övrigt instämmer vi i kommunstyrelsens handikappråds synpunkter. Där var remisstiden för knapp för att ge uttömmande svar på ett så viktigt handlingsprogram. En bättre planering måste göras när det gäller tidplan i ett ärende som berör så många olika människor med eller utan handikapp. Handikapprådet har inte haft den tid som behövs för att inhämta synpunkter från handikappföreningar, vilket är olyckligt och beklagligt.

Anförande nr 28

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Ordförande, fullmäktige! Jag instämmer i Mats Lindqvists synpunkter om att det är viktigt att ha klimataspekterna med i detta. Vi har tillsatt en sårbarhetsberedning som leds av stadsdirektören med bland annat uppgiften att jobba med de här frågorna. Så vi har inte alls några delade uppfattningar i det här sammanhanget. Det är absolut ett perspektiv som måste in, både i stadsplaneringen och i alla andra möjliga områden, i kris- och sårbarhetshanteringen och i handlingsprogrammet.

Vi är helt överens i den delen.

§ 19 Taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall inkl. taxa för skrymmande hushållsavfall m.m. samt slam och latrin (utl. 2007:157)

Anförande nr 29

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! För Centerpartiet är det en central ingrediens i en borgerlig miljöpolitik att miljövalet alltid ska vara det bästa för plånboken. Jag tycker att det är viktigt att arbetet mot en bättre miljö bygger på folkligt stöd så att många med egen vilja vill medverka till en bättre miljö. Det är alltid att föredra framför pekpinnar, tvång och förbud, som det ofta hörs talas om i den här salen.

Därför är det olyckligt att den här taxan är så konstruerad att den skickar fel signaler. Man kan argumentera att det kortsiktigt kostar mer att inte sortera avfallet, att självkostnadsprincipen ska gälla. Jag kan förstå det argumentet. Men samtidigt kostar det alltid olika. Om man ska hävda självkostnadsprincipen ska hushållen som bor nära sopbilarnas utgångspunkt betala lite och de som bor långt bort betala mer.

Herr ordförande! Jag vill med detta yrka på mitt yttrande i kommunstyrelsen. Man ska aldrig straffas för att man vill vara miljövänlig. Det är en viktig princip för Centerpartiet.

Anförande nr 30

M a t s L i n d q v i s t (mp): Ordförande, ledamöter och åhörare! Kostnader för avfallshantering i Stockholm ökar, framför allt på grund av den förbränningsskatt som infördes 2006. I stället för att minska kostnaderna styrande mot minskande avfallsmängder, ökad källsortering höjs avfallstaxan, vilket gör att de ekonomiska incitamenten för att sortera sitt avfall tyvärr minskas. Tydligast är det för villa- och radhusägare där avgiften höjs kraftigt för dem som sorterar matavfall, vilket är väldigt tråkigt. De som har varit mest ambitiösa och lyckats minska sina avfallsmängder mest, de som i dag klarar sig med 140 liters kärl och som hämtas var fjortonde dag i matavfallshämtning, kommer att se taxan höjas med över 60 procent.

Taxan för hushållsavfall måste omarbetas så att den tydligt styr mot minskade avfallsmängder och ökad källsortering. Matavfallen från hushållen, restauranger och storhushållen ska tillvaratas och bli biogas i stället för att gå upp i rök i Högdalens kraftvärmeverk. För att öka utsorteringen av förpackningar och därmed minska avfallsmängderna krävs att fler boende ges möjlighet till fastighetsnära insamling. För att påskynda utvecklingen i den riktningen vill vi att taxan i högre grad än tidigare differentieras så att taxan blir lägre för de fastighetsägare som tillhandahåller fastighetsnära insamling och därmed underlättar för hushållen att källsortera sitt avfall.

För att taxans styrande effekt ska få fullt genomslag måste det ske ett aktivt och utåtriktat arbete där trafik- och renhållningsförvaltningen ställer upp på fastighetsägare och verksamhetsutövare. Tidigare exempel på sådana goda projekt är till

exempel Sortera mera som drevs i stadsdelsförvaltningarna med miljömiljardspengen.

Jag hänvisar till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 31

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Jag är glad att borgarrådet Söderlund har anmält sig, annars skulle jag ha fått stå här själv och försvara kommunstyrelsen. Men vi från sida tycker att det är rimligt att man gör den här höjningen och ökar taxeuttaget med 13 procent. Motiven till detta har förklarats ganska väl.

Det kanske är bra att veta att matavfallshämtningen subventioneras med ungefär 5 miljoner kronor, vilket är ganska mycket med tanke på den förhållandevis ringa andel matavfall som hämtas in. Det är ändå viktigt att ha en ärlig diskussion om att det ska finnas en rimlig samhällsekonomisk bedömning om hur mycket det är värt att inhämta och hur mycket man bör subventionera en sådan inhämtning från stadens sida.

Skattesubventioner kan man naturligtvis ha en alternativ användning för, inte minst på miljöområdet. Då vill jag ändå nämna bland annat det faktum att elda upp matavfall ur samhällsperspektiv inte är ett dåligt alternativ om man inte kan insamla. Det ska naturligtvis vara förstahandsalternativ om det är rimligt.

Nu har vi den situationen i vårt klimat i norra Europa att vi har kraftvärmeanläggningar som producerar stora mängder värme i fjärrvärmesystemen men även betydande mängder el. Vi har ett effektuttag på över 100 procent. Man eldar en del sopor och matavfall. Fjärrvärmesystemet är faktiskt det mest miljövänliga sättet att värma upp våra bostäder på. Den el som också produceras är inte av ringa omfattning och kan ersätta el från fossileldade energianläggningar i södra Europa till exempel.

Under överskådlig tid kommer vi inte att kunna återvinna allt avfall till rimlig kostnad, och i takt med att befolkningen ökar så snabbt som den gör kommer fler kraftvärmeverk att byggas för att ta hand om en del av de här soporna. Det är inte bara jag som uttrycker den meningen. Staten har ett system med gröna elcertifikat som betalas ut när man eldar både matavfall och hushållsavfall. Det betraktas som ett icke-fossilt bränsle som får miljöstöd.

Som sagt ska vi återvinna allt vi kan återvinna, och resten ska vi elda upp. Sedan kan man tycka, och det kan vi återkomma till i nästa ärende, att majoriteten har för låga ambitioner eller ingen alls när det gäller insamling av matavfall från enskilda hushåll och förhållandevis låga ambitioner när det gäller storhushåll. Men den diskussionen kan vi ta under nästa ärende.

Anförande nr 32

M a t s L i n d q v i s t (mp): Jag vill bara kommentera det Jan Valeskog sade med att säga att en god avfallsförbränning kräver en god källsortering så att man vet

precis vad det är man stoppar in i Högdalens värmeverk egentligen. Till stor del motiverar man taxehöjningen med den ökade kostnaden för förbränningen.

Anförande nr 33

J a n V a l e s k o g (s): Självklart ska vi ha klart för oss vilka storheter vi pratar om. De som får en taxehöjning på 13 procent och som har haft minst antal hämtningar per år får en höjning enligt en artikel i en tidning 22 kronor per månad. Det är alltså inga stora pengar vi pratar om.

Anförande nr 34

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Ordförande, fullmäktige! Bakgrunden till det här ärendet är egentligen ökade kostnader i Stockholm på grund av att vi har mer grovavfall, på grund av den socialdemokratiska regeringens förbränningsskatt som infördes och som medför kostnader på det här området. Det gör att vi tyvärr måste höja taxan.

När det sedan gäller taxan som sådan måste man komma ihåg att Stockholm har en låg taxa jämfört med många andra kommuner. Den är väldigt låg trots att vi gör väldigt stora investeringar och är väldigt framstående på avfallsområdet. Min kollega från Socialdemokraterna påpekade just att vi faktiskt genom förbränning och annat jobbar väldigt modernt med vår avfallshantering.

Vi har ganska många internationella ögon på oss. Stockholm är ledande när det gäller att ta hand om våra sopor så bra som möjligt. Det är viktigt att understryka i en sådan här debatt, som ju har präglats av väldigt fokus på vissa detaljer men inte så mycket på helheten. Jag tycker att alla i salen och alla stockholmare kan sträcka på sig. Vi har kommit väldigt långt när det gäller vår avfallshantering. Det är många runt om i världen som är ganska avundsjuka på oss och är inspirerade av vårt sätt att arbeta på.

Vi har också haft ambitionen att taxan ska vara med lättförståelig, att den ska vara tydlig. Man kan nu bättre välja abonnemangstyp beroende på vad man har för individuella behov i hushållet och vad man har för egna önskemål.

Då, herr ordförande, finns det väl anledning för mig att fokusera mig en liten stund på matavfallet eftersom jag vet att det har varit ett stort engagemang, framför allt från Miljöpartiet, i den frågan. Då har vi sagt att den möjligheten ska finnas. Den kommer att fortsatt subventioneras, men vi har valt att fokusera på storhushållen. Vi anser att miljömässigt ska vi ha fokus på dem. Det är den typen av abonnenter som kan komma in med tillräckliga mängder avfall för att det här ska bli intressant för att skapa den gas man vill producera.

Vi har varit lite tveksamma till att i en väldigt stor skala börja samla in matavfall av det enkla skälet att klimatpåverkan kommer att bli negativ. Vi kommer att få många tusen fler fordonsrörelser i Stockholm eftersom vi inte har några fordon som kan samla in båda kategorierna samtidigt. Det är ren omsorg om klimatet och vår gemensamma miljö som har gjort att vi har landat på den här standpunkten. Jag tar gärna en diskussion kring detta. Jag tror att det är viktigt att Åsa, Mats och andra

besinnar sig lite grann. Jag tycker att bilden av vår sophantering fortsättningsvis ska vara att den är miljövänlig och i världsklass.

Anförande nr 35

M a t s L i n d q v i s t (mp): Det är glädjande att trafik- och renhållningsborgarrådet är så intresserad av avfallsfrågor och ser så framsynt på saken. Jag tror att Stockholms avfallspolitik definitivt kan bli bättre. Världsklass och världsklass – jag kan nämna att i Kalifornien har guvernör Schwarzenegger, som är republikan, initierat att ta fram ett koncept för Kaliforniens framtida avfallshantering. Det kallar jag världsklass.

Anförande nr 36

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): När han för fram den politiken har han säkert inspirerats av Stockholm. Vi är nämligen mycket framstående internationellt sett när det gäller att ta hand om soporna.

Anförande nr 37

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Det är en intressant debatt som har påbörjats där renhållningsborgarrådet nu vurmar för att Stockholm ska vara i världsklass när det gäller avfallshantering och sopsortering. Det vore ju väldigt bra. Många av oss här i salen är nog eniga om att det är bra. Men att Stockholm är i världsklass och inte behöver bli bättre är nog lätt att motbevisa.

Jag har bläddrat i ärendet för att hitta några livscykelanalyser på hur man ser på avfall och hur man ser på avfallshierarkier som är statuerat från EU. I sådana här dokument brukar det stå att man i första hand ska återanvända förpackningar, i andra hand materialet, i tredje hand energin och i fjärde hand blir det deponi. Deponi vet vi börjar bli i EU och Sverige uttrangerad och blir väldigt dyr. Även förbränningen blir väldigt dyr eftersom den beläggs med olika avgifter. Förbränningen har också olika miljökonsekvenser, även om den ger vissa energiuttag som naturligtvis är bra.

Frågan är vad man ska förbränna. Den debatt som renhållningsborgarrådet har fört i medierna har inte varit ett försvarstal för att vi går mot en allt bättre avfallshantering när det gäller att sortera ut mer material och att få mer miljövänlig renhållnings- och avfallshantering i Stockholm.

Vi har nu ett scenario där till exempel – biogasstrategin kommer att diskuteras om några månader – där vi ser att biogasproduktionen är en nyckel för att vi ska kunna hålla i gång en miljövänlig transportsektor. Svårigheten i biogasproduktionen i dag är att få insatsvarorna. I det perspektivet måste det vara oerhört kortsiktigt att lägga ned den lilla skärva av insamling av potentiellt biogasmaterial från hushållen som Stockholm har haft. Det gör man om man gör om trappan och belägger det med en större höjning än vad andra hushåll. Vi hade kunna diskutera stegen och hur snabbt man skulle kunna bygga upp en bra infrastruktur för hushållen att lämna sitt organiska avfall.

Det hade vi kunnat ha en konstruktiv debatt om. Men att ha den debatten med ett renhållningsborgarråd som helt vill ta bort hushållen från den här taxan kan inte ses som att vi pratar om ett Stockholm i världsklass. Det måste vara att prata om en moderat tillbakagång på renhållningsområdet. Det är väldigt tråkigt.

Anförande nr 38

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Ordförande! Jag konstaterar att Åsa Romson inte med ett ord bemötte frågeställningar om det klimathot och den klimatpåverkan vi får genom att bejaka tusentals nya onödiga transporter i staden. Det var ju det som var frågeställningen. Det handlade inte om sorteringen av matavfall utan på vilket sätt det sker och på vilket sätt det påverkar vår gemensamma miljö. Jag kunde inte höra att Åsa Romson med ett ord kommenterade det faktum att Åsa Romsons politik medverkar till ökade utsläpp och som påverkar vår gemensamma miljö negativt.

Det är bakgrunden.

Vi är världsledande. Vi är i högsta klass när det gäller att ta hand om våra sopor. Jag tycker att Åsa Romson gör sig själv en otjänst när hon försöker placera Stockholm i den nedre ligan. Vi är i framkant. Vi är jätteduktiga på att ta hand om soporna, återvinna dem och se till att de blir ny energi. Vi har rader av exempel på det. Som företrädare för Stockholm borde vi ta fasta på det.

Anförande nr 39

Å s a R o m s o n (mp): Jag tycker fortfarande att renhållningsborgarrådet missar en av huvudpoängerna. Den första fråga som brukar komma i varje stads och lands policy när det gäller renhållning är det stora problemet, Mikael Söderlund, nämligen att avfallet växer. Det sopar du helt undan. Avfallet per capita växer. Det har ni ingen som helst hantering för i miljöprogrammet.

När det gäller vad Stockholm är världs bäst på vill jag säga att vi har många bra nischer på avfallsområdet. Vi har till exempel sopsugssystemet som ett Stockholmsföretag är världsledande på. Jag talade om biogasproduktionsområdet. Där, Mikael Söderlund, ligger vi i bottenligan bland de svenska kommunerna. Västerås samlar in oerhörda mängder biologiskt matavfall från hushåll. I Helsingborg, som såvitt jag vet är moderatstyrt, har man minsann kombinerade sopbilar som klarar att hämta båda sorterna.

Visa oss rapporterna där det finns vetenskapliga belägg för att koldioxidutsläppen skulle öka om vi sakta börjar bygga ut för att få en bättre insamling från hushållen. Då kan vi börja prata och du kan svara på frågorna och inte bara skylla ifrån oss.

Anförande nr 40

T o r h i l d L a m o (v): Ordförande, fullmäktige! Vänsterpartiet har ingen egen reservation, så jag vill yrka bifall till Miljöpartiets förslag.

Det här ärendet hänger ganska mycket ihop med det kommande ärendet kring avfallsplanen. Där har man tagit bort kravet på att sänka mängden hushållsavfall per

invånare i Stockholm. Precis som tidigare talare har varit inne på tror vi att man genom att differentiera bättre utifrån hur mycket avfall man genererar kommer vi att bättre kunna påverka mängden avfall och kanske äntligen få ned den mängd avfall som var och en av oss skapar.

Jag tror att det är nödvändigt och yrkar bifall till Miljöpartiets förslag.

Anförande nr 41

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Ordförande! Man kan konstatera att vi fortsätter den politik som vi i den dåvarande oppositionen 2002—2006 drev med enfaset. Vi fokuserar på ett så lågt taxeuttag som möjligt när det gäller renhållning. Vi fokuserar på ett återförande av tidigare överdebiteringar av taxekollektivets avgifter. Fokus när det gäller utsortering av avfall drivs mot den kommersiella sidan och inte mot den privata där kostnaderna oftast överstiger nyttan.

Jag hade hoppats att få säga att jag var glad att såväl Vänsterpartiet som Socialdemokraterna stödde kommunstyrelsens förslag. Nu fick vi klart besked från föregående talare att så icke är fallet.

En ansvarsfull politik är väldigt viktig, inte minst ur stockholmarnas synvinkel. Jag hoppas och tror att vi får fortsätta att driva den här politiken. Det är möjligt att Vänsterpartiet kommer på bättre tankar framöver. Det var synd att inte ert beslut i kommunstyrelsen stod fast.

Anförande nr 42

T o r h i l d L a m o (v): Jag är inte så säker på att det är en ansvarsfull politik att bara blunda för att man fortsätter att producera mer och mer avfall. Jag tror snarare att vi måste omvända. Jag har ingenting generellt emot att vi nu ökar taxan. Det handlar om sättet det sker på. Man tar bort de incitament som finns för att sortera avfall. Det tycker jag är ett stort problem.

§ 20 Reviderad renhållningsordning för Stockholms kommun, innefattande föreskrifter om avfallshantering och Avfallsplan 2008—2012 (utl. 2007:158)

Anförande nr 43

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Ordförande! Det här är något av samma debatt som i det förra ärendet. Det är viktigt att vi på olika sätt underlättar stockholmarnas möjlighet att hantera avfall och att vi gör det så miljövänligt som möjligt och att det så långt det går är individanpassat till hushållens egna behov och önskemål. Det är också viktigt att vi gör det kostnadseffektivt och miljöeffektivt.

Därför har vi infört en rad möjligheter. Det handlar om matavfallet, som fanns med i den förra diskussionen. Det handlar om ambitioner på återvinningsområdet. Det handlar också om att se över hur vi jobbar med återvinning i Stockholm. Jag tror inte att någon är nöjd med det sätt på vilket bland andra Miljöpartiet introducerade det och inte heller med återvinningsstationerna i Stockholm.

Det finns fortfarande efter många års användande mycket kvar att göra för att staden ska bli en ren, trygg och snygg miljö. Det gäller inte minst runt våra återvinningsstationer. Vi vill också titta på möjligheten att införa särskilda pocketåtervinningsstationer, där vi fokuserar på några färre fraktioner för att vi ska få en bra återvinning med ett stort antal stationer som gör att trycket på våra återvinningsstationer blir mindre.

Vi tittar också på möjligheterna att skapa fler återvinningsstationer för det stora avfall som vi vill återvinna och ser på hur vi kan komplettera dem ytterligare som en service till medborgarna.

Vi jobbar gentemot Arbetsmiljöverket för att få en dialog kring återsamling och hur vi kan få en samsyn när det gäller att den här servicen behöver finnas och att den är viktig inte minst för de äldre och för de grupper som har funktionshinder. De ska också kunna vara med i det här arbetet. Arbetsmiljöverket har inte alltid varit vår bästa vän i det arbetet.

Vi för en dialog med villaägarna och Hyresgästföreningen i Stockholm för att se till att lösningarna blir de bästa tänkbara och att vi får ett riktigt bra samarbete med våra entreprenörer.

Fru ordförande! När det gäller återvinning av matavfall sätter vi ambitioner längre när det gäller de enskilda hushållen. Vi väljer att fokusera på storhushållen eftersom vi vet att det där finns en tillräcklig mängd för att det ska bli miljömässigt intressant att återvinna matresterna och skapa ny energi.

Det är inte så att vi inte skapar energi av soporna. Det matavfall som i dag ligger i våra soppsåsar blir också energi på ett annat sätt, men det blir energi.

Vi är duktiga på det här i Stockholm. Vi är bra. Vi ligger långt fram jämfört med många andra städer i Europa. Vi ska självklart vara öppna för nya lösningar och nya initiativ och idéer. Det ska ständigt vägas in i en helhet där vi ser till den totala följden för vår gemensamma miljö.

Anförande nr 44

M a t s L i n d q v i s t (mp): Ordförande, ledamöter och åhörare! Jag vill erinra om att när återvinningsstationerna infördes i Stockholms stad 1998, jag tror att besluten togs 1996, var samtliga partier överens om att stationerna skulle finnas under en övergångsperiod tills man kom på bättre lösningar. Man skulle till exempel införa källsortering i fastigheterna där det fungerade.

Under den förra mandatperioden bevisades det åter och återigen bland annat genom informationsprojekt som Sortera mer att i områden med bostadsrätter och i villaområden går det utmärkt att få källsortering att fungera. Där kan man skapa ekonomiska incitament för folk att källsortera. När det gäller hyresrätter ska jag erkänna att det var betydligt svårare.

Det är därför lite tråkigt när man från majoritetens sida att man minskar på ambitionen när det gäller vanliga människor och satsar på storhushåll. Det är absolut inte fel att satsa på dem, men jag tror att man kan förvänta sig mer av stockholmarna än att de ska strunta i detta.

Jag är i alla fall glad att alliansens skrivningar nu är mycket bättre än de var under den gångna mandatperioden. Då lades det skrivelser i renhållningsnämnden som: stoppa sorteringshysterin, ta bort papp- och platsfraktionen och elda upp det, allt som kan brinna ska eldas upp. På den nivån var det då. Nu känns det lite mer seriöst, även om jag skulle önska betydligt ambitiösare mål för en avfallsplan i Stockholm stad.

Jag yrkar på reservationen till förmån för Miljöpartiets förslag.

Anförande nr 45

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! När det gäller det nationella målet 35 procents insamling av avfall hade Naturvårdsverket från början en uppdelning. Man ville att det skulle vara 50 procent insamlat av storhushållen och omkring 20 procent av enskilda hushåll. Det blev ett genomsnitt på 35 procent som mål.

Betänk att det här är en avfallsplan som ska sträcka sig till 2012. Det är alltså några år framåt. Majoriteten har inga som helst ambitioner när det gäller insamling från enskilda hushåll. Det är alltså noll procent. Det är några få promille som samlas in i dag. Om man hade skrivit åtminstone 1 procent eller 5 procent hade det varit uttryck för någon sorts ambitionsnivå. Det finns ingen som helst ambitionsnivå.

När det gäller storhushåll har man satt ambitionsnivån på 35 procent, vilket är betydligt högre än de 7–8 procent som vi ligger på i dag. Men detta gäller fyra år framåt. Det borde hinna hända mycket. Det har pratats tidigare om biogas och annat. Det finns säkert kommersiella intressen för att samla in mera. Att ha en så låg nivå som 35 procent i en sådan här plan tycker vi är ganska dåligt.

Vi har därför yrkat på återremiss och att man gör en plan med en ambitionsnivå som är högre för storhushåll och att man uttrycker en nivå även för enskilda hushåll. Den

måste naturligtvis vara betydligt lägre, men att ha noll och intet tycker vi är ganska svagt.

Anförande nr 46

Borgarráðet H a m i l t o n (m): Ordförande, fullmäktige! Det var ju intressant. Detta är uppenbarligen något som ni kom på efter taxeärendet. Ni tog inte upp den senaste varianten i det ärendet.

Jag vill upplysa om att insamlingsmålet 35 procent inte gäller hushållsavfall. Det är matavfall. Det är inte uppdelat på det sättet. I det miljöprogram som vi har fattat beslut om kommer Stockholms stad att leva upp till de nationella målen.

Därmed tycker jag att den diskussionen kan vara avslutad.

Visst kan man slå sig för bröstet och i talarstolen säga att man borde sätta 50 procent som mål när man har *records* som visar att man bara har klarat av ett fåtal procent under den förra mandatperioden. Men det känns inte särskilt seriöst.

Anförande nr 47

Jan V a l e s k o g (s): Jag kanske var otydlig med vilket avfall jag pratade om. Det var alltså matavfall. Det gällde även procentsatserna. Insamlingen från storhushållen ligger i dag på 7—8 procent. Här uttrycks en ambitionsnivå på 35 procent. Det är förvisso en högre ambitionsnivå, men vi pratar samtidigt om ett program som sträcker sig till 2012. Det finns krafter i gång, inte minst på det område där Ulla Hamilton arbeta, för att få fram mer biogas, vilket är glädjande. Men vi anser ändå att det är en låg ambition. Man har dessutom inte några som ambitioner när det gäller enskilda hushåll vad gäller matavfallsinsamling. Det handlar då inte bara om taxorna. Vi tycker att det är ganska rimliga höjningar mot bakgrund av skatter och annat.

Det finns andra metoder att se till att öka insamlingen för enskilda hushåll som till exempel källsortering i fastigheterna och informationsverksamhet – vilket Miljöförvaltningen inte kan syssla med eftersom Ulla Hamilton har skurit ned så rejält. Att i ett program till 2012 ha noll procent är ganska svagt.

Anförande nr 48

T o r h i l d L a m o (v): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det här är egentligen ett ganska märkligt ärende. Vi har en ganska nyligen antagen och mycket bra avfallsplan. Det nya förslaget är till stor del likalydande med den gällande avfallsplanen, men tyvärr är de föreslagna ändringarna nästan uteslutande försämringar i förhållande till den gällande avfallsplanen.

En fråga som nyligen var uppe gäller att samla in matavfall från privatpersoner. Jag blir lite fundersam. Jag förstår att det kan ta tid att ställa om insamlingen i Stockholm. Det är en mängd städer som klarar av det. Därför tycker jag att det är märkligt att vi inte ska ha någon ambition och att vi inte ska tänka oss att klara det – kanske inte i år eller nästa år. Men före 2012 måste vi väl kunna klara det.

Som jag sade under den förra punkten är de häpnadsväckande att man har tagit bort från den nu gällande avfallsplanen kravet på att man ska sänka mängden hushållsavfall per invånare.

Nationellt har man målet att 50 procent av hushållsavfallet ska återvinnas. I Stockholm sänker vi alltså målet till 30 procent, enligt vad som nu föreslås. Jag tycker att det är synd att ni väljer att försämma en rad bra mål som finns i den gällande avfallsplanen.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag.

Anförande nr 49

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Ordförande! Jag kan bara konstatera att Torhild Lamo gjorde väldigt lite för att förverkliga de mål som fanns i gällande avtalsplan. Det är bara att titta på siffrorna. Ni har misslyckats kapitalt med era ambitioner.

Sakfrågan har varken Torhild Lamo eller någon annan på den kanten berört. Det gäller klimateffekten av de tusentals ökade fordonsrörelser som ni föreslår. I andra sammanhang brukar ni vara kritiska till utsläpp och buller. Nu går det plötsligt an att föreslå en politik som medför ytterligare klimatpåverkan med tusentals nya fordonsrörelser av tunga lastbilar.

Jag har inte hört Torhild Lamo föreslå att vi ska byta ut hela vår fordonsflotta. Jag har inte hört henne lägga konkreta ekonomiska förslag på hur en sådan återvinning som Torhild Lamo föreslår i stor skala ska gå till. Jag konstaterar bara att med nuvarande förutsättningar är det en negativ klimatpåverkan. Jag tycker att alla ska ta det till sig.

Det är inte så att vårt avfall inte används som energiåtervinning. Vi är väldigt duktiga i Stockholm på att återvinna vårt avfall. Jag tycker att det är synd om man försöker ge en annan bild.

Ambitionerna kan naturligtvis vara högre och utvecklingen bättre. Det kan vi önska oss. Möjligheten kommer att finnas. Vi kommer att jobba stenhårt för att de storkök som finns i Stockholm ansluts till systemet. Vi öppnar också för att hushåll ska kunna återvinna. Det är inte fråga om det. Frågan är vad som är bäst för vårt klimat. Vi har gjort den här avvägningen.

Jag ser med spänning fram emot Torhilds svar på mina frågor.

Anförande nr 50

T o r h i l d L a m o (v): Du sade att jag gjorde lite under den förra mandatperioden. Jag fanns inte med i den här fullmäktigeförsamlingen eller i den dåvarande renhållningsnämnden då. Jag gjorde nog mitt genom att jag alltid återvinner. Jag har en kompost i min trädgård. På så sätt har jag gjort mitt.

Skämt åsido. Jag sade inte att vi ska börja samla in allt matavfall i morgon. Men jag blir lite förvånad. I den lilla kommun som mina föräldrar kommer ifrån klarar man att få allt avfall i olika påsar insamlade i samma sopbil. På sikt måste man väl kunna se

en sådan lösning också i Stockholm. Jag sade att det kanske inte sker under det här året och kanske inte heller under nästa, men vi måste väl ha någon ambition för hur vi ska hantera detta. Vi ska väl inte fortsätta i fyra år och bara bränna upp det avfall som skulle kunna användas på bättre sätt.

Jag tycker att det är beklagligt att ni inte vill upprätthålla ett mål som även er regering går med på som säger att man ska återvinna 50 procent av hushållsavfallet. Ni lägger ambitionen på 30 procent. Det tycker jag är tråkigt.

Anförande nr 51

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Ordförande! Det finns en militant hållning som jag tycker är intressant. Vi ska återvinna matavfallet separat. Vi ska inte över huvud taget diskutera vilken klimatpåverkan det får om 470 000 hushåll ska börja med separat återvinning med de tusentals, kanske tiotusentals nya fordonsrörelser som det skapar. I alla andra sammanhang talar Torhild Lamo om hur förskräckligt det är med utsläppen och vilka förskräckliga transportökningar som Moderaterna står för. Men nu går det plötsligt jättebra.

Tiotusentals nya fordon ska köra runt på gatorna för att Torhild Lamo till varje pris ska återvinna alla kycklingben och alla gamla matrester i våra hushåll.

Var är politiken? Var är budgeten för att köpa in de 500 nya lastbilar som behövs för detta? Var är ambitionen när det gäller klimatpåverkan? Det har du inte nämnt något om.

Det är intressant, fru ordförande, att vi inte talar om vilken möjlighet det är att bränna soporna i dag och vilken energi det skapar. Det är inte så att de slängs bort och inte återanvänds som energi. Det sker redan i Stockholm.

Anförande nr 52

Å s a R o m s o n (mp): Nu verkar det som om vi börjar komma till pudelns kärna i den här diskussionen. Du talade om tiotusentals nya lastbilar som ska samla in kycklingben. Jag hade tänkt vara modest, men du fick mig nästan att bli lite upprörd. Var i tjänsteutlåtandet kan man läsa om den beräkning som du eller någon på förvaltningen har gjort när det gäller koldioxidbelastningen på grund av en ökad källsortering? Jag antar att vi inte bara ska lita på dina antaganden om att det krävs två sopbilar.

Av dem som bor i de områden som har erbjudits insamling av matavfall av hushållen har jag hört att man varannan vecka har samlat in det osorterade hushållsavfallet och varannan vecka matavfall. Jag föreställer mig att de som väljer att inte betala mer för detta kommer att få hämtning en gång i veckan i stället. Det blir lika många transporter.

Det finns, som jag sade, en ganska stor teknikutveckling av detta. Helsingborg har sopbilar som kan hämta flera fraktioner. Vi på den här kanten brukar trycka på miljöförvaltningen att vi har sett en teknikutveckling. Etanol från majs i USA började

som kolproducerad energi. Det var inte särskilt hög effektivitetsgrad när det gäller koldioxidutsläppen. I dag är det bättre. Det finns områden i Stockholm där sopbilarna går på biogas. Då är koldioxidutsläppen fossilt räknat ganska små.

Jag skulle vilja se beräkningarna. Jag skulle gärna vilja ha en sidhänvisning i tjänsteutlåtandet där jag kan se att detta även på lång sikt skulle få förödande konsekvenser för klimatet. De vetenskapliga dokument som jag har sett i pressen de senaste åren tyder på att ökad källsortering och ökad återanvändning av material i en högre klass av avfallshierarkin både energimässigt och klimatomfattigt är mycket bättre.

Jag tycker att det är renhållningsborgarrådet Söderlund som ska svara på om det verkligen skulle vara så att ökad källsortering och ökad materialåteranvändning på högre nivå än på energinivån inte har den effekten just i Stockholm. Min uppfattning är att den vetenskapliga kompetensen säger det. Det gäller särskilt om vi pratar om ett urbant område som Stockholm där avstånden ser annorlunda ut än i till exempel Norrland. Är det verkligen så att det blir ökade koldioxidutsläpp och var finns siffrorna?

Anförande nr 53

Borgarrådet Söderlund (m): Ordförande! Jag blir rörd till tårar när jag hör en miljöpartist så passionerat tala för ökade fordonsrörelser i Stockholm. Det hör inte till vanligheterna att man får höra ledande miljöpartister så passionerat som Åsa Romson tala för ökade fordonsrörelser. Jag hinner inte nu särskilt väldigt utveckla varför jag är så fascinerad av Åsa Romsons ställningstagande.

Berätta för oss hur vi ska lösa frågan med de 470 000 hushållen. Jag är spänd att få höra vad Åsa Romson har att säga. Jag ska presentera vetenskapliga undersökningar. Självklart ska vi göra det, om inte Åsa Romson förstår att det som hon föreslår leder till tiotusentals nya fordonsrörelser. Jag tror att alla andra i den här salen förstår det, om man tänker efter.

Du pratar om olika veckor. Det spelar väl ingen roll. Du förespråkar att vi ska hämta sopor från hushållen varje vecka – ena veckan det ena avfallet, andra veckan det andra avfallet. Leder inte det till ökade utsläpp? Det gör det rimligen.

Anförande nr 54

Åsa Romson (mp): Nu blir jag lite förvirrad – inte för att Mikael Söderlund inte svarar på min enkla fråga om var beräkningen finns. Den borde finnas i tjänsteutlåtandet eftersom det är grunden för din argumentation. Det är ganska vanligt att du inte svarar på frågor.

Men jag blir förvirrad av att du pläderar för tvåveckorshämtning och tycker att det är jättebra. Det är ju fantastiskt. Det debatterade vi ganska hetsigt för inte så länge sedan. Du pratade om att blöjbarnsfamiljer skulle få stinkande sopor i trädgården. Det fanns ingen hejd på olägenheterna med att erbjuda familjer som sorterade ut sitt biologiska avfall till kompostering en tvåveckorshämtning.

Jag försökte bara göra en simpel beräkning. Vissa transporter minskar. De vanliga hushållssoporna blir ju färre. Jag gör en vanlig sopsortering med kartong, plast och liknande. I min soppåse har jag mjukplast, lite slabbigt hushållspapper ibland och matavfall. Det vanliga hushållsavfallet minskar rimligen om man sorterar ut matavfallet. Det behöver man inte vara Einstein för att förstå.

Du har uppenbarligen ingen grund för de argument som säger att koldioxidutsläppen totalt sett skulle öka om man livscykelanalysmässigt tittar på Stockholm när det gäller ökad källsortering.

Anförande nr 55

Borgarrådet Söderlund (m): Ordförande! Jag vill slutföra resonemanget. Åsa Romson hänvisar till den tidigare debatten. Då sade du att vi skulle ha hämtning bara varannan vecka och att det var förödande för miljön om vi hade veckohämtning. I dag säger du att vi ska ha veckohämtning. Varannan vecka ska man hämta den ena typen av sopor, den andra veckan ska man hämta matavfall. Man ska alltså hämta varje vecka. Det är en intressant information, tycker jag. Det är en helt ny syn på fordonsrörelser, miljöutsläpp och klimatpåverkan.

Det visar att både Torhild Lamo och Åsa Romson är militanta i sin ambition att till varje pris återvinna kycklingben. Det får kosta vad det vill. Det får bli hur många tusen fordonsrörelser som helst, bara kycklingbenen kommer till en viss bunke så att den kan bli gas om ett antal månader. Ulla Hamilton får hjälpa mig med hur många månader det tar innan kycklingbenet blir gas.

Det är inte så att soporna inte återvinns och blir energi. Kycklingbenen blir det ändå. De bränns.

Med nuvarande teknik och nuvarande fordonsflotta innebär det du föreslår tusentals nya tunga fordon i Stockholmstrafiken. Jag tror inte att någon är betjänt av det. De som ändå vill hålla på med det ska få göra det. Vi stoppar ingen. Vi fokuserar på storhushållen eftersom det är där den stora bulken är.

Vi ser framåt. Så småningom, när vi har bytt ut våra fordon och de har utvecklats på olika sätt, kanske möjligheten finns. Då kanske vi kan göra både—och. Vi har ingen doktrinär inställning när det gäller återinsamling av matavfall, men det är uppenbart att Torhild Lamo och Åsa Romson har det.

Anförande nr 56

Åsa Romson (mp): Jag är inte säker på att det är det som företrädesrätten ska användas till, nämligen ytterligare upprepningar. Renhållningsborgarrådet pratar om våra förslag. Det är du som sitter i majoriteten, Mikael Söderlund. Det är dina förslag vi diskuterar. Ditt förslag har varit att sätta noll procent som ambitionsnivå när det gäller insamling från hushållen av biologiskt och nedbrytbart avfall. Det är ditt förslag. Du menar att om man säger nej till det och vill ha en högre ambitionsnivå, vilket vi hade under den förra mandatperioden, skulle det innebära tiotusentals nya fordonsrörelser. Det är under din värdighet att diskutera på det sättet.

Jag frågade efter ett underlag för den här beräkningen. Det är svårt med livscykelanalyser och koldioxidberäkningar. Du säger att du ska presentera det, men inte nu när vi ska fatta beslut. Det är ohederligt att göra så.

Anförande nr 57

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag väntar fortfarande på att Åsa Romson ska förklara hur insamlingen ska gå till utan ökade fordonsrörelser. Vi kan hålla på och käbbla om vetenskapliga beräkningar. Vi kan naturligtvis beräkna hur många extra fordonsrörelser det blir beroende på hur många hushåll som är anslutna till systemet. Det blir extra fordonsrörelser.

I alla andra sammanhang har ni miljöpartister rakt motsatt politik. Ni vill minska antalet fordonsrörelser. Därför vore det intressant att få höra hur ni motiverar att vi på just det här området – trots att vi ändå återvinner soporna och skapar energi – ska påverka klimatet negativt. Det har inte Miljöpartiet redogjort för.

Anförande nr 58

T o r h i l d L a m o (v): Det här blir roligare och roligare. Det är otroligt roligt att höra att borgarrådet har en ny linje för hur man ska motverka bilismen i Stockholm. Jag förutsätter att du kommer att hålla den linjen även i andra sammanhang där vi diskuterar ökad bilism i staden.

Det blir väl inte mer avfall av att man sorterar det. Det kan inte vara nödvändigt att köra fler bilar bara för att man lägger avfallet i två olika påsar. Jag kan inte förstå hur det kan bli dubbelt så många bilar. Det finns inget i ärendet som säger att det skulle vara så om man sätter i gång en hämtning av matavfallet.

I ganska många städer har man genomfört det utan att det, såvitt jag vet, har blivit några ökade fordonsrörelser. Jag tror inte att det kommer att bli så i Stockholm.

Jag försökte vara lite tillmötesgående. Jag sade att jag håller med om att det kanske inte kommer att hända nästa år. Den här planen sträcker sig ändå till 2012. Ni måste väl ha några visioner och inte bara försämma återvinningen.

Du pratar om att det är bra att bränna, och att bränna är lika bra som annat. Men det finns i ärendet och i EU:s avfallshierarki hur man ska ta hand om avfall. Jag är inte speciell EU-anhängare. Det trodde jag att du var. Du får väl ändå tycka att det är lite bra. Man säger att man först ska minimera avfallet, sedan ska man återanvända det, sedan ska man materialåtervinna, sedan ska man utvinna för energi och sedan ska man deponera.

Det finns ändå med, och då måste man fullfölja den tanken.

Anförande nr 59

M a t s L i n d q v i s t (mp): Ordförande, ledamöter och åhörare! Jag tycker att det är intressant att höra trafik- och renhållningsborgarrådets argumentering i den här frågan. Det kanske är lite upp- och nedvända världen. Moderaterna har ju ambitionen

att vara det nya miljöpartiet. Då kanske vi har intagit en moderat ståndpunkt i den här frågan. Det borde ni i så fall glädjas åt.

Ni har ett väldigt ambitiöst miljöfordonsprojekt i Stockholms stad. Ni ska ha 100 procent miljöbilar utom specialfordon. Där är man på god väg med teknikutvecklingen. Er regering har avsatt en miljard i sin budget för hållbara storstäder. Där har ni goda möjligheter att hålla er framme och starta projekt inom den här branschen.

*§ 21 Översyn av taxor för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet
Förslag från miljö- och hälsoskyddsnämnden (utl. 2007:162)*

Anförande nr 60

Borgarrådet Hamilton (m): Det här är ett viktigt ärende som innebär ganska stora förändringar, förändringar som jag tycker är bra.

När vi tog över makten i Stockholm för ett år sedan hade miljöförvaltningen en skattefinansiering av verksamheten som låg väldigt högt. Taxeandelen var väldigt låg. Vi har, som bekant, fokuserat på tillsynsverksamheten i miljöförvaltningen och renodlat verksamheten. Vi har jobbat igenom hela förvaltningen. Den nya förvaltningschefen har gjort ett alldeles utmärkt jobb.

Taxeärendet är ett led i det arbetet. Det innebär att vi numera kommer att ha en finansieringsgrad på 60 procent via taxorna. Skattefinansieringen kommer alltså att minska. Det tycker jag är ett bra förslag. Det är viktigt att vi jobbar med tillsynsverksamheten. Det har noterats, inte minst i dessa dagar, med alla köttfärdsdiskussioner. Tillsynen på livsmedelssidan är ett av de områden som miljöförvaltningen är den enda som kan ägna sig åt. Det är en väldigt viktig myndighetsutövning. Det är ett skäl till att vi tycker att man ska fokusera på detta.

När jag tillträdde som miljöborgarråd för ett år sedan fick jag höra mycket kritik från olika håll när det gäller taxesättningen för miljöbalkstillsynen. Många begrep över huvud taget inte vad det var för taxor man betalade. Det fanns ett system med en fast taxa där man betalade en klumpsumma för en mängd olika tillsynsverksamheter. Transparensen existerade inte.

Det fanns önskemål från fastighetsägare och andra aktörer på marknaden om att man skulle ändra på taxesystemet. Den här taxekonstruktionen innebär att vi går över till en timtaxa som är en väldigt transparent taxa. Det innebär att de som blir utsatta för – om jag får uttrycka mig så – en miljöbalkstillsyn ser vad de betalar för. Jag är förvånad över att oppositionen vidhåller att man ska ha fast taxa. Det innebär de facto att de som sköter sig får subventionera dem som inte sköter sig. Om Miljöförvaltningen måste göra upprepade tillsynsbesök bland dem som inte sköter sig får verksamhetsutövarna betala för det.

Oppositionens förslag betyder ju att man ska betala en högre avgift vare sig man sköter sig eller inte. Jag är lite förvånad över det. Både vi och ni brukar ju i vanliga fall framhålla att det är *pollutor-pays*-principen det handlar om. Det innebär att man ska betala för den åverkan som man gör. I det här fallet tycker ni uppenbarligen att det är bättre med en fast avgift som innebär att det blir svårare för fastighetsägarna att se vad de betalar för. Det blir också en subventionering av dem som inte sköter sig från dem som sköter sig eftersom man slår ut taxan på hela kollektivet.

Med detta, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 61

Eva Louise Erlandsson-Slorach (s): Ordförande, ledamöter! Det är många beslut i dag om att höja taxor och avgifter. Det är högre taxa för hushållsavgift, högre avgifter i kulturskolan som vi ska fatta beslut om sedan, och nu ska vi alltså fatta beslut om högre taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn. Många näringsidkare kommer att få högre tillsynsavgifter. Det kan vara okej i vissa fall.

Men de högre kostnaderna kommer inte bara att drabba privata näringsidkare utan också kommunal verksamhet som skolor, stadsdelsnämnder och landstinget. I dessa tider då det sker nedskärningar inom all kommunal verksamhet blir det en ytterligare ekonomisk belastning för en del av kommunens nämnder. Det är viktigt att miljöförvaltningen har resurser att hjälpa, stödja och informera alla som har behov av tillsyn enligt kraven i lagen. Jag är rädd att det inte finns några pengar till det. Det innebär att många kommer att få anmärkningar och ytterligare kontroller, vilket innebär mer avgifter och så vidare.

De kommunala naturreservaten till exempel som får en av de största höjningarna av taxan ligger på stadsdelsnämnderna. Det vore rimligt att majoriteten i stadshuset gav anslag till de nämnder som ska bedriva skötsel av de stora naturområdena. Stadsdelarna har också ansträngda budgetar. De som nu drabbas av högre kostnader bör få kompensation. Jag hoppas verkligen att det blir så.

Jag yrkar bifall till oppositionens gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 62

Borgarrådet Hamilton (m): Jag ska bara upplysa fullmäktige och åhörarna om att Socialdemokraterna också tycker att det här är ett bra taxeförslag. De har lagt sig på samma intäktsnivå som vi. När man lyssnar på Eva Louise Erlandsson-Slorach skulle man kunna tro att hon har ett annat förslag till beslut, men så är det alltså inte. Jag tyckte att det var lämpligt att upplysa om detta.

Anförande nr 63

Eva Louise Erlandsson-Slorach (s): Ulla Hamilton har alldeles rätt. Det är bra om hon lyssnar.

Anförande nr 64

Åsa Romson (mp): Ordförande! Jag har uppfattat att Socialdemokraterna har ett eget förslag till beslut. Det har de gemensamt med oss i Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Att det beslutet inte innebär en annan intäktsgod till tillsynen i miljöförvaltningen är en annan sak.

Miljöpartiet tycker att det är bra med en stor självfinansiering av miljötillsynen. Som borgarrådet var inne på bygger det på *pollutor-pays*-principen – den förorenande ska betala. Det betyder att de som behöver tillsynen ska betala. Man kan ju diskutera hur tillsynen ska organiseras och vilka som ska utsättas för tillsyn. Det är ett område som

till stora delar är lagreglerat. Vi kan debattera det, men vi har begränsad möjlighet att ändra på vilka verksamheter vi ska bedriva tillsyn mot.

Vi kan däremot använda taxan för att premiera sådana som är duktiga. Det var Ulla Hamilton också inne på. Det kan man göra genom att ha mindre tillsyn på dem och låta dem betala mindre. Det tycker vi är en rimlig och bra idé, men vi tycker att man ska ha ett generellt system.

Den här taxan är lite svår att läsa eftersom den nya SHR-bilagan är strukturerad på ett komplicerat sätt. Man redovisar till hur den gamla ser ut eftersom det är så tjänstemännen måste räkna.

Vi har nästan ingen annan verksamhet där vi säger att om man inte har någon tillsyn alls så betalar man ingenting, trots att det är en tillsynspliktig verksamhet. Vi måste i någon mån ha tillsyn över verksamheten. Vi måste åtminstone registrera fastighetsägarna. Det är också en tillsynsuppgift. Den tar vi då inte betalt för om jag har förstått rätt. Annars får man ha ett fast timpris. Då har man ju en fast taxa som kommer att vara lika svår att förstå som den taxa man hade tidigare.

Man sätter timmen som fast och sätter ett pris. Sedan ska naturligtvis antalet timmar variera beroende på hur mycket tillsyn man behöver. Men vi måste ha en schablon. Så gör vi när det gäller naturreservaten och de flesta andra verksamheter. Vi har en schablon för en minimiavgift, och alla som behöver mer får betala mer. Så gör vi på de allra flesta verksamheter. Det ni gör med fastighetsägarna är ett undantag, menar jag.

Däremot vill jag gå i clinch med miljöborgarrådet när det gäller självfinansiering i sak när det gäller hela miljöverksamheten. Jag vill höja ett varningens finger för att det låter så bra att miljöförvaltningen nu inte behöver så mycket skattemedel. Men det är ju inte så konstigt. Ni tar bort i stort sett all verksamhet som behöver vara skattefinansierad, som programhantering och miljöövervakning. Ni kan inte ta betalt av fiskarna i Mälaren för att vi ska övervaka att de har bra livskvalitet i vattnet. Vi kan inte ta betalt av gräshopporna i Hagaparken för att den delen av parken ska ha en biologisk mångfald och att vi har miljöövervakning så att det inte släpps ut gifter.

Självfinansiering när det gäller tillsyn – ja. Men miljöförvaltningens verksamhet borde vara betydligt mer.

Jag yrkar bifall till oppositionens reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 65

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det finns anmälningsavgifter och registreringsavgifter också. Det tar man också fasta på i det här ärendet.

Oppositionen har framfört synpunkter på att man måste avsätta pengar i de andra nämndernas och styrelsernas budgetar för detta. Jag tycker inte att det är fel att man även inom kommunens ram har principen att det är verksamhetsutövarna som har ansvar för de olika verksamheterna, även när det gäller miljöbalksfrågorna. Då bör

man väl, Åsa Romson, överväga hur man jobbar med att se till att stadsdelsnämnderna, exploateringskontoret eller vem det nu är som har vissa verksamheter också får ansvara för att titta på de biologiska aspekterna om miljöförvaltningen har tillsynsansvaret. Det är jag inte alls främmande för.

Anförande nr 66

Åsa Romson (mp): Det är vi inte heller främmande för, Ulla. Vår reservation innebär just att vi konstaterar att det behövs mycket tillsyn på naturreservaten. Det är det antal timmar som förvaltningen har räknat fram. Vi i fullmäktige borde göras uppmärksamma på att det behövs mycket tillsyn. Det betyder att man inte gör tillräckligt mycket av skötseln. Vi kanske måste anslå pengar till skötseln eftersom tillsynen då kan minska. Det är dumt att inte uppmärksamma när verksamheten inte är så bra när det gäller vår egen verksamhet.

Det är dumt att du framställer det som att Miljöförvaltningens och miljönämndens hela arbete ska vara självfinansierat. Du borde skilja mer på tillsynen och de andra verksamheterna. Om det nu finns ett borgerligt argument för att man håller på med den andra verksamheten, miljöövervakning, programarbete och så vidare, bör man någon gång stå upp för det och säga att det behöver vara skattefinansierat. Inte allt som är självfinansierat är bra.

Anförande nr 67

Stella Hamrin (v): Ordförande! Som vi har hört är det inte så enkelt att bestämma taxan för samhällets kontroll av verksamheter. Det har jag full förståelse för. Det är svårt att beräkna den egentliga kostnaden i enskilda fall. Det är inte självklart att man ska ägna resurser åt att beräkna tiden in i minsta detalj. Det kan vara bra med schabloner ibland. Det finns nog inget självklart svar på hur man ska hantera sådana här frågor.

Majoritetens kritik mot att just fastighetstillsynen var schabloniserad är lite märklig mot bakgrund av alla andra schabloniseringar som Åsa nyss lyfte fram.

Timtaxan är ju kraftigt subventionerad. Det har jag protesterat mot vid några tillfällen. Alla inser ju att det inte kostar 875 kronor ha en person sysselsatt en timme. Det kostar 300 kronor ungefär med sociala avgifter, lokal och allmän service. Vi tar 875 när det egentligen kostar 300 ibland och 1 500 ibland. Man kan ju fundera över om det är ett rimligt sätt att jobba på.

Vi kan se i bilaga 2 att man har schabloniserat och delat in nästan all verksamhet i kategorier just därför att det är enkelt att jobba så. Det blir säkert inte rättvist i varje enskilt fall, men det minskar administrationen och gör verksamheten billigare. Så kunde man faktiskt göra också när det gäller fastigheter, tycker vi. Nu gör man tvärtom. Man skär ned på förebyggande arbete och ökar detaljstyrningen.

Man undrar varför den interna debiteringen av tillsynen av naturområden ska öka samtidigt som verksamheten med att förebygga skador och reparera skador i

verkligheten minskar. Det kommer att öka klagomålen, som Åsa sade. Därmed blir tillsynskostnaden högre.

Jag frågar igen: När kommer staden att ta ansvar för sin del av Nackareservatet? När kommer man att rusta upp alla byggnader? När stänger man de felaktiga stigarna och markerar dem som man ska använda? När kommer det upp informationstavlor? När kommer gränserna att markeras? När kommer de som utan tillstånd bor i området att tas om hand på vettigt sätt?

Nackareservatet är troligen ett av landets sämst skötta naturreservat. Det är väl därför det inte är invigt. Man blir lite orolig när man ser den cykelcrossverksamhet som breder ut sig. Man undrar om det är framtiden för Nackareservatet, precis som för en del andra reservat här i staden. Tänker man kanske låta området bli en permanent tillflyktsort för de hemlösa som man inte klarar av att ordna bostäder åt? Det är på god väg.

Med den budget som finns ser det inte särskilt ljus ut för framtiden.

Anförande nr 68

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Om det inte har hänt något de senaste dagarna så är konstruktionen för vården av Nackareservatet ännu inte klar. Det är bekymmersamt att det tar så lång tid.

Som fastighetsborgarråd kan jag säga att vi håller på att vidta åtgärder för att se till att de som har bosatt sig i Nackareservatet så snabbt som möjligt kommer bort därifrån. Det är verkligen ett otyg. De ägnar sig åt olaglig verksamhet.

Anförande nr 69

S t e l l a n H a m r i n (v): Jag hoppas att man tar hand om dem på ett bra sätt. Det är alldeles utmärkt att det görs. När de formella oklarheterna kring reservatet klarnar hoppas jag att det verkligen satsas resurser på att göra området bra och tillgängligt.

Anförande nr 70

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n - S l o r a c h (s): Ordförande! Eftersom Ulla Hamilton vände sig till lyssnarna tidigare vill jag klargöra hur skillnaden är.

Fasta avgifter för fastigheter har ju både Åsa Romson och Stellan Hamrin berättat om. Vi betonar också risken med att de stora nedskärningar som den borgerliga majoriteten har gjort på förebyggande miljöarbete kommer att drabba stadsdelnämnderna och de andra nämnderna. Det blir tufft för de stadsdelsnämnder som har naturreservat inom sitt område att klara av skötseln om de inte får mer anslag. Det är bland annat det vi vill att de ska få.

Anförande nr 71

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Ordförande! Jag noterar återigen att Socialdemokraterna har exakt samma intäktskrav i det här ärendet som majoriteten. Så är det, oavsett vad ni säger.

Ni vidhåller att ni tycker att det är okej att fastighetsägare som sköter sig ska subventionera dem som inte sköter sig. Det innebär ert förslag till taxekonstruktion. Det tycker jag inte är okej.

Anförande nr 72

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! I det här ärendet betonar man självfinansieringen och att man slipper skattefinansiering och att det är så bra. I din retorik, Ulla, låter det som om det här är något som bör fortsätta. Jag tycker att man behöver göra en mer omfattande analys av konsekvenserna av vad en ännu större avgiftsfinansiering av miljötillsynen skulle innebära.

Vi har fått lite olika besked i miljönämnden. Det har åtminstone inte varit helt tydligt för mig hur man drar gränsen mellan tillsynsarbetet och det som är ett förebyggande informationsarbete. Det pratas mycket inom tillsynsarbetet om att man under många år har jobbat för att komma ifrån ett arbetssätt där man jobbar med polisuttryckningar på ad-hoc-fall och tittar på enstaka fall. I den här stora staden kommer vi inte fram, vi får det inte bättre.

Det här handlar i stort sett alltid om verksamheter som har krav på egen kontroll. Man kontrollerar bara att verksamhetsutövaren själv kan kontrollera sig och har kontroll på sina kemikalier om det gäller badhus, om man har kontroll på mätningar. Då har man jobbat för att komma ifrån ett ad hoc-arbete till något mer samlat. Man har jobbat i kampanjer, man har framför allt jobbat uppströms. Man pratar om att jobba förebyggande och mer informativt.

Kopplar man detta till taxan är det ett problem om man vrider ratten ned till det enskilda fallet och säger: Du ska bara betala för precis de minuter som just din verksamhet upptar hos våra handläggare. Vi ska räkna de minuterna och verifiera det på papper och se hur mycket handläggarna jobbar med just ditt fall. Helst ska man väl ha en liten datapenna eller datachip också som vi önskar inom hemvården ibland.

Problemet är vad vi gör när handläggarna och förvaltningen i stort jobbar med det allmänna förebyggande arbetet som med det allmänna informationsmaterial som ska tas fram.

Om det ska vara självfinansierat måste man ha en mer schabloniserad avgiftsstruktur. När vi tar steget mot en mer individuell sådan riskerar vi att inte kunna ha det. Om vi säger att det inte ska skattefinansieras därför att det per definition är fult i en moderat värld får vi problem. Då kommer vi att gå mot en polisiär ad hoc-tillsyn och mindre mot det som har en god samhällspåverkan, nämligen att verksamhetsutövarna i Stockholm själva får bättre verktyg och vet att de gör rätt. Det kommer att få större positiv betydelse för miljön än en polisiär miljötillsyn.

Anförande nr 73

Borgarráðet H a m i l t o n (m): Ordförande, fullmäktige! Du behöver inte vara orolig i denna del, Åsa Romson. Om du har lyssnat när vi har diskuterat de här frågorna på nämnden vet du mycket väl att vi också har sagt att vi tycker att det är viktigt att man har tillsynskampanjer. Det är något som vi kommer att fortsätta att ta upp och prioritera i samband med budgetarbetet och verksamhetsplaneringen. Vi har aldrig någonsin påstått att vi ska ha 100 procents avgiftsfinansiering av miljöförvaltningen. Det jag sade i den här talarstolen var att jag uttryckte en stor tillfredsställelse över att vi hade gått från 34 procents taxefinansiering till 60 procents taxefinansiering. Sedan har inte jag uttalat någonting mer i frågan över huvud taget.

Jag tycker att det här är en bra förändring. Men samtidigt är det precis som Åsa Romson säger – det är viktigt att miljöförvaltningen har utrymme att jobba med andra saker, att jobba med rådgivande verksamhet och att vara tillgänglig. Vi blev till exempel bästa förvaltning i staden förra året när det gäller näringslivets syn på vilken tillgänglighet och rådgivningsverksamhet man bedriver. Jag har uppmuntrat detta och sagt att vi ska bli ännu duktigare i år. Då kan vi naturligtvis inte bara ägna oss åt taxefinansierade verksamheter. Det faller på sin egen orimlighet. Jag efterfrågar lite sans och balans i hur man presenterar den politik som bedrivs från majoritetens sida. Det är tydligt i verksamhetsplaneringen och i budgeteringen.

Jag kan också upplysa Åsa Romson om att vi faktiskt gör en analys av verksamheten inför varje budgetår utifrån vad man tycker är viktigt att satsa på och prioritera. Det kommer vi att fortsätta att göra, och miljöförvaltningen är inte utesluten från det arbetet.

Anförande nr 74

Å s a R o m s o n (mp): Jag tackar för att miljöborgarrådet här från talarstolen så tydligt klargör att det inte är önskvärt med en alltför stor självfinansiering på miljöförvaltningen. Man blir riktigt rörd i hjärtat av att höra att det under den här mandatperioden finns viktig verksamhet på miljöförvaltningen som inte är tillsynsverksamhet – det som ni brukar stå och säga är kärnverksamheten, vilket vi ifrågasätter ganska starkt. Det låter alltså bra.

Däremot menar du att jag använder överord. Jag skulle vilja säga att den verksamhetsplanering som pågår just nu och som vi hade alldeles nyligen bland annat var ursprunget till min oro. Där framstod det tydligt som att det enbart var ekonomiska motiv, och inte miljömässiga motiv, till verksamhetsförändringarna. Om man har en miljöförvaltning och en miljönämnd med syfte och uppdrag från fullmäktige och från stockholmarna att värna Stockholm miljö menar jag att miljöanalysen måste ligga med. Vi kan inte bara prata om taxekonstruktioner, om ekonomi och om hur mycket som är självfinansiering. I verksamhetsplanen stod det väldigt mycket om självfinansiering.

Anförande nr 75

Borgarráðet H a m i l t o n (m): Jag kan bara konstatera att om jag som miljöborgarråd bara vore intresserad av den taxefinansierade verksamheten skulle jag knappast

ha drivit igenom ett sådant förslag som vi antog på miljö- och hälsoskyddsnämnden i går att vi skulle ha målet att varje stockholmare ska ha ett utsläpp på tre ton koldioxid. Det om något, liksom miljöprogrammet, är väl en tydlig markering av att vi tycker att miljöpolitiken är viktigare än bara en intäkt när det gäller miljötillsynen.

§ 22 Bolagisering av utrednings- och statistikkontoret (USK) (utl. 2007:163)

Anförande nr 76

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Fru ordförande! Jag tänkte inte säga så mycket om det här ärendet, för det finns ett tydligt uppdrag från kommunfullmäktige och budgeten om att vi ska jobba vidare för att bolagisera USK-verksamheten. Ärendet beskriver hur man kan göra detta. Det innebär att USK kommer att bli ett dotterbolag inom Stadshus AB-koncernen. Med detta, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 77

T e r e s L i n d b e r g (s): Fru ordförande, fullmäktige! Vi socialdemokrater vill att USK även i fortsättningen ska vara kvar i kommunal regi. Det vill vi inte av några ideologiska anledningar, även om vi kan se tydliga ideologiska anledningar till att man nu ska bolagisera. Därefter kommer som vi vet – vi ser det i exempel efter exempel – privatisering och avknoppning.

Vi vill att USK ska vara kvar i kommunal regi av en egentligen ganska fundamental anledning. 95 procent av USK:s uppdrag är nämligen interna. Det är ovärderliga underlag som staden får. Det handlar om vår planering av förskolan, av skolan, av äldreomsorgen, av stadsplaneringen – ja, hela den budget som vi beslutar om i det här sammanträdesrummet. Detta baseras på den information vi får från stadens utrednings- och statistikkontor.

Man undrar ju hur ni egentligen ser på den kunskapen. Sedan ni tillträdde har ni tagit forsknings- och utvecklingsenheten och överfört den till USK. Sedan lade ni ned den. Nu bolagiserar ni USK, och risken är väl att ni knoppar av och försäljer USK. Det finns en uppenbar risk för att den kompetens och de kunskaper som vi behöver i den här salen för att kunna fatta kloka beslut urholkas. Det är ingen struntverksamhet som vi håller på med här. Vi som sitter i den här salen har fått stockholmarnas förtroende att styra huvudstaden och landets i särklass största kommun. Det är för invånarna i dag och invånarna i morgon som vi fattar beslut.

USK:s verksamhet är ju själva grunden. Det är prognoser och underlag. Det är USK som kan verksamheten. De kan stadens verksamhet både utan och innan. Inte minst kan de och har en kunskap om de resursfördelningsmodeller som vi tillämpar här. En bolagisering riskerar tillgången på historiska data som dessutom är uppbyggd av skattepengar. Vi anser att den kunskapen måste värnas för att vi här och nu och i framtiden ska kunna fatta de kloka beslut som behöver fattas för stockholmarnas bästa. Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 78

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag skulle bara vilja påminna fullmäktigeförsamlingen om att Socialdemokraterna för ett antal år sedan beslutade sig för att bolagisera bostadsförmedlingen i den här staden. När man lyssnar på Teres Lindberg

nu kan man undra hur det kom sig att de kunde ha en sådan uppfattning då, när de nu har totalt motsatt uppfattning i den här frågan. Jag trodde åtminstone att bostadsförmedlingen var någonting som Socialdemokraterna tyckte var en av de mer grundläggande verksamheterna som staden ska ägna sig åt. Det finns ingen större skillnad mellan de här två ärendena såsom jag ser det.

Anförande nr 79

T e r e s L i n d b e r g (s): De är väl ändå inte riktigt jämförbara. Den kunskap och den kompetens som utrednings- och statistikkontoret förser oss och stadens verksamheter med är helt ovärderliga för alla de beslut vi fattar. Bostadsförmedlingen förmedlar bostäder. Du kan inte jämföra de två sakerna. Det är fullständigt galet.

Anförande nr 80

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter och ett antal åhörare! Vi tror att det här är början på en försäljning eftersom alliansen är *sellaholics*. Det är lite grann så vi ser er numera. Allt ska vara konkurrensutsatt, och det ska ut på marknaden.

Den statistik och den uppföljning som USK har stått för har bidragit till och är en självklar del av en modern stad. Om stadens olika verksamheter ska upphandla statistik kommer det inte att gå att jämföra de olika resultaten på grund av att uppläggen kommer att se olika ut beroende på vad vi köper för något. Den kvalitet och den uppföljning som USK har bidragit till i den här staden är helt *outstanding* om man jämför med många andra städer. Det här är en guldgruva för Stockholms stad som nu ska sättas ut och som säkert kommer att hamna på den öppna marknaden, tror vi.

För att kunna följa förändringar i en stad måste det finnas en kontinuitet. Vad är skälet till bolagiseringen? Vi kan inte se att det är något annat än just ideologi. Politisk insyn och vanlig förvaltningsform är fult för alliansen. Allt ska ut, inte därför att det blir bättre men av principskäl.

Jag tycker att det är trist att den borgerliga majoriteten lägger så mycket krut på att utreda detta i stället för att fundera på vad Stockholm behöver för att följa upp de stora verksamheter som staden bedriver. Man har för ungefär ett år sedan slängt ut FoU-enheten. Då gjorde vi oss också av med guld. Nu står vi utan forskning. Det finns inget forskningsråd och ingenting som handlar om forskning eller uppföljning av forskning i den här staden längre. Nu ska USK också stoppas undan för en eventuell avknoppning framöver. Vi tror att detta kommer att få konsekvenser i staden. Det är helt uppenbart.

Stockholm är Sveriges största stad. Vi bör ha en statistikenhet i förvaltningsform. Ska marknaden styra när det gäller uppföljning och statistik? Är det bäst så? Förvaltningsformen är den absolut bästa när det gäller den här typen av uppdrag. Hela staden är beroende av USK:s rapportering och regelbundna statistik och prognoser. Alliansen verkar rädd för insyn. Därav förslaget på en tjänstemannastyrelse. Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 81

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag är ledsen, herr ordförande, men jag tror att det behövs en sakupplysning även i detta fall ifall det skulle finnas några radiolyssnare eller andra lyssnare.

Det är inte så att Stockholms stad med det här ärendet kommer att avhända sig alla möjligheter att föra statistik eller bedriva den typ av uppföljningsverksamhet som vi har i dag. Det kommer att vara precis på det sätt som det har varit tidigare. Det är bara det att USK är i bolagsform i stället.

Anförande nr 82

K a r i n R å g s j ö (v): Det räcker bara att se på vad som hände med forsknings- och utvecklingsenheten i Stockholms stad, som ni skeppade undan. Det var en enorm kunskapsmassa som bara försvann långt bort. Vi tror att något liknande kommer att hända med USK. Vi tror också att USK riskerar att avknoppas eftersom ni är *sellaholics*, med vårt begrepp.

Anförande nr 83

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Miljöpartiet anser att utrednings- och statistikkontoret ska behållas i kommunal regi och att forsknings- och utvecklingsenheten ska återupprättas under kommunstyrelsen.

Det här är den gjutna kunskapsbottenplattan i kommunens kunskapsbygge, helt enkelt. Utförsäljningspolitiken är i hög grad styrd av enkom ideologi, och inte av vettig eftertanke och fakta. Det finns givetvis klara paralleller med utförsäljningen av kunskapsdelarna av Stockholm Vatten. Vi är mycket oroliga för att försäljning av USK stundar snart. Om vi kunde få garantier på att ni inte ska sälja eller knoppa av detta bolag som nu bildas skulle man känna sig något tryggare. Men det finns inga garantier för det.

USK:s fantastiska arbete, kompetens och verksamhet är verkligen en grundbult i stadens arbete. Jag yrkar starkt bifall till den gemensamma reservation som är lagd i kommunstyrelsen av Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Socialdemokraterna.

Anförande nr 84

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Stockholms stads verksamheter ska skötas så effektivt och professionellt som det bara är möjligt. Stockholmarnas skattepengar ska användas så effektivt som det bara går.

Frågan om USK:s organisationsform har utretts under 2007; det vet alla vi som sitter här. De erfarenheterna visar att bolagsformen ger större incitament för att över tid upprätthålla en effektiv och professionell verksamhet. Det är naturligt för USK att vara organiserat i bolagsform eftersom köp av de tjänster som kontoret står till tjänst med är konkurrensutsatta. Det blir lättare för USK att konkurrera på den marknad där stadens olika förvaltningar och bolag kan köpa kvalificerade utrednings- och statistiktjänster. Verksamhetens karaktär och de senaste årens ökade inslag av

uppgiftsstyrning gör att det är helt naturligt. Kontorets verksamhet fortsätter utvecklingen i riktning mot en kundstyrd verksamhet.

Men eftersom verksamheten också i bolagsform kommer att bedrivas på ett sådant sätt att den omfattas av sekretesslagen kan stadens behov av underlag som baseras på uppgifter som handlar om enskilda människor fortsätta och säkerställas. Det är inga problem. Men jag är inte förvånad över att oppositionen är emot ärendet och förslaget. Teres Lindberg säger att det inte finns några ideologiska anledningar. Men det är konstigt att Teres inte tror att man kan få fram viktiga korrekta uppgifter om de inte tas fram i en kommunal förvaltning.

Karin Rågsjö säger att konkurrensutsättning är fult. Hon frågar sig hur uppföljningar ska ske. Uppföljningarna kan inte göras på samma sätt, men de tjänster vi köper bestämmer vi faktiskt om själva oavsett var de kommer ifrån. Men bolag är tydligen fult, och förvaltning är fint. Det kallar jag en vänsterideologi, som bedrivs i den här staden. Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 85

A n n M a r i E n g e l (v): Ann-Katrin! Jag måste fråga dig om denna intressanta omsvängning i Folkpartiets politik. Det du säger om att bolag är fult har varit utmärkande för Folkpartiets politik i minst tolv år i den här salen. Ni har helt och hållet gått emot bolag som kommunal form och sagt att det antingen ska vara förvaltningar eller säljas. Nu är det den ena efter den andra av kommunens verksamheter som ni vill lägga i bolag. För det kan väl inte vara så att ni vill ha bolag därför att ett bolag är lättare att sälja än en förvaltning?

Anförande nr 86

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Om du hade lyssnat på mig hade du hört att jag sade att det inte finns något viktigare än att se till att skattebetalarnas pengar används så effektivt som det bara är möjligt. Det finns andra som bedriver den här verksamheten på ett bra sätt. Staden är inte den enda allena saliggörande som kan det där med utrednings- och statistikfrågor.

Anförande nr 87

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande! Det blir bara larvigt, det här. Vad jag sade var att vi inte har någon ideologisk anledning att gå emot en bolagisering i det här fallet. Men ni gör precis tvärtom! Ni gav ett uppdrag i budget för att USK ska bolagiseras. Sedan gör man en kostsam utredning som resulterar i precis det som sades i er budget, nämligen att USK ska bolagiseras.

Den stora frågan handlar om hur ni ser på kunskap. Hur ser ni på stadens behov av seriösa underlag? Och i vilket syfte vill ni bolagisera? Det är de frågorna som är de viktiga, och inte varför vi är emot. Det är ni som styr den här staden – inte vi. Vi bara meddelar krassa fakta, där ni förstör för framtida generationer av stockholmare och politiker när det gäller att kunna fatta bra beslut och få bra verksamheter i kommunal regi.

Anförande nr 88

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Teres Lindberg! Det låter som om Stockholms undergång är nära därför att det inte är just en kommunal förvaltning som ska ta fram viktiga siffror. Det är faktiskt inte så. Det finns hög kompetens på USK och det finns hög kompetens på andra ställen också. Men är det inte att ta i lite väl mycket om man målar upp en undergångsstämning därför att en förvaltning bolagiseras?

Anförande nr 89

K a r i n R å g s j ö (v): Vi är helt övertygade om att USK kommer att säljas ut om ungefär ett år. Det kan jag nästan lova iskallt på er bekostnad. Du pratar om skattebetalarnas pengar och oroar dig för dem, Ann-Katrin Åslund. Vi oroar oss för skattebetalarnas pengar, säger alliansen och säljer ut bostäder för 18 000 kronor kvadratmetern på Torsgatan. Ja, ja – det här handlar inte om skattebetalarnas pengar utan om ett ideologiskt sätt att se på en verksamhet.

FoU-enheten har ni klappat igen. Där fanns en enorm potential för forskning och uppföljning samt metodutveckling i staden. Det har ni skyfflat ut. Nu kommer ni också snart att skyffla ut USK; det är vi ganska övertygade om. Men om det handlar om skattebetalarnas pengar, Ann-Katrin Åslund, tycker jag att ni också ska fundera på era lägenhetsaffärer.

Anförande nr 90

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag delar förstås inte dina synpunkter. Vi sitter ju på var sin sida. Vi kanske ska föra bostadsdebatten vid ett annat tillfälle. Men du vet precis som jag att det är skillnad på att sälja lägenheter som folk redan bor i och att sälja dem på ett annat sätt.

Jag hävdar fortfarande att det går att få fram bra och tydliga uppgifter oavsett om man har en förvaltning eller ett bolag. USK är en bra part, men det finns också många andra som är bra. Jag borde inte vara förvånad, men ni motsätter er ju alla förändringar.

Anförande nr 91

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Jag fick verkligen inte några garantier för att verksamheten behålls inom stadens ramar. Det är helt uppenbart när man hör Ann-Katrin Åslund tala att ni är på väg att knoppa av och sälja USK:s verksamhet vilket är, som jag ser det, rätt katastrofalt för stadens styrning. Det är synd att Folkpartiet har svängt så radikalt. Under er förra period gjorde ni om näringslivs-kontoret till förvaltning. Det är tråkigt att höra er i dag.

Anförande nr 92

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag talar om ärendet som finns i dag – att USK ska bolagiseras inom kommunens koncern. Du talar om något helt annat; du talar om ett ärende som inte finns.

Anförande nr 93

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande! Det är alltid uppfriskande att höra en folktopartist agitera för fler kommunala bolag. Det vore väl märkligt om vi inte skulle kunna rimma på det i kväll, tycker jag.

Men det var inte därför jag begärde ordet, utan det gjorde jag därför att jag tycker att borgarrådet Hamilton helt har missförstått själva frågan om bostadsförmedlingens bolagisering. Det är oroväckande i sig, för det var ett handslag mellan s och m. Men det har också ganska tydlig bäring på det här ärendet. Jag tycker att det var ett bra, och möjligen lustigt, exempel. Skillnaderna är oerhört tydliga. Det är ett nästan komiskt pedagogiskt exempel på varför detta är fel och vad felet är i det ni gör.

När bostadsförmedlingen privatiserades ... jag menar bolagiserades – Freud har en bra kväll i kväll – var det en kompromiss mellan ditt och mitt parti. Så var det. Ni ville inte ha någon bostadsförmedling, men ni accepterade att den blev kvar mot att den blev ett bolag och bar sina egna kostnader. Den kompromissen accepterade vi. Därför bolagiserades bostadsförmedlingen – för att hindra en försäljning och en avveckling. Men det finns ingenting i det här ärendet som tyder på att det inte är precis tvärtom med USK. Bolagiseringen syftar till att möjliggöra en försäljning och en avveckling i stadens regi. Tydligare kan inte skillnaden bli mellan två bolagiseringar. Bifall oppositionens reservation!

Anförande nr 94

T o r d B e r g s t e d t (m): Vi talar om historiens vingslag, Roger. Situationen var den att bostadsförmedlingen fick ett halvt års anslag. Då frågade jag Calle Cederschiöld: Är vi ondskefulla på bostadsförmedlingen som das Ding an sich, som Kant säger, eller därför att den är anslagsfinansierad? Då sade Calle att vi inte tycker om att den är anslagsfinansierad. Det var alltså inte så att vi ogillade bostadsförmedlingen. Det var en fråga om anslagsfinansiering, som sedan förändrades till en finansiering via avgifter.

Anförande nr 95

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag tycker naturligtvis att det är på tiden att vi fick en bra debatt om historien bakom bostadsförmedlingen. Men icke desto mindre blir skillnaderna tydliga. Bolagiseringen av bostadsförmedlingen gjordes för att den skulle kunna behållas i stadens regi och i en bättre form än vad den då bedrevs i; det tror jag till och med att vi kan vara överens om. I det här ärendet finns det ingenting som tyder på att syftet är att behålla verksamheten i stadens regi, utan snarare tvärtom.

*§ 23 Utbyggnad av del av Lindhagensgatan
Slutredovisning samt reviderat genomförandebeslut (utl. 2007:164)*

Anförande nr 96

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Ordförande, fullmäktige! Jag börjar med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Jag vill också passa på, när det ändå blir lite debatt om ärendet, att understryka vikten av att man håller sig inom de ekonomiska ramar som är tilldelade. Ärendet är ett exempel på att vi inte har lyckats speciellt bra på det området.

Under mina synpunkter i ärendet skriver jag också att jag instämmer i stadsledningskontorets uppfattning att projektets fördyring och de lärdomar som kan dras av detta tydligare borde ha redovisats i ärendet. Det är en viktig sak att ha i åtanke med tanke på hur många olika typer av investeringsprojekt som vi har framför oss nu här. Då gäller det verkligen att de olika delarna av stadens verksamheter kan hålla i pengarna och också förutse kostnaderna på bästa möjliga sätt. Det som stadsledningskontoret lyfter fram i ärendet är alltså oerhört viktigt, herr ordförande.

Anförande nr 97

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Miljöpartiet vill lägga in en brasklapp i ärendet. Kostnaderna för projektet har stigit anmärkningsvärt mycket; det har vi också påpekat. Det är naturligtvis tråkigt för stadens finanser. Men givetvis var man tvungen att färdigställa gatan. Det här är ju ett viktigt projekt.

Däremot är områdesplaneringen för hela nordvästra Kungsholmen och trakten kring Lindhagensgatan alldeles för fokuserad på ytor för garage, p-platser och utrymmen för bilar. P-normen som är satt till 1,0 är oerhört hög. Detta är något som inte heller Byggmästarföreningen vill ha; det bör majoriteten vara medveten om. Dessutom är det på tok för dålig kollektivtrafiksörjning i hela området. Vi framhöll tidigt att man borde förbereda för spårväglösning av området via reserverade kollektivfiler, men det har inte blivit av. Området är redan i dag högt belastat med buller och partiklar som gör att det blir svårt att bygga ut på ett vettigt sätt.

Detta måste vi försöka motverka gemensamt om vi vill skapa en god boendemiljö för tusentals nya boende i området. Då kan man inte planera så mycket för bilism och så lite för kollektivtrafik. Men detta är alltså bara ett särskilt uttalande.

Anförande nr 98

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det är viktigt att fundera på hur vi kan förbättra vår kollektivtrafik och med tvärbanans utbyggnad och på andra sätt hitta nya spårlösningar, inte minst. Det tycker jag är jättebra.

Men det var en liten detalj som du glömde att nämna, Cecilia. Det är att Miljöpartiet inte vill ha någon utbyggnad på nordvästra Kungsholmen – eller hur? Du påminde inte om att hela frågan om stadsutveckling och utbyggnad av nordvästra Kungsholm-

en handlar om att förena stad med trafik och med den rörelse som finns i staden. Nu befinner vi oss i innerstaden, Cecilia Obermüller. Vi befinner oss på Kungsholmen. Du vet precis lika väl som jag vilken resa det har varit att få fram de här kvarteren. Kvarteret Kojan är nu under uppförande, med 3 000– 4 000 lägenheter som vi kan få där till slut. Dem vill inte Miljöpartiet ha, eller hur? Ni vill ju inte ha bostäder vid Essingeleden. Ni vill inte ha bostäder i centrala staden i kombination med normal trafik i gatunät. Ni vill ha en helt annan stad. Det här har vi talat om många gånger.

Jag tycker att det är lite synd att du börjar prata här som om Miljöpartiet stödde utvecklingen av nordvästra Kungsholmen, för det gör ni inte. Ni är för ett regelverk som totalt omöjliggör att bygga ut städer över huvud taget. Jag tycker att ni kan vara lite ärliga med det.

Anförande nr 99

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande och fullmäktige! Nu får du faktiskt ta och ge dig, Mikael! Det här var det dummaste jag har hört på länge. Du får hålla dig till sanningen. Vi står helt bakom utbyggnaden av nordvästra Kungsholmen. Någonstans får du dra gränsen för hur mycket du kan försöka påstå att Miljöpartiet inte vill bygga ut staden.

Vi tycker definitivt att vi ska bygga många tusen bostäder på nordvästra Kungsholmen. Det vi har sagt är att vi ska se till att reservera en kollektivtrafikfil så att vi kan få dit bussar och spårväg i förlängningen. Se till att man kan ha färjor som kommer till slutet av Lindhagensgatan för att ha kollektivtrafik på vattnet! Det har ni effektivt stoppat genom att dra in bidragen till färjorna. Vi vill ha ett barnperspektiv på det här. Vi vill göra ett bra bostadsområde för de tusentals människor som ska flytta in där. Miljöpartiet står definitivt bakom att vi ska göra det här. Nu får det vara nog!

Anförande nr 100

E i e H e r l i t z (mp): Herr ordförande, fullmäktige! Det här är ett typiskt exempel på den dåliga trafikplanering som vår kommun har. Man pratar hela tiden om att man ska sätta in spårvagnar och att de stombussar man nu sätter in ska ges egna utrymmen så att de går som spårvagnar fast de är bussar. En gammal slogan är: Tänk spårvagn, kör buss! Så brukar man säga.

Här hade det funnits en utsökt chans att göra denna gata till boulevard. Det krävde vi när ärendet var uppe i stadsbyggnadsnämnden. Stadsbyggnadskontoret hade fina skisser över hur det här skulle kunna se ut. En boulevard har träden på sidan medan en esplanad, som det nu håller på att bli, har träden i mitten. Det är klart att det kanske blir en aning fler träd om man väljer esplanad, men å andra sidan får man ingen chans att reservera utrymme för kollektivtrafiken i framtiden utan att såga ned träden.

Vi ville ha en boulevard och vi ville att spårvagnen skulle gå ända fram till vattnet. Vid vattnet tänker vi oss i framtiden en båthamn. Vi har många gånger drivit frågan att vi ska använda Stockholms vatten till båttrafik. Man kan tänka sig en båt som kommer utifrån Bällsta, Annedal och de andra områdena där det kommer att bo

mycket folk i Sundbyberg. Båten kommer inåt stan och lägger till vid Lindhagensgatan ände. Här kan man stiga av, stiga över direkt till spårvagnen och snabbt ta sig till Fridhemsplan. Man behöver inte åka långa omvägar med byten och tunnelbana och sådana saker, utan man åker rakt och direkt.

Den här typen av trafik med spårvagn och buss, där bussen kör på spårvagnens villkor, har tillämpats i Hammarby sjöstad. Det har varit en succé, sägs det. Bussarna går mycket fortare fram och hindras aldrig av bilar. Det är precis det systemet vi skulle ha haft här på Lindhagensgatan, det vill säga bussfiler i mitten med ordentliga hållplatser och refuger.

Vi vill påminna om den motion som vi väckte för några år sedan om att Djurgårdslinjen – den som nu är beslutad ska byggas mellan Djurgården och Centralen – förlängs bort mot Fridhemsplan och sedan vidare via Lindhagensgatan ända fram till Ulvsundasjön. Det ska förberedas nu. Jag tycker att det är konstigt med borgarna här. Jag såg i en undersökning att 80 procent av borgarna vill ha spårvagnarna tillbaka i innerstaden. Varför tusan satsar ni då inte på att förbereda det? Här har man i stället planterat träd. Då blir det kanske en konflikt mellan träd, när de har kommit upp om tio år och är lite vackra och fina, och spårvagn. Det är inte bra.

Anförande nr 101

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Det är *de borgerliga*, Eie, och inte borgarna! Det är alldeles riktigt att vi är för spårvagnar. Jag tycker att det är en tragedi att man skrotade fullt fungerande och nya spårvagnar 1967, eller när det var. Det var ett stort misstag man gjorde den gången. Det är också därför vi är besjälade av utbyggnaden av tvärbanan. Det är intressant att den enda delen av Dennispaketet som är ordentligt genomfört är utbyggnaden av tvärbanan och utvecklingen på spårområdet. Det kan vi fullfölja och fortsätta med.

Vi kan gemensamt försöka med ytterligare en sak. Både ni och vi har genom åren misslyckats med att övertyga SL om förtjänsten av att ha mer kollektivtrafik på vatten. SL försöker alltid kollra bort det genom att säga att det är för halt, för krångligt och så vidare. De lägger upp en massa argument för att det inte går. Men jag tror absolut att det går, och det här är en sådan stadsdel där man mycket väl skulle kunna pröva det.

Jag väntar fortfarande med spänning på svaret från Miljöpartiet. Är det så att ni inte står bakom Boverkets nya förslag till hårdare riktlinjer för städer? Jag har inte uppfattat det, Cecilia Obermüller. Tänk att jag inte en enda gång har uppfattat att Miljöpartiet har gått ut och sagt att ni är motståndare till Boverkets nya förslag när det gäller buller och partikelnormer! Kan vi få ett litet klarläggande? Om ni är för Boverkets nya regler kan jag informera Cecilia Obermüller om att man inte får bo på Kocksgatan på Söder. Det anses som en oerhört trafikerad och störande verksamhet som pågår där. Bullret mot fasad är så skrämmande högt att där kan ingen människa bo. Det liknar mycket det som Cecilia Obermüller brukar säga när vi bygger stad: Det är oerhörda bekymmer med städer som växer. Jag har tolkat er som att ni står bakom Boverkets normer, och då är ni inte för att nordvästra Kungsholmen ska byggas. Ni får vara lite konsekventa, och inte bara allmänt upprörda och förbaskade.

Ta nu debatten ordentligt, Cecilia Obermüller! Vill ni bygga stad? Vill ni påverka de regler som gör att det är så svårt att komma fram? Det har tagit årtal extra, herr ordförande, att få de här kvarteren på plats på nordvästra Kungsholmen. De har överklagats och bråkats om. Vägverket har överklagat därför att man inte vill ha bostäder vid Essingeleden. Rader av saker har hänt utifrån de normer som finns som nästan har omöjliggjort de här kvarteren. Och nu vill man ha ännu strängare regler. Jag har uppfattat att Miljöpartiet står bakom de strängare reglerna. Då kan ni inte samtidigt säga att ni vill bygga stadskvarter vid nordvästra Kungsholmen. Det hänger inte alls ihop.

Anförande nr 102

Cecilia Obermüller (mp): Det är ganska lätt att bli upprörd över dig, Mikael. Jag blir så trött på dig. Tänk om du ändå kunde läsa innantill! Tänk om du kunde ha läst vad vi skrev när det gällde remissen från Boverket om bullerproblematiken! Där säger vi att vi ställer oss bakom Stockholmsmodellen men att vi anser att man ska hålla sig till de regler som vi har kommit överens om inom denna stockholmsmodell. Vi ska inte hålla på och tänja på reglerna. Vi tycker att det är jättebra att bygga tätt och i kollektivtrafiknära lägen.

I det här ärendet handlar det om att vi tryckte på att man inte hade möjliggjort kollektivtrafiken när det gäller Lindhagensgatan. Det var det som var viktigt i det här ärendet. Vi vill se stad och stadsbebyggelse vid Lindhagensgatan, och vi vill ha en god stadsmiljö som också är hälsosam för människor. Vad vi hela tiden trycker på är källan till problemen – privatbilismen. Vi måste komma åt det här med dubbdäcken och bullret. Vi måste försöka arbeta med detta för att skapa en god och hälsosam livsmiljö för barn och vuxna i den här staden. Så är det!

Anförande nr 103

Borgarrådet Söderlund (m): Herr ordförande! Ska jag tolka inlägget så att Cecilia Obermüller och Miljöpartiet nu har ändrat sig när det gäller bullernormerna i Stockholm? Vill ni förändra dem nu och göra dem anpassade till livet i storstad så att det går att bo vid Kocksgatan? Är det så jag ska tolka Cecilia Obermüller?

Ska jag tolka henne så att ni nu också kritiserar länsstyrelsen och den tidigare regeringen för de regelverk som togs fram då och som Miljöpartiet stöttade? Det är de som gör att det är svårt att bygga bostäder över huvud taget vid Lindhagensgatan och att två kvarter vid Lindhagensgatan som skulle bli bostäder än så länge inte blir det på grund av de normer som vi slåss med varje dag.

Jag uppfattar det som precis rakt motsatt politik från er sida, Cecilia Obermüller. Ni har hela tiden velat ha strängare krav. Ni har hela tiden ifrågasatt vår politik för att göra det möjligt att bygga bostäder vid Lindhagensgatan. Ska jag nu förstå det som att Cecilia Obermüller vill följa med mig till ansvariga statsråd och ansvariga på de departement som nu utformar ny PBL och avvägningar mot miljöbalken? Du vill alltså följa med mig nu för att skapa vettigare villkor för att bygga stad. Är det rätt uppfattat?

Anförande nr 104

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Du pratar mycket. Men uppenbarligen vill du inte ha spårvägar eftersom du inte gör någonting. Du är trafikborgarråd och du gör ingenting för att vi ska få detta till stånd. Här sitter vi nu med en lösning som inte innehåller någon god kollektivtrafiklösning för hela nordvästra Kungsholmsområdet. Det är det vi apostroferar. Det får vi inget svar på.

*§ 24 Försäljning av f.d. Barnbyn Skå, del av Skå-Edeby 4:1 i Ekerö kommun
Genomförandebeslut (utl. 2007:165)*

Anförande nr 105

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Skå-Edeby är en sägen- och historieomspunnen verksamhet som många pratar nostalgiskt om, och andra kanske pratar mindre nostalgiskt om. Detta är ett ärende som innebär att vi nu går vidare i det inriktningsbeslut som vi fattade i fastighetsnämnden för drygt ett år sedan om att inventera alla fastigheter som staden äger utanför dess kommungränser. Det är väldigt många. Det är ett stort fastighetsbestånd på 26 000 hektar.

Det ärende vi har i dag med Skå-Edeby är en del av det fastighetsbeståndet. En stor del av de byggnaderna har stått tomma sedan 2005, när man lade ned verksamheten. Fastighetskontoret försökte under den förra majoriteten att hyra ut anläggningen, men lyckades inte med detta. För ungefär ett år sedan fattade vi beslut i fastighetsnämnden om att ge fastighetskontoret i uppdrag att sälja det här området, som är en del av Skå-Edeby.

Vi gjorde så bland annat beroende på att detta är en verksamhet som går med ungefär 2 ½ miljon kronor i underskott per år. Försäljningen innebär att en ny verksamhet nu kan komma in där. Staden får 70 miljoner kronor vid försäljningen. Det är en bra reavinst för fastigheterna. Nu finns det möjlighet för de nya ägarna att utveckla området på det sätt som de tycker är riktigt, naturligtvis i samverkan med Ekerö kommun. Som alla känner till är det Ekerö som har planmonopolet och därmed också sista ordet när det gäller vad som kan göras på området.

Jag tycker att detta är en bra lösning i ett trevligt ärende. Jag hoppas att den här delen av Färingsö, som Skå ligger på, nu kan få en mer livfull verksamhet än vad det har varit där hittills i och med att det har varit ganska stilla sedan stadens verksamheter flyttade därifrån. Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 106

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Detta är ytterligare ett ärende i ledet av försäljningar. *Sellaholics*, var det någon som kallade er.

Problemet här verkar vara bedömningen av uttrycket strategiskt viktig. Fastighetskontoret har sagt att hela anläggningen inte är strategiskt viktig för staden. Det kan man ifrågasätta. Det finns ju verksamhet, till exempel förskola och friluftsbad.

Vad jag förstår ville man i fastighetsnämnden bordlägga det här, men nekades. Det går till så numera här i staden; det är snabba beslut och kort tid för oppositionen att sätta sig in i det hela. Hur som helst ville man ha ett bättre underlag. Underlaget är hastigt hopkommet och ger inte anledning att säga att detta saknar strategisk vikt. Man kan inte säga det på grundval av det här ärendet. Eftersom det är en rätt stor

försäljning är väl det minsta man kan begära att man bordlägger ärendet och gör en grundligare utredning. Därför yrkar jag bifall till reservationen från s, v och mp.

Anförande nr 107

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Även Miljöpartiet stöder den gemensamma oppositionsreservationen som Ann Mari Engel hänvisade till. Vi tycker inte att ärendet är tillräckligt utrett och vi gör inte samma bedömning som den borgerliga majoriteten här i staden av att det inte skulle finnas något intresse för Stockholms stad av att fortsätta att äga den här enheten.

Vi har fört en lång diskussion när det gäller innehållet och nedläggningen och att för stadens del fortsätta att bedriva verksamheten på Skå-Edeby. Men nu går man därifrån till att man ska avhända sig detta helt och fullt och dessutom så snabbt och med en sådan frenesi som den borgerliga majoriteten nu lägger på att skala bort särskilt ägande av egendomar utanför staden. Detta har vi ju debatterat delvis tidigare här i fullmäktige.

Jag tycker att det är oroväckande att man gör detta med en sådan hastighet att man inte bemödar sig att ta fram underlag som möjliggör ett tydliggörande av de ställningstaganden man gör. Vi kan säkert hamna på olika sidor när det gäller debatten om vad som är strategiskt viktigt och inte. Men nu gömmer man sig bakom en sådan formulering och gör sedan inte någon djupare analys av vad detta ska uppfylla och vilket perspektiv vi ska ha på våra markegendomar. Ska vi ha ett två-, tre- eller fyraårigt mandatperiodsperspektiv? Är det rimligt att ha det när det gäller egendomar vare sig de ligger i staden eller utanför? Vi kan nog inte riktigt ha ett sådant perspektiv. Det vore alltför snävt att säga att man bara ska titta på en kort mandatperiod och se vad vi ska uppfylla. Just nu är ni besjälade av idén att vi ska sälja av och få in pengar – oklart till exakt vad. Vi är lite oroliga på vår kant att pengarna ska gå till en del projekt som inte heller är så långsiktigt bra.

Nu råder en princip och en ideologi om att man ska sälja så att man inte ens bemödar sig att utreda vad det kan få för konsekvenser och vad alternativet skulle kunna vara. Nu har man inget annat alternativ att väga mot detta. Om tio år kanske vi har ett stort behov av det här, särskilt med tanke på att barnkullarna är så stora nu. När de växer upp kanske vi har ett jättestort behov av att få tillgång till verksamheter där det är viktigt även för Stockholms stads medborgare vilken verksamhet som bedrivs. Detta avhänder vi oss nu snabbt och raskt och med ideologiska förtecken, men utan ett ordentligt underlag. Det tycker inte Miljöpartiet är bra. Det reserverar vi oss emot.

Anförande nr 108

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande! Det är med viss förundran jag lyssnar på Ann Mari Engel och Åsa Romson. Det var ju ni som förra mandatperioden fattade beslut om att slutligen avveckla verksamheten på Skå-Edeby och att tomställa lokalerna där. Ni talade med en känd musiker om att dra i gång en vikingaby där, vilket inte hade gett Stockholms stad någon större rådighet över Skå-Edeby.

När vi nu konstaterar att ni har lagt ned Skå-Edeby en gång för alla för att det inte efterfrågades någon verksamhet där säger vi att vi vill sälja tomten eftersom den kostar oss pengar. Detta är sunt förnuft. Ni drev igenom detta.

Jag kan berätta för er att vi i Folkpartiet och Moderaterna reserverade oss – inte så där jättehårt, men vi reserverade oss mot nedläggningen av Skå-Edeby därför att vi inte tyckte att det var så genomtänkt. Det kan komma ett behov framgent. Precis de argument som Åsa Romson nu tillsammans med Ann Mari Engel använder i opposition använde vi alltså när vi var i opposition. Det här är en bra affär. Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 109

Å s a R o m s o n (mp): Peter Lundén-Welden! Du ställer en berättigad fråga. Vi avvecklade Skå-Edeby, eller lade ned det, som du säger. Vi köpte inte längre platser och vi hade inte längre verksamheten där. Det var också det jag sade i mitt anförande. Det beslutet fattade vi under förra mandatperioden, och det gjorde vi under stor vanda. Det var ganska stora diskussioner som jag tror att ni var rätt involverade i också, och som du sade reserverade ni er inte så jättehårt mot detta. Det fanns tyvärr inte efterfrågan på den här verksamheten från stadsdelsnämnderna, och det är de som är beställare av den här typen av tjänster.

Men nu går man därifrån till att sälja Skå-Edeby och förbinda sig att aldrig mer ha en verksamhet där. Aldrig mer ska det finnas en verksamhet som erbjuder Stockholms barn eller stadsdelar någonting som de har behov av. Det är en annan sak. Och det beslutet är du nu beredd att fatta grundat på ett sämre underlag än det vi hade när vi lade ned själva verksamheten. Peter Lundén-Welden! Jag tycker att det om något är ett konstigt sätt att argumentera på. Grundat på ett sämre underlag vill du nu fatta ett mer definitivt beslut än det beslut vi fattade grundat på ett bättre underlag under förra mandatperioden. Det är konstigt.

Anförande nr 110

A b i t D u n d a r (fp): Peter har ju redan sagt det där. Jag blir upprörd, och därför begärde jag ordet. Det är precis som Peter säger. Jag satt också i socialtjänstnämnden under förra mandatperioden. Det ni fick igenom var att man skulle lägga ned Skå.

Det är mycket enkelt. Anledningen till att vi har haft Skå har varit sociala skäl. Skå har varit till för barn och senare för familjer och missbrukare. Nu har man lagt ned verksamheten. Då är detta ganska logiskt. Varför ska vi behålla byggnader i andra kommuner? Kan du förklara för mig utifrån vilka skäl du tycker att man ska behålla de byggnader som finns på Ekerö? Du är ute och cyklar – ursäkta uttrycket – när du säger att vi säljer av ideologiska skäl. Det är inte trovärdigt. Det får vara någon måtta på argumenten.

Det är bara du som hittar på det här med ideologiska skäl utifrån den imperialistiska känslan att man ska äga så mycket som möjligt i andra små kommuner. Själva får de inte möjlighet att utveckla och exploatera områden där det behövs. Kom igen, nu! Tala om konkret för stockholmarna varför man ska behålla Skå!

Anförande nr 111

Åsa Romson (mp): Abit! Det var ju det jag sade i mitt anförande. Jag kan upprepa det snabbt. Jag sade att man bör tänka i ett mer långsiktigt perspektiv när det gäller att sälja någonting som man äger än när man väljer att inte köpa en plats under nästa verksamhetsår från stadsdelsnämnder till exempel. Så gjorde man, och det gjorde sammantaget att staden fick lov att lägga ned själva verksamheten. Vi sade inte när vi lade ned verksamheten att det aldrig mer skulle finnas en verksamhet. Det kan till exempel vara en privat utövare; det är ju sådant ni vurmar för. En privat utövare skulle kunna bedriva en bra barnverksamhet eller någon annan verksamhet som är bra för Stockholms medborgare på Skå.

Vi menar bara att man behöver ett bättre underlag och en mer långsiktig tanke för att kunna fatta den här typen av definitiva beslut. Vi konstaterar bara att det underlag som finns här och det hafsande man har haft i fastighetsnämnden när det gäller de här frågorna gör att vi i fullmäktige inte bör fatta beslut om att sälja Skå. Vi bör utreda alternativet. Finns det skäl att ha Skå kvar? Vi tror det, och vi vill få det utrett. Men det tillåter inte ni oss att få. Fråga ditt fastighetsborgarråd i stället varför ni säljer Skå så snabbt!

Anförande nr 112

Borgarrådet Hamilton (m): Herr ordförande! Jag är lite förundrad över den kunskap som Åsa Romson uppenbarligen har om hur ärendet är hanterat i fastighetsnämnden. Hon sitter ju inte ens i nämnden, men hon påstår här gång efter gång att detta är ett hafsigt framtaget ärende.

Vi fattade beslut om inriktningen för ett år sedan i fastighetsnämnden. Då fick fastighetskontoret i uppdrag att dra i gång försäljningen av verksamheten. Vi fattade beslutet på grundval av ett inriktningsärende. Det var ett inriktningsbeslut som nämnden fattade i november förra året där man bland annat hanterar de här frågorna och strategiskt fastighetsinnehav. Åsa Romson har dålig information, skulle jag vilja säga.

Hennes partikamrater försökte bordlägga ärendet på nämnden den 27 augusti när vi skulle fatta beslut på grundval av att det då hade kommit in ett nytt bud från en ny intresserad köpare efter det att budgivningen var avslutad. Nivån var exakt densamma som det som det preliminära kontraktet var skrivet på. Det var anledningen till att ni från oppositionen försökte förhala ärendet i en bordläggning. Jag tyckte därför att det med förlov sagt var en okynnesbordläggning. Därför avslog majoriteten bordläggningsyrkandet och fattade beslut om att sälja fastigheten till den köpare som vi hade skrivit ett preliminärt köpeavtal med för 70 miljoner kronor. Det är så ärendet har hanterats. Att hantera ärendet under ett års tid kallar inte jag för ett hastverk.

Anförande nr 113

Åsa Romson (mp): Ordförande! Jag är väl insatt i detta, Ulla. Många i vår fullmäktigegrupp sätter sig in i ärenden redan i hanteringen i nämnderna. Jag tror inte att det kan vara särskilt förvånande att man kan utbyta information mellan olika personer. Både Martin, jag och flera i vår fullmäktigegrupp har varit djupt involve-

rade i utförsäljningarna av landområden och markområden runt om i Stockholm. Vi tycker nämligen att det är oerhört upprörande när det gäller sättet ni genomför det här på och ideologin som ligger bakom. Man sätter upp detta som per definition viktigt.

När det gäller detta med strategiskt handlar det om inriktningsvärdet. Jag vet att det fanns med där, men det var ju inte utrett. Det gäller tidshorisonten, hur länge det ska vara strategiskt – om det är just nu, under den nuvarande borgerliga majoriteten – frågan om hur befolkningsutvecklingen ser ut och vilka trenderna är när det gäller vilka olika verksamheter och former av nytta som en stad behöver. Man gjorde ingen utredning på friluftssidan av hur det rörliga friluftslivet ser ut och hur mycket av det som utgår från Stockholms medborgare, med mera.

Ulla Hamilton kallar detta för okynnesbordläggning. Om ett parti begär bordläggning i en nämnd bör ärendet bli bordlagd om det inte är ”stjärnat”. Det har ni tyckt i gatu- och fastighetsnämnden och i många andra nämnder. Det är dåligt att ni inte tycker det nu i din nämnd.

Anförande nr 114

A n n M a r i E n g e l (v): Ulla! Hur väl ett ärende är berett eller inte handlar inte om hur lång tid det tar utan om ifall det finns någon analys som är värd namnet. Vad vi kunde se fanns det ingen analys. Det finns bara en allmänt hållen fras om att detta inte har strategisk vikt. Det är det vi vill ifrågasätta.

Oberoende av ifall ni tycker att ni för länge sedan har beslutat att allting ska säljas måste man behandla varje ärende för sig. Då måste man faktiskt också respektera oppositionens möjligheter att sätta sig in i ärenden. Det är det ni inte gör. Det ser vi otaliga exempel på här i staden. Ni skyndar er att få igenom era ärenden så att vi inte ska hinna med någon diskussion. Det här ärendet ville man bordlägga, men fick inte det.

Men det är inte detta som är det viktiga, utan frågan gäller hur bra underlag det finns. Vi som nu ska ta ställning i fullmäktige tycker inte att det finns tillräckligt bra underlag. Det framgår inte varför detta helt skulle sakna strategisk betydelse för staden. Det har inte med nedläggningen av verksamheten att göra, som vi hörde tidigare. Det handlar om ifall staden har någon glädje av att behålla husen i sin ägo, och det tycker vi.

Anförande nr 115

B j ö r n L j u n g (fp): Herr ordförande, fullmäktige, åhörare! De senare måste ju vara helt förvirrade av den här diskussionen. Det kan inte vara lätt att förstå hur några på ganska vettiga grunder kan besluta sig för att avveckla en verksamhet för att det inte finns behov av den. Det är lite djärvt av er på vänsterkanten att fatta ett sådant beslut. Ni brukar ju behålla det mesta eftersom ni är rädda för att fatta konsekvensbeslut.

Nu har vi en situation med ett stort markområde med hus på i en annan kommun. Då pratar man om att det kan ha strategisk betydelse för Stockholms stad. Det är ett antal före detta lokaler för barnomsorgsverksamhetslokaler som står tomma i en annan kommun. Nu funderar man på om man har någon långsiktig strategisk nytta av fastigheten. Frågan och diskussionen blir absurd. Då handlar det bara om ideologi, ingenting annat.

Vi gör det motsatta. Om det finns behov av fastigheter ska staden ha rådighet över dem för sin kärnverksamhet. Några badstränder eller tomma byggnader för barnomsorgsverksamhet är inte av direkt strategisk nytta för Stockholms stad, särskilt inte när de ligger i en annan kommun.

Följaktligen står ni för ideologin. Vi står för att använda stadens medel till vettiga saker. Att omvandla en fastighet i en kommun och få 70 miljoner att använda till annat som vi har behov av i Stockholms stad är väl att göra nytta för skattebetalarnas pengar. Ni står för den dogmatiska ideologin.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 116

A n n a M a r i E n g e l (v): Att ni står för en ideologi och att det handlar om försäljning vet alla. Det behöver vi inte upprepa.

Vi tyckte att ni inte analyserar om staden har något behov av det här och gör en grundlig genomgång av det. Ni gör inte det. Ni bestämmer bara att vi inte behöver lokalerna.

Du säger att det ligger i en annan kommun, nämligen Ekerö. Såvitt jag kan se är det inte Ekerö kommun som har anmält behov av lokalerna. Ni kommer ju att sälja dem till ett bolag i Oxelösund. Det är väl mycket möjligt att staden skulle kunna använda sig av de här lokalerna för bra fritidsverksamhet för barn om man vill ha verksamhet för barn och ungdom. En annan sida av er politik är ju att det inte finns några resurser för det heller. Då behöver ni naturligtvis inga hus för det. Idealet är väl att staden varken har några hus eller någon verksamhet.

Anförande nr 117

B j ö r n L j u n g (fp): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag tycker att Mogert är bra. Han är en god retoriker. Han sade att Freud har en bra afton. Det gäller Ann Mari Engel också. Hon sade att om staden inte har vare sig lokaler eller mark har de inte heller någon verksamhet att bedriva. Ni vill väl att staten ska ta hand om allting, som det var i det gamla östblocket.

Jag kan upplysa om att om Ekerö kommun hade velat ha marken och visat intresse för det för vi alltid en bra dialog med alla kommuner. Enligt lagen har kommunen förköpsrätt. Det är fullständigt självklart att föra den dialogen. Ni är visserligen logiska enligt er ideologi, men när det gäller att tala om skattebetalarna och deras pengar i Stockholms stad är ni helt ologiska.

Anförande nr 118

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det är en del saker som oroar mig i det här. Jag oroar mig för att det sprids en kultur där man inte beviljar bordläggningar. Jag skulle vilja att ni funderar över om det är en klok väg.

När det gäller sakfrågan vill jag säga att det är stadens långsiktiga och mångsidiga markinnehav som har varit grundstommen för att staden skulle kunna växa på ett rationellt, bra och hållbart sätt. Det är det som har gjort Stockholm till Stockholm.

När nu allt är till salu ser jag den uppenbara risken att det är det kommersiellt mest intressanta som försvinner först. Det är oroväckande att ni har bråttom, även om ni själva tycker att det här ärendet har tagit lång tid. Ni har av principiella skäl bråttom att sälja mycket och snabbt.

I stället för att argumentera försöker ni med någon sorts omvänd bevisföring och frågor: Varför ska man inte sälja?

Bevisbördan ligger ju på er. Det är ni som styr. Det är ni som säljer. Det är ni som har en policy där allting är till salu.

Om det nu inte är en ideologisk fråga för er, vad finns det i staden som ni inte vill sälja? Vad i den här staden är inte till salu just nu?

Anförande nr 119

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Vi tänker till exempel inte sälja stadshuset.

Jag tycker att debatten är väldigt intressant. Den sidan försökte under den förra mandatperioden att driva igenom en stiftelsebildning där man skulle låsa in alla fastigheter – de 26 000 hektar mark som staden har i sin ägo – i en stiftelse. Det hade lagt en död hand över verksamhetsutvecklingen i hela regionen. Nu misslyckades ni tack och lov med det.

Ni påstår att man hastar igenom ärenden. Ni lade fram ett utredningsdirektiv på en kommunstyrelse som skulle levereras bara två månader senare. Det är långt ifrån vad vi i den här majoriteten ägnar oss åt.

Jag tycker att det är märkligt att ni är så upprörda över att man vill sälja en verksamhet som går med ett underskott på 2 ½ miljoner kronor per år. Ni har ju själva försökt se till att man fick hyresgäster till verksamheten, men ni har misslyckats. Snacka om att vara ideologiskt fastlåst!

Anförande nr 120

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag måste påpeka att vi fortfarande pratar om er politik. Det är ni som säljer. Det är märkligt att ni alltid försöker peka på någonting annat, i stället för att tala om varför ni vill sälja.

Visst kan vi prata om vår politik. Vi kan prata om den stiftelse som upprörde borgarrådet Hamilton. Orsaken till att den inte blev av var att vi gjorde en grundlig genom-

gång av varje markbit som ingick i ägandet, fastighet för fastighet, för att se vad som kunde ingå i stiftelsen och vad som inte skulle göra det för att vi inte skulle hota Stockholms framtid. Ni slänger iväg till högstbjudande för att allt ska vara till salu. Märker inte borgarrådet Hamilton en viss skillnad i attityd?

Anförande nr 121

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag vill uppmärksamma Roger Mogert på att vi just håller på med en genomgång av allt fastighetsinnehav. Det är därför vi tar ett inriktningsbeslut, tittar på vilka fastigheter vi ska behålla och beslutar om vilka fastigheter vi ska sälja. Vi gör precis samma inventering som ni. Det handlar inte om att vi ska sälja allt som är i stadens ägo.

Vi gör en inventering och en värdering utifrån vad som är viktigt att behålla. Det kommer sedan att fattas beslut om vilka vi ska gå vidare och sälja. Det ärende som vi behandlar just nu är ett exempel på ärenden där man har dragit slutsatsen att eftersom man under flera års tid har misslyckats med att hyra ut verksamheten och eftersom den går med underskott är det vettigare för stadens skattebetalare att man säljer verksamheten.

Anförande nr 122

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag förstod att en del inte var till salu, borgarrådet Hamilton, även om den listan var väldigt kort. Kan man få skriftligt på att stadshuset inte ska säljas?

Anförande nr 123

A n n M a r i E n g e l (v): Apropos freudianskt, Björn, tror jag att du var den tredje borgerliga ledamoten som kallade mig för Engels i kväll. Vi kan väl lämna den debattnivån.

Det här handlar faktiskt om försäljningen av en fastighet på Ekerö. Jag har inte föreslagit att staten ska köpa den. Jag vet inte att staten har givit något bud, i så fall hade vi kanske diskuterat det.

Jag tog upp frågan om att ni använder argumentet att den ligger i en annan kommun, i Ekerö kommun. Jag kan förstå om Ekerö kommun hade använt sin förköpsrätt och visat ett starkt intresse och ville använda detta till en verksamhet i sin kommun. Då kunde man diskutera frågan på ett annat sätt. Det är ju inte läget. Ekerö kommun är inte intresserad. Det är ett företag med hemvist i Oxelösund som har anmält intresse för detta.

Det är ju fortfarande inte belagt om staden behöver det eller inte. Det är grundfråga. Om man gör en grundlig utredning och det visar sig att staden inte har någon som helst användning för det vore det läge att börja diskutera om någon annan har användning för det. Men det är inte läget. Därför vill vi avslå ärendet.

Det finns en principinställning hos er att allt i andra kommuner ska säljas. Jag menar att man kan diskutera det om den kommunen är intresserad, men det är inte fallet här.

Anförande nr 124

Å s a R o m s o n (mp): Jag har några kommentarer till fastighetsborgarrådets inställning till att sälja. Hon säger att inte allt ska säljas och att man gör en oerhört grundlig utredning av detta.

Du säger att inte allt ska säljas. Vi är glada att få skriftligt på att stadshuset inte ska säljas. Inriktningsärendet innehöll i princip varenda marksnutt som staden äger i hela länet. Allt var potentiellt till salu. Vi kan leva i sann förvisning om att fastighetsborgarrådet menar att allt är till salu så fort det ligger utanför Stockholms stad.

Den inriktningen fick inte fullmäktige diskutera. I den inriktningen står det magiska ordet strategisk. I den här borgerliga majoriteten betyder det: det vi anser att vi inte har lust med. Någon annan betydelse går inte att hitta i dokumenten. Biologisk mångfald har ingen betydelse. Att stadens invånare utnyttjar markerna för friluftsliv och annat har ingen betydelse. Kulturhänsyn har heller ingen betydelse.

Jag kan inte hitta något annat belägg för ordet strategisk än att det handlar om att den nuvarande borgerliga alliansen och majoriteten i Stockholms stadshus just nu anser att man inte har lust att ha kvar markerna. Det tycker jag är lite dåligt underlag för att avhända sig mark.

Det här är ju historiska marker. Det är inte oväsentligt vad som händer där. Det är inte oväsentligt för stockholmarna; det borde inte vara det för fullmäktige.

Jag vänder mig emot det du säger, Ulla, om att ni utreder varje objekt. Det här var Roger Mogert också inne på. Det är uppenbart att ni inte ger möjlighet till diskussion och möjlighet för nämndledamöter att ställa frågor och utreda ärenden eftersom ni inte ger möjlighet till en bordläggning i fastighetsnämnden – inte ens *en* bordläggning. Vi har suttit i många nämnder där man förstår att man inte kan dra saker och ting i långbänk. Det är självklart. Men principen att man inte har rätt till en bordläggning är det få nämnder som upprätthåller.

De som sitter i de nämnder som Ulla Hamilton styr har inte möjlighet till det. Det tycker jag är en princip värd att diskutera, särskilt i förhållande till den här typen av oreversibla beslut.

Anförande nr 125

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag vill informera Åsa Romson om att vi har en rutin i fastighetsnämnderna. När vi tar ett inriktningsärende som gäller kommuner bordlägger vi det ärendet för att bland annat dina partikamrater ska få möjlighet att sätta sig in i ärendet. Det är rutin i fastighetsnämnden. Om du har någon annan information är du felinformerad.

Åsa Romson ska nog inte slå sig för bröstet när det gäller oppositionens bordläggningsyrkanden. Vi har en hel räckta exempel från förra mandatperioden som inte är smickrande för Åsa Romson.

Anförande nr 126

Å s a R o m s o n (mp): Det finns självklart ärenden som inte hanteras enligt rutinerna och där alla partier har sitt ansvar att ta. Frågan är vilken grundinställning man har. Du anser att alla ärenden som stannar i nämnden möjligen kan få bordläggas en gång, men det gäller inte alla ärenden som ska trampa vidare till fullmäktige. I miljönämnden till exempel har du tydliggjort att partierna måste ta ställning direkt i nämnderna och får inte en bordläggning. Martin har redovisat för mig att det är en av anledningarna till att man inte får bordlägga i fastighetsnämnden heller.

Jag tror att ni får ta ett snack med alla gruppleddare i fastighetsnämnden om vilken rutin ni ska ha. Det lämpliga är väl att nämnderna själva bestämmer hur de ska hantera sina ärenden, inte bara ordföranden.

Anförande nr 127

B j ö r n L j u n g (fp): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Ann Mari Engels argumentation är ju en smula märklig om man ser till vad ärendet egentligen handlar om.

Man lägger ned en verksamhet. Det är tomställda lokaler. Det kostar Stockholms stad 2 ½ miljon om året. Man tycker att man kanske bör vänta och se om det finns en strategisk användning för ett markområde med tomställda byggnader utanför Stockholms stad, i en annan kommun.

Det kostar 2 ½ miljon om året. Ni har lagt ned verksamheten. Det kommunala självstyret säger ju att en kommun ska ha rådighet över sin verksamhet och möjlighet att fatta beslut. Den största möjligheten har man när man är i besittning av ett område.

Staden har inte användning för detta. Det är utrett. Ni har lagt ned verksamheten. Det blöder 2 ½ miljon om året för området. Staden ska fortfarande inte sälja det. Det är jättekonstigt.

Jag är en del av det rörliga friluftslivet. Jag vet aldrig vilka marker jag ränner runt i vare sig det är på skidor eller om jag springer. Ägarförhållandena i Sverige har ingen betydelse. Vi har allemansrätt. Allemansrätten var inte lika stark när många av de här markområdena en gång köptes av Stockholms stad. I dag är det annorlunda. Därför är det fullt naturligt att göra som vi gör. I stället för att ha tillgångar som det inte går att göra något med aktiverar vi dem. Vi får pengar till stadens kassakista och kan göra allt det som vi vet att vi måste göra för stockholmarna och skattebetalarna.

I stället för ett minus på 2 ½ miljoner per år får vi en försäljningsintäkt på 70 miljoner. Det tycker jag är en alldeles utmärkt och god strategisk politik för stockholmarna.

Anförande nr 128

A n n M a r i E n g e l (v): Jag vet inte hur många gånger man måste säga samma sak för att du ska förstå, Björn. Du säger att du inte förstår vår argumentation.

Vi har inte sagt att man aldrig någonsin ska sälja detta. Vi har sagt att innan man bestämmer sig för att sälja måste man noggrannare analysera om man har användning för det. Du slår fast att man ska sälja något som det inte går att göra något med. Vi tycker inte att det är bevisat att det inte går att göra någonting med det. Det är inte heller bevisat att staden är i skriande behov av 70 miljoner i försäljningsintäkt som du säger är det egentliga argumentet. Det är ganska gott om intäkter just nu eftersom ni säljer så snabbt ni hinner.

Om man till exempel om några år vill bygga ut kolloverksamheten är det kanske lite tråkigt att man inte har någon mark eller några fastigheter till det. Vi vill ha en grundligare analys av stadens egna behov innan det blir försäljning. Ska det vara så svårt att fatta?

Anförande nr 129

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Grundliga analyser är oändliga analyser som aldrig någonsin kommer att leda till beslut eftersom ni inte klarar av att avhända er kommunens fastigheter eller verksamhet. Av ideologiska skäl ska allt finnas i stat, kommun eller landsting. Ni är emot den privata äganderätten, så varför skulle ni inte vara emot att en sådan här fastighet säljs till ett fastighetsföretag? De kommer säkert att exploatera och bygga bostäder där. Jag är helt övertygad om det. Det är jättebra. Regionen behöver bostäder. Därför är det extra bra att vi säljer.

§ 25 Överenskommelse mellan staden och Faberge AB omfattande försäljning av fastigheten Apotekaren 22, friköp av tomträtten till Bocken 46, förvärv av Visthusboden 1-3, förvärv av Orgelpipan 5 samt markanvisning för kontor och bostäder inom Norrmalm 2:62 i stadsdelen Norrmalm (utl. 2007:166)

Anförande nr 130

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Det här är ett exempel på att den här majoriteten inte bara säljer, vi köper också. Det här ärendet handlar om att skapa rådighet kring vissa områden. Det är Globenområdet och det handlar om Citybanan och de uppgångar vi behöver till de trafikanter som vi hoppas ska resa med Citybanan när den blir klar.

Det kan tyckas vara ett komplicerat transaktionsärende med köpande och säljande åt olika håll. Men det innebär att vi från stadens sida får en större rådighet kring området runt Globen. Det tycker jag känns väldigt bra, oavsett vad vi ska göra med det området. Vi kommer att få möjlighet att bygga de uppgångar som behövs till Citybanan.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 131

J a r i V i s s h e d (s): Ordförande, fullmäktige! Arenafrågor är inte lätta. Möjligtvis har det att göra med att det oftast är väldigt dyra historier. Både i Sverige och i Europa är det ganska svårt att få en öppen redovisning av hur ekonomin ser ut i olika arenor. Ofta finns det mer eller mindre dolda subventioner med i ekonomin.

Det finns förståsigpåare i arenabranschen som säger att de enda arenor som med säkerhet kan sägas gå med vinst är de amerikanska fotbollsarenorna. De ligger ofta utanför stadskärnorna och omges av gigantiska parkeringsplatser. Det är i stort sett parkeringsavgifterna som ger vinsterna.

I det mer trångbodda Europa åker vi, tack och lov, av nödvändighet kollektivt till arenorna.

Vi som satt i Globens styrelse under den förra perioden hade förmånen att besöka Hamburger Sportvereins hemarena. Jag kan berätta för fullmäktige att de snittar ungefär 45 000 på sina seriematcher, men inte heller där kunde vi få öppen redovisning av hur ekonomin såg ut för arenan.

Globen, vår egen nationalarena, har sedan den byggdes gått ungefär 70 miljoner back varje år. Arenor är dyra.

Varför drar jag upp alla dessa pessimistiska kalkyler? Jo, det är det som klubbarna kommer att ha att hantera. Man har ju sagt att klubbarna ska bygga och driva arenorna. Den arena vi nu planerar i Globenområdet kostar 2 miljarder. Det är ett ganska saftigt beting att hämta hem år efter år.

Jag tycker att det vore jättebra om vi kunde få det dithän att vi får en arena som helt finansieras av privata intressen. Men jag är tveksam till om det är möjligt. Det planeras ett antal arenor i regionen där man vänder sig till i stort sett samma gäng sponsorer. Staden har stort intresse av att arenan byggs. Samhällsekonomiskt är det lönsamt med arenor.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 132

B a r r y A n d e r s s o n (s): Herr ordförande! Som verksam i Globens styrelse hälsar jag med tillfredsställelse att man nu får den här marken. Att man kan bygga en arena där kom vi på för många år sedan. Under stort hemlighetsmakeri anordnade man en presskonferens och presenterade detta.

Min fråga till högeralliansen är: Hur mycket närmare har ni, med det här beslutet, kommit ert vallöfte att bygga två arenor? Hur stort steg har man tagit?

Anförande nr 133

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det skulle vara intressant att höra hur Barry Andersson tror att man ordnar en presskonferens i hemlighet. Det går inte, kan jag tala om.

Hur nära en lösning har vi kommit? Oerhört mycket närmare än förut eftersom vi äger mark som det går att bygga något på. Det är ganska avgörande för att man ska kunna göra något över huvud taget.

Min fråga till Barry Andersson är: Tycker du inte att vi ska äga marken runt Globen så att det blir möjligt att bygga en arena? Är det fel?

Anförande nr 134

B a r r y A n d e r s s o n (s): Om Madeleine Sjöstedt hade lyssnat hade hon hört att jag sade att jag, som verksam i Globens styrelse, tycker att det är alldeles utomordentligt att vi får den här marken. Det sade jag just.

Att bygga en arena har vi ju kommit på för ett antal år sedan. Du svarade aldrig på min fråga Madeleine. När man äger marken fattas det ungefär 4 ½ miljard för att ditt och högeralliansens löfte ska gå igenom.

Jag kommer att heja på er tills ni får ihop 4 ½ miljard. Om man inte har tagit ett större steg än så här är jag lite oroad för framtiden.

§ 26 AB Familjebostäders förvärv av fastigheten Torkhuset 1 och 3 i Hammarby Sjöstad under förutsättning av kommunfullmäktiges godkännande (utl. 2007:167)

Anförande nr 135

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Ett ärende som vi behöver ta ställning till nu i eftermiddag är Familjebostäders förvärv att 80 nya hyresrätter. De kommer att ligga i Hammarby Sjöstad. Till det kommer Familjebostäder att bygga ett nytt huvudkontor. Därmed flyttar man utanför tullarna, till Hammarby Sjöstad.

Ärendet ligger helt i linje med stadens ägardirektiv när det gäller bostadsbolagen. Det gavs till bostadsbolagen för en tid sedan och har blivit tydligt specificerat i den budget som vi fattade beslut om för några veckor sedan. Det går ut på att bostadsbolagen ska vara aktiva fastighetsförvaltare.

Det handlar om renoveringar. Det handlar om stadsförnyelse och investeringar i bland annat ytterstaden. Det handlar också om ett tufft mål för nyproduktion på 6 000 nya hyresrätter. Det handlar, som i det här fallet, om att genomföra köp. Det handlar också om att genomföra eventuella försäljningar, om det blir aktuellt. Man ska också vara öppen för att genomföra bytesaffärer med andra aktörer på bostadsmarknaden.

Min bestämda uppfattning är att vi inte kan ha en situation där det för bostadsbolagen gäller köpstopp den ena mandatperioden och säljstopp den andra mandatperioden. Det är inte ett seriöst sätt att arbeta för några av Sveriges största bostadsbolag. Därför föreslår jag att vi i fullmäktige dag säger ja till den affär som innebär att vi får 80 nya hyresrätter. 80 kanske inte är så mycket, men om vi får flera sådana affärer i kombination med våra egna nya hyresrätter på befintlig mark – 6 000 – och fler privata aktörer tror jag att hyresmarknaden kommer att utvecklas positivt.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 136

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Vi har inget annat förslag än att man ska köpa detta. Det handlar ju i första hand om att Familjebostäder behöver ett nytt huvudkontor, och så får man 80 nya lägenheter. Det tycker vi är bra.

Jag måste ändå kommentera vem som är seriös. Kristina Alvendal säger att man är aktiv fastighetsförvaltare och att man både köper och säljer. De 80 lägenheterna i Hammarby Sjöstad, som kommer att betinga ett ganska högt pris, använder ni som argument när ni säljer 5 000 lägenheter i ytterstaden. Det beslutet har vi i oppositionen inte ens fått möjlighet att rösta nej till eftersom vi har fått det på bordet i dag som ett informationsärende. Jag tycker att det är oseriöst att göra sken av att ni jämbördigt köper och säljer. Det handlar om några få lägenheter i Hammarby Sjöstad, som det visserligen är bra att ni köper in, men den stora katastrofen är att ni faktiskt säljer 5 000 lägenheter i ytterstaden utan att informera hyresgästerna och utan någon som helst diskussion. Man kan inte precis jämställa det här och säga att det är en jämbördig fastighetsförvaltning.

Erkänn att ni inte är särskilt intresserade av att köpa. Det handlar ju om att ni vill sälja.

Anförande nr 137

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Nej, Ann Mari Engel, det här är inte något argument för att vi ska kunna genomföra en försäljning. Det handlar om väldigt strategiska verktyg för de tre kommunala bostadsbolagen att kunna vara aktiva fastighetsförvaltare.

I den här församlingen har vi sällan här uppe alla de stora renoveringsprojekt som vi genomför, bland annat i en del av miljonprogramsområdena i de tre kommunala bostadsbolagen. Vi har ibland uppe stora investeringsbeslut som till exempel Järvalyftet. Det är också en viktig del av bostadsbolagens uppdrag. Vi har då och då i den här församlingen frågan om nyproduktion uppe. I flera av de kommunala bostadsbolagen tar vi upp det vid vartenda möte. Vi tar upp ett antal köp, därför att ordningen är sådan när det gäller vissa maxbelopp. Vi kommer naturligtvis också att ta upp en del försäljningar när det blir aktuellt. Det har, precis som du sade, presenterats i dag. En del byten, som vi just har fattat beslut om i tidigare ärenden, var också uppe.

Om det är något som är ideologiskt tycker jag att dagens sammanträde är typiskt för var oppositionen står när det gäller kommunens ägande. Vi har haft ett antal försäljningsärenden under borgarrådet Hamiltons föredragning. Det har ni sagt nej till. Ni har sagt ja till ett byte, och nu säger ni ja till köp.

Alla kan nog dra en tydlig slutsats av det. Om det är någon som är ideologisk så är det vänsterkanten. Man säger nej till allt som har med försäljning att göra och ja till allt som har att göra med att staden skulle äga mer.

Vi i majoriteten ser mer praktiskt på aktiv fastighetsförvaltning, aktiv förvaltning av skattebetalarna pengar och stadens kapital. Det tycker jag är mer ansvarsfullt.

Anförande nr 138

A n n M a r i E n g e l (v): Är det en överraskning för dig, Kristina, att politiker styrs av ideologi? Det är klart att det finns ideologiska skäl.

Vi säger att det finns enbart ideologiska skäl för utförsäljning. Vi har ingenting emot att man köper de här husen eftersom man kan visa varför man vill ha dem. Man behöver dem för huvudkontoret och man ska ha lägenheter där. Det finns inget skäl att rösta nej till det. Däremot röstar vi nej till försäljningar som vi inte tycker är motiverade och som bara är motiverade av ideologi.

Ni har ju använt de stackars 80 lägenheterna i Sjöstaden som argument för att ni tycker att det är helt okej att sälja 5 000 lägenheter i ytterstaden. Det hände, såvitt jag förstår, senast i dag på Svenska bostäders sammanträde. Därför sade jag: Använd inte det här som någon sorts motvikt.

Nu försöker du blanda bort korten med Järvalyftet och annat. Vi ser ju att ni inte ger några nya markanvisningar till allmännyttan och att det byggs väldigt lite nytt. Ert främsta intresse är ju att bli av med allmännyttan. 30 procent ska bort genom bostadsrättsombildning. Det man inte lyckas få hyresgästerna att köpa säljer man till andra fastighetsägare.

Anförande nr 139

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det här handlar verkligen inte om att blanda bort några kort. Vi vill vara öppna och tydliga med de eventuella affärer som staden kommer att genomföra.

Anledningen till att jag lyfte fram Järvalyftet är att det här är en del av de stora investeringar som bostadsbolagen också har fått i uppdrag att genomföra. De ägardirektiv som ligger i dag innehåller faktiskt en väldigt bredd.

Det handlar inte om att blanda bort kort och att vi gör den här affären bara för att sedan kunna sälja. Det handlar inte om det. Jag tror att Vänsterpartiet har missförstått det helt och dessutom dragit helt fel slutsatser av de föredragningar som har varit i bostadsbolagens styrelser tidigare i dag.

Anförande nr 140

M e h d i O g y z s o y (v): Ordförande, fullmäktige, åhörare, stockholmare! Man får en känsla av att borgarrådet Alvendal både köper och säljer. Hon skryter med att staden ska köpa 80 lägenheter. Men hon talar inte om att för stockholmarna att allmännyttans bestånd i Stockholms stad kommer att vara ett minne blott. Det vore klädsamt om du talade om det också. 80 lägenheter, som du köper, är inte en bråkdel av de lägenheter som du säljer i rask takt, dessutom till kraftigt underpris.

Det verkar som om Järvalyftet är ert motto. Genom att rusta upp och bygga nytt, renovera och riva kan man komma runt det problem som ytterstaden brottas med. Syftet med Järvalyftet var inte att göra lyxrenoveringar. Som du känner till är ingen av de människor som berörs av rivning och lyxrenovering med på ert förslag.

Anförande nr 141

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Då kan väl Mehdi meddela fullmäktige och eventuella lyssnare hur många lägenheter som har sålts. Du säger att det är ett minne blott och att vi inte har något kvar. När man lyssnar på dig får man uppfattningen att det inte finns något kvar.

Du är en av dem i Vänsterpartiet som inte vill lyssna på argument, och du tar inte till dig beskrivningen av vad vi tycker att vi ska använda de kommunala bostadsbolagen till. Alla andra här hörde att jag pratade om renoveringar, stadsförnyelse, investeringar, nyproduktion, köp, försäljning och byten. Du hörde bara försäljning. Det är väl symptomatiskt för dig, och möjligen för Vänsterpartiet. I alla debatter med dig blir det gärna så.

Ingen tycker att den information som skedde när det gällde fastigheterna i Husby, som vi alla kunde läsa om i medierna, sköttes på ett bra sätt. Vi har en gemensam politisk målbild. Nu är det vårt gemensamma ansvar för Järvabornas framtid att tillsammans med Järvaborna driva igenom de förändringar som efterfrågas.

Anförande nr 142

B a r r y A n d e r s s o n (s): Herr ordförande! Vi tycker att det är bra att ni köper det här. Även om det främst är som en bullerskärm för fler bostadsrätter.

Du måste förstå att vi är oroliga. Jag vet inte om det här är det första köpet. Det ligger 30 000 intresseanmälningar för försäljning. Du måste förstå att vi blir oroliga när du talar om aktiv fastighetsförvaltning. Jag vet inte vad slutsumman blir efter den här mandatperioden. Om vi säger att man säljer 15 000 – 16 000 och köper 80 har vi svårt att tro på löftet om en aktiv fastighetsförvaltning. Vi hoppas att det blir det, men vi är oerhört skeptiska med tanke på vad som hände under den förra mandatperioden då ni styrde och när man ser hur ni har börjat den här.

Anförande nr 143

S u s a n n a B r o l i n (v): Ordförande, fullmäktige! Vi lyssnar på de argument som kommer fram. Det gjorde vi när det här ärendet var uppe i styrelsen i Familjebostäder. Det argument som lyftes fram i Familjebostäders styrelse var först och främst att man ville äga den byggnad som man har sitt eget kontor i. Jag köper det argumentet. Det är ett bra och vettigt argument.

Att man nu känner behov av att slå in ideologiska dörrar eftersom man har gjort en del tveksamheter är en annan sak. Man ska inte blanda ihop äpplen och päron. Vi ska väl inte ha huvudkontor på alla ställen? Nej visst! Det behöver jag ju inte oroa mig för. Det kommer ju inte att bli så många fler inköp.

Anförande nr 144

Borgarrådet A l v e n d a l (m): ordförande! Menar Susanna Brolin verkligen att det inte är en kärnverksamhet för de kommunala bostadsbolagen att äga, bygga och förvalta hyresrätter? Menar du på fullt allvar att den enda orsaken till att genomföra den här affären är att man ska äga sitt huvudkontor? Det är inte helt sant. Affären har hela tiden inneburit att vi ska bygga hyresrätter och att vi ska köpa de här hyresrätterna eftersom det är den kärnuppgift som de kommunala bostadsbolagen har. Det har alltid varit klart för styrelsen.

Anförande nr 145

S u s a n n a B r o l i n (v): Jag menar ingenting. Jag tog upp det argument som du hade i styrelsen för Familjebostäder. Argumentet för det här köpet var att man skulle ha huvudkontoret där. Sedan var det ett problem att det kanske kunde innehålla andra kontorslokaler som man måste hyra ut.

Det du säger nu är ett annat resonemang.

Jag tycker att man ska vara aktiv. Det ska man vara i ytterförorterna också. Där gör ni er av med fastigheter för att det är så besvärligt. Vi ska väl inte bara ha det här kontoret i Hammarby Sjöstad?

Anförande nr 146

M e h d i O g y z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Under den förra mandatperioden, när vi styrde staden, fokuserade vi på nybygge, renovering och upprustning av bostadsområden som ägs av allmännyttan.

Kristina Alvendal räknar upp en rad åtgärder som bostadsbolagen genomför. Det är ordinarie löpande verksamhet. Det är ingen nyhet.

Något som du och dina alliansbröder och –systrar däremot gör är att ni rear ut allmännyttan. Kan du tala om för stockholmarna att det är rimligt att en lägenhet säljs på Torsgatan till ett kvadratmeterpris på dryg 18 000 kronor. Tycker du att det är rimligt? Andra aktörer köper och säljer för det tredubbla. Tycker du inte att det är en dumpning av de gemensamma egendomar som stockholmarna har byggt upp under decennier?

Du hänvisar hela tiden till aktiv fastighetsförvaltning. Det har aldrig varit aktuellt att sälja hela fastigheter som allmännyttan har i centrala delar av staden och i närförort. Där omvandlar man i stället. Om människor inte vill omvandla sina lägenheter i Hässelby, Rågsved, Sättra, Skärholmen och Vårberg säljer man lägenheterna till en privat värd. När jag frågade på dagens möte om hyresgästerna har varit med och tyckt något om de planer som ni har arbetat med i hemlighet svarade du att de inte har någonting att säga till om.

Du sade allmännyttans bestånd i centrala delar av staden inte kommer att säljas. Såvitt jag vet har det kommit intresseanmälningar från i princip alla fastigheter som finns i centrala delar av staden. Hur många som blir omvandlade återstår att se. Jag tycker att du ska upplysa stockholmarna om hur många lägenheter som allmännyttan kommer att bli av med i centrala staden. Det råder en enorm obalans mellan allmännyttans och privata värdars bestånd i centrala delar av Stockholm.

Anförande nr 147

A n d e r s B r o b e r g (kd): Du blandar åter ihop priset på omvandling och vad en lägenhet som säljs på öppna marknaden kan kosta.

För att få ut de priser du pratar om får du först sparka ut hyresgästerna på gatan och sätter dem på bar backe utan kontrakt. Då kan du klämma ut de priserna.

En utomstående gör en värdering av vilket pris som är rimligt. Just fastigheten på Torsgatan var i uruselt skick. Den var näst intill rivningsfärdig. Det visar sig också i priset.

Anförande nr 148

M e h d i O g u z s o y (v): Vi har aldrig sagt att vi ska sälja den aktuella fastigheten.

Det är riktigt, ordförande, att vi ska diskutera det ärende som handlar om att köpa 80 lägenheter i Hammarby Sjöstad, men eftersom borgarrådet nämnde den övriga bostadspolitik som högeralliansen står för var vi tvungna att bemöta det.

Till Anders vill jag säga att vi inte vill sälja allmännyttan. Ingen hyresgäst riskerar att bli utkastad från sin lägenhet. Med er bostadspolitik finns det en enorm risk att människor blir bostadslösa. Människor kommer att ha enormt svårt att komma in på bostadsmarknaden.

Anförande nr 149

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag är ledsen att jag måste svara på några av Mehdis frågor även om de inte alls har med ärendet att göra. Han tog också upp ett resonemang om att upprustning och renovering hör till den ordinarie verksamheten. Det var intressant. Det innebär att allt som inte är upprustning och renovering inte hör till bostadsbolagens verksamhet. Det gäller till exempel en sådan sak som vi diskuterar i dag. Det tycker jag var en intressant konsumentupplysning om vad Vänsterpartiet tycker att man ska ägna sig åt bostadspolitiskt.

Om nu upprustning och renovering är ordinarie verksamhet kanske du kan tala om för mig hur många lägenheter i miljonprogramsområdet som renoverades under den förra mandatperioden. Då satt du i majoritet och drev den ordinarie verksamheten av upprustning och renovering. Berätta för stockholmarna och oss andra. Jag har en del siffror på det.

Torsgatan är ett fantastiskt exempel att ta upp. Bostadsföreningen har fått ett erbjudande om 18 000 kronor per kvadratmeter. Då ingår en teater som de ska köpa loss för 18 000 kronor per kvadratmeter. Priset på den fastigheten är alltså väldigt högt.

Anförande nr 150

M e h d i O g y z s o y (v): Jag kan inte ge dig några exakta siffror på hur många lägenheter som man började renovera i ytterstadsområdena. Men det pågick renoveringar i Stockholmshem, där jag satt i styrelsen tillsammans med dig. Järvalyftet var faktiskt ett initiativ från Ann Mari Engel som var min företrädare i Svenska Bostäders styrelse. Nu vill du tolka det på annat sätt genom att göra lyxrenoveringar och avhysa människor som inte har råd med de höga hyror som kommer att bli följden av den politik som du för när det gäller Järvalyftet.

Anförande nr 151

Borgarrådet A l v e n d a l (m): I den tidigare repliken hann jag inte säga att jag undanber mig att ledamöter tillskriver mig citat som jag inte över huvud taget har sagt. Jag vill framföra det till dig som enskild ledamot Mehdi.

Du kan inte svara när det gäller antalet lägenheter i miljonprogramsområdet som du säger är ordinarie verksamhet för de kommunala bostadsbolagen. Jag förstår det. Du hänvisar till renoveringar och upprustningar som inte har ägt rum. I Stockholms hem finns det till exempel inget miljonprogramsområde. Stockholms hem äger inte ett miljonprogramsområde. Du hänvisar till upprustningar som gjordes där.

Hur många lägenheter i miljonprogramsområdena renoverades? Har du helt missat den debatt som har pågått det senaste halvåret? Upprörda hyresgäster och journalister talar om i vilket skick en del av de bostadsfastigheter är som du hävdar att de kommunala bostadsbolagen borde ha upprustat och renoverat. Har den debatten helt gått dig förbi?

Vi försöker göra något åt det genom att med ett aktivt fastighetsförvaltande få en bra ekonomi i de kommunala bostadsbolagen så att vi kan ta det ansvar som du säger att de kommunala bostadsbolagen ska ta, men som ni inte har tagit. Det tycker jag är ansvarsfullt.

Anförande nr 152

M e h d i O g y z s o y (v): Jag tänker inte nämna några siffror på hur många vi kom i gång med. Du har tyvärr inte heller kommit med några smickrande förslag när det gäller renovering och upprustning av ytterstadsområden. Det som vi föreslog under den förra mandatperioden tolkar man på ett helt annat sätt. Man gör lyxrenoveringar och därmed blir det helt omöjligt för dem som i dag har kontrakt i de aktuella fastigheterna.

Du vill däremot sälja allmännyttan i de områden där man inte kan omvandla. Där behöver människor upprustning och renovering av fastigheterna, inte en försäljning till en privatvärd. Du frånsäger dig ansvaret att rusta upp och renovera.

Anförande nr 153

A n n M a r i E n g e l (v): När det gäller upprustning av miljonprogrammen tror jag att alla majoriteter har en stor skuld. Hela landets samlade skuld är visst 80 miljarder som borde ha gjorts. Det ingår i och för sig i bostadsbolagens uppdrag, men man har försummat det. Vi satte i gång under den förra perioden. Vi lade fram en lång skrivelse om allt som behövde göras. Vi satte i gång en undersökning på Järvafältet och frågade hyresgästerna vad som behövde göras. Vi fick fram ganska skrämmande uppgifter om hur det var med otrygghet och renovering.

Vi satte i gång det, och ni har följt upp det genom att sätta i gång med Järvalyftet. Det tycker vi är bra, men vi tycker inte om hur man har börjat bedriva det. Det är en annan diskussion.

Det är en gemensam skuld att man måste renovera bostadsområdena. Vi har åsikten att det ska göras i nära samarbete med hyresgästerna. Det tror vi är absolut nödvändigt för att man ska lyckas. Det har visat sig att ni inte har den åsikten. Därför ser det ut som det gör just nu.

Jag håller med om att vi inte rustade upp tillräckligt i miljonprogrammen, men vi satte i gång detta stora arbete.

Anförande nr 154

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Tack för det, Ann Mari Engel. Det var en av anledningarna till att jag tog upp detta. Jag ville visa att det råder politisk enighet om vissa frågor. Det framgår inte alltid av debatten när det handlar om vad som borde ha gjorts och vad som inte har gjorts. Det är samma sak i Stockholm som på andra ställen.

Vi försöker göra något åt det. Då behöver vi hitta ekonomiska förutsättningar för det.

Det är en total missuppfattning att det som hände i Husby skulle vara en politisk beställning. Det vet ni mycket väl. Det är oförskämt att ge enskilda personer ansvaret för att det är stora brister i det arbete som har genomförts. Ni vet att vi från majoriteten tycker att det har skötts riktigt dåligt. Därför kommer det att bli en omstart på Järvalyftet.

Anförande nr 155

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag börjar med att påminna om att ärendet handlar om ett köp av en fastighet med kontor och lägenheter som ska vara bullerskärm för att möjliggöra ytterligare byggnation i Hammarby Sjöstad. Det är vi eniga om.

Borgarrådet har, i likhet med andra borgarråd på den borgerliga kanten, en tendens att i stället prata om den socialdemokratiska politiken under den förra mandatperioden.

Jag vill påpeka för borgarrådet att upprustningarna var på rekordnivåer under den förra mandatperioden. Det var de inte bara för att det var ett klokt och gott styre i staden på den tiden, utan för att det fanns ett uppdämt behov i 50-, 60- och 70-talsbeståndet som vi tvingades börja rusta upp samtidigt. Om du har läst statistiken har du sett allt det. Det fanns enskilda bolag som var uppe i ungefär 2 miljarder per år i upprustningar.

Om jag vore agitatorisk skulle jag säga att det kanske är det som skiljer oss. Vi bygger upp och rustar och ni säljer. Så gör jag ju inte i ett ärende där vi är eniga.

Anförande nr 156

Borgarrådet Alvendal (m): Du gjorde just det. Du får väl stå ditt kast.

Anledningen till att vi pratar om er politik i slutet av debatten är ju att ni reagerade på vår politik som jag redovisade i mitt första inlägg. Jag pratade om vikten av den aktiva fastighetsförvaltningen som innebär det som några av er har kallat ordinarie verksamhet. Det är renoveringar, upprustningar, stadsdelsförnyelse, investeringar, nyproduktion, köp, försäljningar och byten. Det handlar om att ha ett strategiskt förhållningssätt till allt det oavsett om vi, som nu, ska prata om ett köp eller, som senare, en försäljning. Det handlar om att se helheten för bostadsbolagens framtid och framför allt för hyresgästernas skull.

Anförande nr 157

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande! Borgarrådet Alvendal var lite upprörd över att hon tillskrivs olika citat. Jag ska citera henne i egenskap av vice ordförande i Stockholmshem.

Det här är ett spännande ärende, men borgarrådet inbjöd till en allmänpolitisk bostadsdebatt. Om det är några som har jobbat med aktiv fastighetsförvaltning i ordets vidaste bemärkelse så är det faktiskt den förra majoriteten med bistånd av den förra oppositionen. Vi gick från 20 stora byggherrar till 80-90. Antalet underentreprenörer växte enorm. Parallellt med att vi byggde 20 000 bostäder rustade vi upp allmännyttans bostadsbestånd, inte bara i miljonprogramsområdena utan också i övriga delar, till exempel i 30- och 40-talsbeståndet.

Nu är vi redo att gå in i 50- och 60-talsbeståndet med stambyten och annat. Det kommer snart en revisionsrapport så att vi kan diskutera utifrån fakta.

Aktiv fastighetsförvaltning hade vi några exempel på i Stockholmshem under den förra mandatperioden. Ett var när jag drev på samarbetsavtalen med JM. Vi bytte mark i attraktiva lägen där vi aldrig skulle kunna bygga hyresrätter och där man kunde bygga bostadsrätter. Vi kunde bygga hyresrätter mycket snabbare och i princip få fram färdiga planer i Rågsved och på några andra ställen.

Ett annat exempel är Hammarby Sjöstad där vi inledde ett samarbete med en privat byggherre, Bohlin Bygg, ett familjeföretag som var oerhört proffsigt. Man hade pressat byggkostnaderna. Det är ett utmärkt exempel på allmännytta i Hammarby Sjöstad.

Vad sade Kristina Alvendal i sina särskilda uttalanden som hon lade på styrelsebordet, när vi slöt detta avtal? Jo: Det är fel att vi nu ska socialisera privat egendom. Så hette det när vi hade en aktiv fastighetsförvaltning, när vi gjorde upp med de privata byggherrarna, när vi såg till att få resultat. Om det är något vi kan se i skillnad mellan de här två mandatperioderna är att det är väldigt mycket snack och väldigt lite verkstad. Byggproduktionen har i princip avstannat. Markanvisningar till våra allmännyttiga bostadsföretag har upphört. I dag lade vi ett enigt förslag till beslut i Stockholmshem. Vi vill att vi ska genomlysa detta och fråga varför det har blivit tvärstopp och vad vi ska göra för att åter kunna bygga i allmännyttans regi. Nu är det tvärtopp det kommer inte några nya markanvisningar.

De planer som Kristina Alvendal inledningsvis tar upp om 6 000 bostäder är bara prat. Vi ser inte att det finns några muskler bakom det. Det som är uppbyggt sedan tidigare är sönderrivet. Nu är fokus på utförsäljning och privatisering.

Anförande nr 158

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag är jätteglad att Leif Rönngren lyssnade på inledningen av den här debatten också. Då hörde han mig säga att det som jag tycker har varit problemet i stadens fastighetsförvaltning just har varit att det ena mandatperioden är köpstopp och den andra mandatperioden är säljstopp. Det är inte ett seriöst sätt att arbeta på.

Under förra mandatperioden var vi nog många som upplevde att det faktiskt var just säljstopp. Man kunde byta fastigheter, men det var ungefär alla de affärer som man kunde göra. Med det i ryggen tycker jag att det faktiskt saknades en långsiktig och utvecklad strategi för er del. Därför tycker jag att det är korrekt att säga att det var fel att socialisera olika delar av staden. Det var byten, javisst, men det var mest köp, köp och köp. Jag tycker att det är ett felaktigt sätt att se på bostadsbolagens möjliga framtid i Stockholm. Här handlar det om att vara aktiv fastighetsförvaltare på flera områden.

Det är helt rätt som du säger. Vi var överens om väldigt mycket också i Stockholms-hems styrelse. Det var väl bra att du och jag var överens, men det var inte alltid du var överens med dem på din kant.

Anförande nr 159

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande! Jag delar synen att det kan bli svårigheter med styrningen när det är ryckigheter i de byten som blir mellan majoriteter. Jag vill hävda att vi hade en långsiktighet i våra planer för 2030 och de strategiska ärenden vi jobbade med hela tiden.

Det är intressant att du vidhåller att det är att socialisera privat egendom när man gör upp markaffärer med privata entreprenörer och andra. Det är precis det du säger.

Ingen är gladare än jag om vi fick se ett endaste av de här ärendena som handlar om försäljning. Vi har inte sagt nej till något, för det finns inga ärenden. Ni kör det här över huvudet på oss demokratiskt. Ni kör det över huvudet på de hyresgäster som finns. I dag försökte jag till och med att få fram ett hemligstämplat ärende för att kunna uppskatta hur de värderingar görs som man nu gör från Newsecs sida i de utförsäljningar som ni planerar. Jag blev nedröstad och har inte ens den rättigheten. Var är de ärenden någonstans som vi har sagt nej till? Jag har inte sett ett enda här i dag, trots att ni säger att vi säger nej till alla ärenden. Fram med dem på bordet så kan vi diskutera dem utifrån ett bostadspolitiskt helhetsperspektiv, men också sakfrågorna. Just nu är det en helt odemokratisk process som pågår i den här staden, och den är ni ansvariga för.

Anförande nr 160

B j ö r n L j u n g (fp): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Det gäller i högsta grad förvärv och försäljningar, aktiv fastighetsförvaltning. Jag måste tyvärr korrigera en del av vice ordföranden i Stockholms-hems uppgifter eftersom jag är ordförande i Stockholms-hem och har suttit på samma styrelsesammanträde i dag. Det vore synd om folk trodde att den informationen stämde. Så är det inte.

Det här är en del av den aktiva fastighetsförvaltningen. Jag vill bara säga att det som vi kommer att hantera i fortsättningen har vi redovisat en tidsplan för. Vi har också redovisat att när de olika prospekten kommer in kommer också styrelsen att kunna ta del av och ta ställning till de här värderingarna. Att följa ägardirektiv av olika slag trodde jag var höjden av demokrati. Det vore väl värre om man bröt mot de här ägardirektiven som moderbolagen fattar beslut om.

Sedan kan jag säga att under den tidigare mandatperioden, när vice ordföranden i fullmäktige, Py Börjesson, var ordförande i Familjebostäder och jag var vice ordförande, gjorde vi väldigt mycket tillsammans som gav nytta för staden. Det tycker jag var alldeles utmärkt.

Det finns ett bekymmer nu. Vi saknar inte mark utan vi saknar planer som vinner laga kraft. Det beror på att de överklagas och överklagas. De processerna tar uppemot fem år. Vi saknar inte byggbar mark. Däremot saknar vi tillåtelse att bygga där. Det är ju en paradox.

PBL har ni kunnat ändra på under socialdemokratiska regeringar de senaste tio åren, men ni har inte gjort det. Nu kommer snart en ändring av PBL. Låt oss hoppas att det då blir lättare för oss att bygga också. Kom igen! Vi fortsätter att bygga nytt för stockholmarna.

Anförande nr 161

L e i f R ö n n g r e n (s): Jag ser fram emot kommande bostadspolitiska debatter. Jag vet inte vilka detaljplaner som överklagas just nu. Det finns nämligen inte några som är framtagna. Det finns inga markanvisningar längre till allmännyttan, inte till Stockholms hem i alla fall. Det tyckte vi var ett gemensamt problem när vi i dag gav vd i uppdrag att faktiskt återkomma med en redovisning av hur vi ska komma till rätta med de här problemen.

Ute i mina stadsdelar, där jag är aktiv, befinner mig och bor, överklagas inga planer. Det gör de i de bostadsområden där det finns utpräglad villa- och radhusbebyggelse. Där är det väldigt mycket överklaganden, men inte ute hos oss. Därför har vi kunnat bygga åtskilliga tusentals lägenheter i ytterstaden.

Det var spännande information Björn gav. Om det nu är aktiv fastighetsförvaltning, varför klarar ni inte av att ta den diskussionen i öppenhet? Varför får vi inte ärenden på bordet? Varför kör ni sedan förra sommaren detta under täcket via tjänstemännen, som inte får yttra sig, i stället för att vi får en öppen diskussion och en debatt i den här salen och i bolagsstyrelserna, där vi också som personligt ansvariga ledamöter kan ta ansvar. Det förvägras vi.

Anförande nr 162

B j ö r n L j u n g (fp): Jag ska bara säga att det till protokollet från Stockholms hems styrelse kommer att finnas en lista på de fastigheter där vi tyvärr ännu inte kan börja bygga därför att planerna inte har vunnit laga kraft.

§ 27 Intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet (utl. 2007:168)

Anförande nr 163

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Det här ärendet ska faktiskt handla om förskolekö. Jag hoppas verkligen att det kommer att handla om det också.

Det är ett bra ärende på många sätt. Det innebär att alla föräldrar ges både en ökad valfrihet och framför allt en överblick över de barnomsorgsplatser som faktiskt finns i kommunen. Det innebär att man på nätet kan ställa sig i kö till barnomsorgen, inte bara till barnomsorgen generellt utan också till den förskola som man är särskilt intresserad av. Man kommer också att kunna se hur många det är som står före i kön, så att man kan göra en bedömning: Ska jag vänta en eller ett par månader till på den plats som jag eftertraktar eller ska jag välja en annan förskola?

Ett antal kommuner har redan det här systemet. Det är klart att det i väldigt hög utsträckning bygger på att man har ett väl fungerande datasystem. Min förhoppning är att det här kommer att både underlätta för föräldrar att få in sina barn på den förskola som de i första hand vill ha in dem på och att underlätta för de människor som i dag jobbar stenhårt i våra stadsdelsnämnder för att tillfredsställa alla olika önskemål som föräldrar kan ha.

Jag tänkte också att jag skulle säga några saker om oppositionens synpunkter i ärendet. Vi har lyssnat väldigt noga på oppositionen, som har haft synpunkter till exempel på att en del föräldrar naturligtvis är mycket snabba på att anmäla sig i en förskolekö när de har fått barn, medan andra är lite långsammare. Föräldrar måste ges en reell möjlighet att först ta reda på fakta och sedan ställa sig i kön. Därför införs en åldersgräns på sex månader. Vi tycker att det är en bra tid. Efter sex månader har man förhoppningsvis just fått näsan över ytan på blöj- och sömnbristträsket så att man kan göra en väl avvägd bedömning av vilken förskola man vill att ens barn ska gå i.

Vi har också valt att lyssna på oppositionen när oppositionen har påpekat att det är väldigt viktigt att det finns stöd till de föräldrar som inte har datorer hemma och som inte har tillgång till datorer ute i stadsdelsnämnderna. Vi har också bestämt att vi inte slår fast något datum i dag när det här ska vara sjösatt. Det är mycket bättre att systemet fungerar ordentligt innan man bestämmer datum för när det ska genomföras.

På en punkt har vi valt att inte gå oppositionen till mötes. Det gäller om man ska ha kötid till en förskola eller om man ska utgå från ålder, som det är i dag. Stockholm har en tradition av att stora barn har gått före små barn i kön. Men det var ju i ett läge där vi hade barnomsorgskö, när det inte fanns tillräckligt med platser. I dag finns det tillräckligt med platser generellt sett i förskolan. Det har aldrig varit så att ålder har varit ett skäl för att säga ja eller nej till ett barn till ett enskilt dagis. Där har man alltid gjort en bedömning av vilka barn som ska komma in. Det har varit ett totalt ogenomskinligt system. Skulle ålder gå före kötid i ett sådant här system skulle vi helt klart vara tillbaka till ett system där föräldrarna faktiskt har väldigt svårt att

bedöma om de får in sitt barn om en månad eller om ett år, i och med att det kan komma någon utifrån med ett äldre barn och bara gå före i kön.

Självklart finns barnomsorgsgarantin i botten på detta system. Stockholms stad är skyldig att inom tre fyra månader efter att man har anmält sig till barnomsorgskön faktiskt se till att det finns barnomsorg till det barnet. Men detta har egentligen inte så väldigt mycket med barnomsorgskön att göra. Det är av det skälet som vi väljer att inte lyssna på oppositionen i just det här avseendet.

Men i övrigt har vi gjort det, och vi hoppas att det blir ett bra och genomskinligt system så att föräldrar har lättare att förstå och veta vilken barnomsorg de faktiskt kan få för sina barn.

Anförande nr 164

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Vi kan inte heller tycka annat än att det kan vara bra med en gemensam kö till förskolorna. Det var också någonting som vi pratade om oss emellan förra mandatperioden. En del stadsdelar arbetade lite bättre med samordning och i andra gick det lite sämre. Det är givetvis också bra för föräldrar att kunna överblicka, men också att få förskoleplats när man behöver den.

Däremot kan jag säga att det i min stadsdel, Rinkeby-Kista, är ett problem med detta kösystem kopplat till barnomsorgsgarantin. När man i stadsdelsnämnder knoppar av varje förskola som vill innebär det att det blir ytterligare problem när det gäller förskolorna. Då hjälper varken gemensam kö eller ett Internetbaserat system. Då kan man varken lösa eller hantera problemen. Då kan jag liksom titta på mitt lilla Rinkeby-Kista, och det som hos oss kallas för Kista-Kista, och se att i just den delen finns det snart bara enskilt drivna förskolor som är avknoppade. Man började under perioden 1998–2002, och det har kommit ytterligare några sedan 2006. Det finns två stycken kommunala förskolor kvar i den delen av stadsdelen. De flesta kommunala förskolor finns i Husby, i Akalla och i Rinkeby. I de här stadsdelarna har inte förskolecheferna något som helst intresse av att avknoppa förskolor. Men i Kista, i den mer välbärgade stadsdelen, finns det ett stort intresse.

Vad händer då med de kvarvarande förskolorna, när de inte kan klara av barnomsorgsgarantin? I en stor stadsdel där det föds barn kan inte två förskolor i en viss del klara av detta. Föräldrarna kommer att anvisas till kringliggande stadsdelar. Då kommer skolborgarrådet att få problem. Då hjälper inte ett Internetbaserat kösystem.

Jag är också rädd för att kösystemet är helt Internetbaserat. I synnerhet i ytterstadsstadsdelar är inte kunskapen om datorer särskilt stor och användandet av datorer speciellt utbrett. Då krävs det mer än en övergångsperiod, som vi tycker ändå skulle kunna vara något som kan avhjälpa det här. Förvaltningarna måste anställa medarbetare som faktiskt kan hjälpa föräldrarna. Det är inte så enkelt.

Det är inte heller bra att de enskilda förskolorna får välja att stanna utanför. Varför är inte alla med, om vi ska ha ett gemensamt system, så att vi också som stad kan upprätthålla barnomsorgsgarantin?

Vi tycker att förslagen inte är helt utredda. Det framgår också av remissvaren. Det är inte så bråttom. Varför inte göra en rejäl utredning så att man vet att det här också kommer att fungera framöver?

Anförande nr 165

Borgarrådet E d h o l m (fp): Mirja har många synpunkter på det här förslaget. En är om vi ska tvinga in de fristående förskolorna eller inte. Vi har valt att inte göra det. Men om man inte är med är det självklart också svårt att rekrytera barn. När vi har haft det här samtalet med de fristående förskolorna är de allra flesta jätteintresserade av att vara med.

Men det blir ett bekymmer till exempel för föräldrakooperativ som kanske har 15 platser och där man är helt beroende av att de barn som man får in har föräldrar som vill vara engagerade i ett föräldrakooperativ. Det säger sig självt. Skulle man ha ett kösystem rakt av skulle man riskera att få in, inte fel barn men väl fel föräldrar som inte är beredda att städa, laga mat eller vad det kan vara för att föräldrakooperativet ska fungera. Den motvilja som har funnits hos en del fristående enheter har i huvudsak berott på om de har varit stora eller små och vad de har haft för lokaler att tillgå.

Jag är tämligen övertygad om att det kommer att vara många fristående förskolor som kommer att vilja vara med i detta. Men det är klart att det är en process. Det är det ju.

Anförande nr 166

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige och Lotta! Det här förstärker ytterligare min synpunkt att ärendet inte är riktigt ordentligt utrett. Varför inte ta den tid som behövs? Det blir inte heltäckande när enskilda förskolor får stanna utanför. Det kommer att försvåra för föräldrarna, och det kommer också att försvåra när det gäller att uppfylla barnomsorgsgarantin i våra stadsdelar.

Anförande nr 167

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Miljöpartiet ser positivt på ett förenklat ansökningsförfarande när det gäller plats i förskola och barnomsorg. Riktlinjerna för barnomsorgsgarantin bör förtydligas så att en plats i förskolan ska erbjudas så nära barnens hem som möjligt, anser vi.

Därefter går jag raskt vidare till s. 4936. En av remissinstanserna är SEFIF, Stockholms enskilda förskolors ideella förening, som har 110 enskilda förskolor i Stockholms stad som medlemmar. SEFIF representerar alla typer av förskolor som föräldrakooperativ, aktiebolag, personalkooperativ, stiftelse och föräldra- och personalkooperativ. De kommer med en del synpunkter som bör lyftas fram.

När kan man börja skriva in barn, frågar de. Detta och mycket mer därtill behöver förtydligas, anser SEFIF. Alla förskolor är inte lika positiva till förslaget om nya regler. De vill ha förtur även för ”gamla” barn som går i skolan, för att man ska kunna bygga nätverk. De vill ha barn från närområdet för att skapa nätverk för

familjerna även när barnen övergår till skolan. De är oroliga för att det kan bli för stort upptagningsområde. Det finns också oro över att förskolan kan bli tvingad att ta in fler barn än den önskar. Detta och mer därtill bör förtydligas i regelverket. Detta står att läsa på s. 4936.

SEFIF tar också upp frågan om barn med särskilda behov. Dessa ska tas in först enligt reglerna. Medlemmarna i SEFIF menar att de enskilda förskolorna ibland blir nekade att få ersättning för barn med särskilda behov och frågar också om förskolan blir tvungen att byggas om för att anpassas till dessa barn. Vem tar då kostnaderna? undrar de.

Vidare frågar man sig: Hur vet förskolan att barnet är i behov av särskilt stöd och att prioritering 1 gäller? Detta undrar de förmodligen med anledning av det nya systemet.

Även Älvsjö stadsdelsnämnd ställer sig frågan hur informationen om barn i behov av särskilt stöd ska hanteras i ett webbaserat datasystem.

Det är alltså tre frågor.

1. Nekas ibland förskolorna ersättning för barn med särskilda behov?
2. Om förskolan blir tvungen att byggas om för att anpassas till barnens behov, vem tar kostnaderna?
3. Hur ska informationen om barn i behov av särskilt stöd hanteras i webbsystemet?

Bifall till Miljöpartiets reservation i borgarrådsberedningen!

Anförande nr 168

Borgarrådet E d h o l m (fp): Barn i behov av särskilt stöd är ett av de undantag som finns från kötid. När det gäller kommunala förskolor kommer stadsdelsförvaltningen att bevilja det avsteget. Det är väldigt viktigt att det är möjligt att göra det. Om det är en fristående förskola som ingår i kösystemet kommer den att vara tvungen att för utbildningsförvaltningen redovisa skälen till att man låter ett barn med särskilda behov gå före ett annat barn, detta för att man inte samtidigt ska kunna ha kakan och äta den. Man ska inte både kunna vara med i systemet och sedan bevilja insteg i förskolan också utifrån andra principer än kötid. Det är väldigt viktigt att klargöra detta. Får vi missbruk på den kanten, att fristående förskolor är med i systemet men ändå hittar på egna regelverk som gör att föräldrarna inte kan göra en bedömning, är det klart att de inte längre ska kunna vara med i det gemensamma kösystemet.

Anförande nr 169

E i v o r K a r l s s o n (mp): Jag skulle gärna vilja ha svar på de frågor jag ställde. Nekas ibland förskolorna ersättning för barn med särskilda behov? Om förskolan blir tvungen att byggas om för att anpassas efter barnets behov, vem betalar då? Och hur

ska informationen om barn i behov av särskilt stöd hanteras i ett webbaserat datasystem?

Anförande nr 170

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! Eftersom det inte var alltför länge sedan som vi ställde vårt första barn i kö till förskolan minns jag en del av hur det gick till och vilken frustration jag kunde känna tidvis. Först min förvåning över att stadsdelsförvaltningen inte uppskattade att jag var ute i god tid. Tvärtom skulle jag inte ringa så himla tidigt. Hur kunde jag då påverka vilken förskola min dotter skulle hamna i eller när vi skulle få veta detaljerna kring det. Det kunde man inte rakt upp och ned. Det fanns ingen garanti för det, såvida jag inte valde en privat utövare med eget kösystem, vilket vi sedan gjorde. Det har vi inte haft anledning att ångra på två och ett halvt år.

Men frustrationen finns kvar, och det här förslaget är nog vad många föräldrar eftersöker. Det är rättvist, och det är förutsägbart. Det täpper också till eventuella brister genom den sexmånadersregel som faktiskt föreslås. Förhoppningsvis kan man göra det här så pass attraktivt att många enskilda utövare faktiskt ansluter sig så att det blir så heltäckande som möjligt.

Det är ett bra förslag. Centerpartiet har varit med och diskuterat det här med alliansen. Vi har stött det i utbildningsnämnden och i stadsdelsnämnder. Det tänker vi fortsätta med här i fullmäktige också.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 171

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att understryka att vi inte yrkar återremiss av ärendet. Men i övrigt yrkar vi bifall till den gemensamma reservationen i kommunstyrelsen från s, v och mp.

Jag tycker i grunden att det inte finns någon enorm dramatik i det här ärendet. Jag tycker att ni gör en felbedömning när det gäller förturen för de äldre barnen. Jag tycker att ni genom att ta bort den skapar en del onödiga problem för stockholmare och för barnfamiljer i vår stad. Det, vill jag mena, ökar inte begripligheten nämnvärt. Eftersom man ändå får, som jag förstår det, stå i fem olika köer kommer könumret inte att vara ett reellt nummer.

Men jag ser, som sagt, ingen egentligt stor dramatik i det här. Jag tycker att vi har haft en, som borgarrådet Edholm sade, bra dialog. Skulle det i stort fungera finns det ingen anledning, tycker jag, att göra ett stort nummer av det och riva upp det. Skulle det inte fungera utan det visar sig att vi har rätt i våra farhågor tror jag att vi kommer att ha ett gemensamt intresse av att ändra det här.

Men – nu ska jag sluta att vara så där himla jultrevlig – det finns någonting som jag egentligen tycker är lite märkligt, framför allt utifrån ert perspektiv. Det är att ni inte ens försöker att hantera de problem som följer med avknoppningarna på förskolan.

Min enkla lösning är naturligtvis att inte avknoppa verksamhet. Men ni som vill avknoppa och som de facto gör det borde kunna ge ett svar, tycker jag. Nu när stora sjok av förskolor privatiserar på en gång, som i Årsta, där en enhetschef tar över verksamheten, borde ni i det här ärendet leta efter embryot som kan ha svaret på frågan: Vem tar ansvaret för förskolegarantin i Årsta när det inte finns några kommunala förskolor? Vem tar det ansvaret?

Jag tycker att det skulle vara spännande att höra hur ni har resonerat kring den frågeställningen, eftersom jag inte hittar någonting här som riktigt ger de svaren.

Jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen, utom återremissyrkandet.

Anförande nr 172

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Sanningen är den att trots att det sker avknoppningar är 2007 det enda året hittills som vi i hela staden uppfyller barnomsorgsgarantin. Nu är barnomsorgsgarantin egentligen bara en ribba, och den är ganska lågt satt. Vi ska fixa barnomsorg inom Stockholms stad. Naturligtvis sätter vi alla egentligen ribban högre än så. Man ska ha sin barnomsorg rimligt nära hemmet, och man ska ha kunnat välja den förskola man vill ha sitt barn i eller den dagmamma barnet ska vara hos. Men det här ökar ju möjligheterna för föräldrar att faktiskt få den barnomsorg de vill ha. Det kommer att vara en högre procentandel som är nöjd med att ha fått sitt förstahandsval accepterat än vad det är i dag. Därmed sätter vi ribban betydligt högre än att bara säga att barnomsorgsgarantin ska uppfyllas. Den uppfylls redan i dag.

Anförande nr 173

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det är möjligt att det stämmer. Men det svarar inte på frågan. I dag löser man barnomsorgsgarantin genom att göra grupperna större. Så ser det ut i stora delar av staden i dag. Den här garantin gäller, som borgarrådet Edholm sade, i hela staden. Blir då svaret för dem i Årsta, om de privata säger stopp, att det är stadsdelen bredvid som ska stå för den här garantin? Eller är svaret: Ni får vänta! Det är faktiskt en ganska intressant frågeställning.

Anförande nr 174

S u s a n n a B r o l i n (v): Fru ordförande, fullmäktige! Jag ska börja med att vara tydlig och säga att jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen från Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet med undantag av återremissyrkandet. Det gör jag därför att vi är mycket positiva till att man ändå försöker hitta en förenkling i det här systemet, som är mycket avancerat. Vi tycker att det är bra att man tittar på hur det går att använda sig av teknisk utveckling.

Däremot får de här två sakerna inte gå ut över andra viktiga aspekter och perspektiv, såsom närhetsprincipen, men framför allt förskolans pedagogiska intentioner. Det är ändå förskolans pedagogiska intentioner som alltid måste gå i första rum.

Vi vet att det inte alltid är så enkelt med köerna. Man kan se det i områden som jag känner till lite bättre, som Årsta till exempel, där det är många små lägenheter. Där bor man kanske när man får sitt första barn. När man väntar andra och tredje barnet kanske man flyttar. Det betyder att man hela tiden har en kull småbarn, för de äldre barnen slutar. Kan man då inte ta in äldre barn blir det väldigt konstiga grupper. Det är inte ovanligt att det har funnits en kanske ensam femåring, och det är inte bra för barnets relationsutveckling. Det här tar man inte hänsyn till när man säger att det inte är något vi har tagit i beaktande.

Det är också en lite konstig vuxenpedagogisk poäng man kör från den borgerliga kanten när man säger att man alltid ska söka sig dit jobben finns, men inte till Stockholms stad, för då får du ingen barnomsorgsgaranti.

Hur viktigt det är med barngrupperna och sådana saker är också någonting som har påtalats av diverse remissinstanser, såväl stadsdelsnämnder som enskilt drivna förskolor, för de tar upp det här väldigt tydligt i sina svar.

Jag ställer mig också några frågor när jag läser ärendet, avknoppningar till exempel och att man får delta om man vill. Kan man ändra sig och inte längre vara med i kön? Ska det stå vilken inriktning förskolan har, så att föräldrarna vet det när de klickar? Frågorna är många, och det är just det som har varit det svåra i systemet. Alla föräldrar känner mycket oro när barnen är i den här åldern och vill prata med en person. Datasystemet ger inte alltid svaren. Med andra ord: Det är fortfarande för oklart, så vi håller oss till vår reservation.

Anförande nr 175

Borgarrådet E d h o l m (fp): Det är självklart så när man bygger upp ett sådant här datasystem att man i viss mån kastar sig ut i okänt vatten. Ni som känner mig vet att jag inte alltid är så himla förtjust i datorer, inte alltid litar på att det ska fungera från det datum IT-teknikerna säger att det ska fungera. Jag är helt övertygad om att vi, kanske inom ett år eller två, kommer att vara tvungna att göra justeringar för att vissa saker inte fungerar exakt som vi tror att de ska göra när vi nu fattar det här beslutet.

Jag tror ändå att det här i huvudsak är ett system som kommer att leda till att de flesta föräldrar har lättare att få barnomsorg på det ställe som de faktiskt vill ha barnomsorg. Och vi kommer att avlasta väldigt många av dem som i dag jobbar med kösystemen ute i stadsdelsnämnderna, så att de kan ta sig an de personer som verkligen behöver stöd och hjälp. Det är klart att man när man får barn första gången är i mycket större behov av stöd och hjälp än när man får barn andra gången.

Min förhoppning är verkligen att det här ska leda till att de ”enkla” människorna, de som vet vad de vill, inte ska behöva prata så väldigt mycket med stadsdelsnämnden, utan stadsdelsnämnden ska kunna ägna sig åt dem som verkligen behöver stöd.

Anförande nr 176

S u s a n n a B r o l i n (v): Jag önskar er självklart lycka till. Men eftersom det ändå finns en hel del brister som vi inte får besked om tror jag att det här inte

kommer att vara så mycket avlastning. När föräldrar ser att uppgifterna om den kö de står i helt plötsligt inte stämmer kommer det att skapas frustration ändå. Antingen kan man se till att de får hjälp på medborgarkontoret, genom medborgarvärdar eller av dem som jobbar med detta i dag. Men självklart önskar jag lycka till. Jag hoppas också att ni kommer att tänka igenom problemet med barns ålder så småningom så att vi får en bra pedagogisk grupp i förskolan.

Anförande nr 177

E m m a L i n d q v i s t (s): Ordförande, fullmäktige! Även jag tycker att det är bra och glädjande att se att man ser möjligheter att förenkla ansökningarna till förskola och barnomsorg och att det gör det lättare och mer transparent. Men, som vi säger i vår reservation, det får inte ske på bekostnad av att vissa barn missgynnas.

För det första tycker jag att det ska vara obligatoriskt för alla förskolor att ingå i systemet, precis som några före mig har påpekat, något som bland annat skulle underlätta planeringen för både föräldrar och förskolor.

För det andra är det både orättvist och opedagogiskt, precis som Susanna sade förut, att ha ett system som bygger på hur lång kötid barnen har. Barnen borde självklart få plats i förskolan utifrån ålder. Barn till föräldrar som inte har haft möjlighet att placera sina barn i kön, kanske på grund av kunskapsbrist eller inflyttning till staden, ska inte behöva lida för det. Hur tänker ni när det faktiskt kan bli så att en fyraåring kan få vänta längre på en förskoleplats än en ettåring?

Slutligen blir detta intagningssätt till förskola och skolbarnsomsorg mycket problematiskt i stadsdelar som Årsta och Kista-Rinkeby, där vissa områden saknar kommunala förskolor. Hur ska de barnen och de föräldrarna garanteras närhet till en förskola och till en enkel och transparent intagning som det här syftar till.

Jag yrkar därför bifall till den gemensamma reservationen.

Anförande nr 178

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag är glad att kunna konstatera att nästan alla barn går i förskola i Stockholm. Det är någonting som jag tycker att vi ska slå vakt om. En av de första frågorna Stockholms nyblivna småbarnsföräldrar diskuterar, det vittnade just Per Ankersjö om, är vilken förskola de vill att deras barn ska gå på och hur de ska göra för att anmäla sig dit så att de står så långt fram i kön som det bara går.

I dag handlar det inte bara om att få en förskoleplats. Det handlar om vilken förskola man vill att ens barn ska gå på. Finns det syskon vill man självklart att barnen ska gå på samma förskola. Det vet var och som har haft flera småbarn hur det skulle bli om man skulle vara tvungen att ila till olika ställen. Därför finns också syskonförtur med.

Hur går det till i dag? Jo, då är det så att man anmäler sig. Sedan handlar det om att prata med köassistenten och att prata med köassistenten igen och igen, och det handlar om att passa köassistentens telefontid. Alla har inte möjlighet att ringa hela

dagen. Det tar också väldigt mycket tid för den här personen att svara på frågor som det kanske inte går att svara på just då eftersom systemet inte är så transparent.

I det nya systemet kan en förälder gå in när som helst på dygnet och titta. Det kommer att gå till så att varje förskola som är med i systemet har en egen hemsida som noggrant redogör för pedagogiken, för hur många avdelningar och platser som finns och vilka som jobbar där. Självklart finns också ett telefonnummer så att man kan ringa och höra själv. Det är det som är viktigt, kontakten direkt med den enskilda förskolan, oavsett om den är kommunal eller en fristående verksamhet.

Med lösryckta citat ur SEFIF:s remissvar kan det ju låta negativt. Men då glömmar man bort att huvuddelen ändå är väldigt positiv till det här. De farhågor som en del av dem tar upp gäller till exempel föräldrakooperativ eller små förskolor som inte bedömer att de har möjlighet att flytta. Det som ingen talar om är att man tar direkt kontakt med den enskilda förskolan. Till Susanna skulle jag vilja säga att om man då får höra att det nästan bara är småbarn på en förskola kan man ju välja. Man väljer fem olika alternativ, och man kan stå kvar i kön om man inte har fått sitt främsta alternativ. Om du har fått alternativ tre får du stå kvar i kön till alternativ fyra och fem.

Du kan också välja om du vill vänta några månader om du har chans att få ditt allra mest attraktiva alternativ, om du tycker att det är viktigt. Om det är stor skillnad mellan alternativ 1 och alternativ 3 för dig kanske du kan vänta en månad. Det var inte möjligt förut. Då var det att buga, tacka och ta emot för att man hade fått en plats. Det vill vi ändra på.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 179

S u s a n n a B r o l i n (v): Jag tror att jag måste förtydliga min fråga. Låt oss göra det väldigt konkret. Du har en förskoleavdelning och där går 16 barn. Flera av de här barnen börjar i småbarnsavdelningen och några är stora. Det visar sig under åren att flera flyttar. Till slut är du ensam kvar som femåring, och det kommer bara in små barn. Ska man då flytta på det här barnet också? Det är just den problematiken jag försöker lösa. Det är det som det har tagits hänsyn till i dag. Om det kommer någon i kön som är jämnårig försöker man skjuta in det barnet där. Det var just den frågan jag försökte ta upp.

När det gäller att vänta hör jag när jag pratar med föräldrar i parken, som man får göra som småbarnsförälder, att det systemet finns. Det har tagits fram olika tekniker för att föräldrarna ska få en tid när de vill, så det har funnits.

Anförande nr 180

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): De olika teknikerna har ju berott på vilken stadsdel man har bott i. Det är ju det som har varit problemet, att den här frågan har hanterats olika på olika ställen.

När du tar upp åldersgruppernas sammansättning håller jag med om att det kan vara ett problem. Men det är redan i dag ett problem. Då får man också fråga vad som är det viktigaste önskemålet när ett nytt barn ska komma: Är det vilken förskola barnet ska gå på eller själva gruppen. Det är ett dilemma redan i dag.

Anförande nr 181

Cecilia Brinck (m): Ordförande, fullmäktige! Det här är ett bra förslag. Jag instämmer med borgarrådet Mogert i att det i huvudsak är okomplicerat. Därför ska jag göra mitt bästa för att försöka komplicera det i ett par minuter. Det är lite typiskt att vi här har ett förslag som vi såvitt jag kan bedöma är hyfsat överens om allihop i den här salen, åtminstone huvuddelen. Vad inträffar då? Jo, då börjar genast problematiserandet och bekymmershittandet och försöken att rigga alla system efter problemen i dem i stället för att försöka rigga systemen efter det som är bra.

Visst finns det problem. Alla föräldrar har inte tillgång till Internet. De fristående förskolorna måste inte vara med i den gemensamma centrala köhanteringen. Men vi måste trots allt börja någonstans. Det kan vara en bra ända att börja här.

De fristående förskolorna skulle jag vilja uppehålla mig lite extra vid, därför att med dem är det så att de också vill ha barn. Det vill de, och för att kunna få föräldrar att vara intresserade av dem är de intresserade av att göra informationen om sin verksamhet så tillgänglig som möjligt, så bra som möjligt, så utförlig som möjligt. Det finns ett rätt stort intresse hos de fristående förskolorna om dels en gemensam kö, dels att delta i den gemensamma e-portalen, informationshanteringen. Det intresset kommer förmodligen att öka allteftersom man ser hur systemet fungerar. Är det någon som vill stå utanför menar vi, till skillnad från oppositionen, att de bör ha den möjligheten. Men vi tror att det kommer att finnas väldigt starka drivkrafter även för de fristående förskolorna att delta i det här systemet.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 182

Borgarrådet Mogert (s): Ordförande! Jag blev väldigt orolig när Cecilia Brinck sade att hon och jag var överens. Det är skönt att få påpeka att oppositionens roll faktiskt är att problematisera och peka på svagheter i de styrandes resonemang. Själva systemet bygger på det. Jag ser med viss oro på andra system där oppositionens roll är att applådera och säga att det var ett väldigt klokt och trevligt förslag. Jag tror att vi ska behålla det här systemet.

Anförande nr 183

Cecilia Brinck (m): Jag kan försäkra borgarrådet Mogert att vi inte är överens om nästan någonting. Det behöver du inte vara orolig för.

Jag är medveten om att detta är oppositionens hävdvunna roll, men jag tror inte att vare sig oppositionen eller majoriteten, oavsett vilka de råkar vara vid varje givet

tillfälle, skulle ta direkt skada av att faktiskt säga: Det var ett attans bra förslag ni lägger fram, det håller vi med om.

Annars tackar jag naturligtvis borgarrådet Mogert för den här kortlektionen i kommunaldemokrati.

Anförande nr 184

Inger Stark (v): Vi ska absolut applådera när vi är helt överens. Nu är det faktiskt så att det här är till stora delar ett bra förslag och till andra delar ett förslag som har problem. Det är jätteviktigt att vi verkligen problematiserar och försöker lyfta fram det som faktiskt kan bli problem. Det är till exempel därför man har en debatt här i fullmäktige, vilket är livsviktigt.

Avknoppningen, och allt fler förskolor i stadsdelarna är avknoppade, kommer ju att leda till problem när det gäller barnomsorgsgarantin. Vi måste diskutera hur det problemet ska lösas i till exempel en stadsdel som Årsta, där väl inte alla ännu men en väldigt stor del av förskolorna är avknoppade. Det är de kommunala förskolorna som upprätthåller barnomsorgsgarantin. Det måste alltså diskuteras.

Det är faktiskt viktigt att man problematiserar, annars ser vi inte problemen och kan inte heller åtgärda dem.

Anförande nr 185

Cecilia Brinck (m): Ursäkta mig, Inger Stark, men hur bra tyckte du att det gick för de kommunala förskolorna att upprätthålla barnomsorgsgarantin på den tiden ni inte ville ha någon avknoppning alls?

Anförande nr 186

Magnus Johansson (s): Ordförande, fullmäktige! Egentligen skulle jag vilja hänga på Årstasituationen och fråga Lotta Edholm som ansvarigt borgarråd hur många avdelningar det är som det enskilda företaget Kulturkrabaten kommer att ta över i området Årsta 1. Vi har nu delegerat till utbildningsnämnden att det ska få ske. Det är fråga nummer 1. Hur många rör det sig om? Det är ganska intressant i samband med det här ärendet, eftersom området blir ganska stort.

Om Kulturkrabaten inte väljer att vara med i detta kösystem, vad ska jag svara de föräldrar som faktiskt bor inom det området? Menar du att de ska åka utanför området i så fall för att få sin förskoleplats där? Det skulle jag vilja ha svar på från dig.

Anförande nr 187

Borgarrådet Edholm (fp): Fru ordförande! I dag har vi en barnomsorgsgaranti som gäller i kommunen. Sedan är det provat i länsrätten hur man ska bedöma det här. Någonstans är det fastslaget att man inte ska behöva åka mer än en mil med sitt barn. Huruvida förskolorna är kommunala eller om de är enskilt drivna påverkar inte barnomsorgsgarantin.

Däremot kan det påverka föräldrarnas möjlighet att välja mellan en kommunalt och en enskilt driven förskola. Men det har egentligen ingenting med barnomsorgsgarantin att göra.

Det som provas av utbildningsförvaltningen är huruvida den person som vill ta över en verksamhet som bedrivs i kommunal regi i dag är lämplig att göra detta, om personen i fråga har pedagogisk utbildning, om man tror att personen är en ekonomiskt redig människa och om man tror att den här personen kan bedriva en bra förskoleverksamhet. Det är det som utbildningsförvaltningen prövar. Min förhoppning är verkligen att varenda en som är anställd, höll jag på att säga, i de kommunala förskolorna är av den kalibern att de skulle kunna göra det om de ville, att vi har så bra kvalitet på vår personal. Det vet jag också att vi har.

Anförande nr 188

M a g n u s J o h a n s s o n (s): Då noterar jag att du inte svarade på frågan hur många enheter det rör sig om. Det har ganska stor betydelse. Jag skulle vilja att du svarade på den frågan faktiskt.

När områdena blir så stora som de är försvinner också valfriheten. Det finns ingen valfrihet. Inom det området är det ett aktiebolag som man kan vända sig till. Det är ett aktiebolag. Jo, det finns faktiskt ett föräldrakooperativ också inom området. Det finns ett aktiebolag, Kulturkrabaten, och ett föräldrakooperativ. Det är den valfrihet som ni låter medborgarna få inom det området.

Avslutningsvis vill jag att du svarar på hur många enheter som det rör sig om.

Anförande nr 189

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja påminna dig, Cecilia, om att vi under förra mandatperioden arbetade mycket aktivt med att minska barngrupperna. Det är viktigt för den pedagogiska verksamheten, för barnen.

Samtidigt byggde vi ut. Vi öppnade en hel mängd nya förskolor, och vi klarade barnomsorgsgarantin lika väl som ni gör, vill jag påstå. Det var inte någon stor katastrof. De flesta stadsdelarna klarade barnomsorgsgarantin. Några stadsdelar hade problem ibland. Men vi byggde ut, och vi minskade antalet barn i barngrupperna. Just nu klarar ni barnomsorgsgarantin, men samtidigt växer faktiskt barngrupperna. Då frågar jag mig hur ni ska komma till rätta med det.

Sedan vill jag bara anknyta till det Magnus sade. När så många förskolor avknoppas blir det naturligtvis problem med barnomsorgsgarantin, eftersom det ändå är de kommunala förskolorna som ska stå för den.

Anförande nr 190

C e c i l i a B r i n c k (m): Nu säger Inger Starck att man enligt hennes uppfattning klarade barnomsorgsgarantin ganska bra. Som borgarrådet Edholm sade för en stund sedan är 2007 faktiskt det första året vi klarar av den i alla stadsdelar. Det gjorde inte ni.

Anförande nr 191

I n g e r S t a r k (v): Nej, men jag sade att vi i de flesta stadsdelarna klarade barnomsorgsgarantin. Det var några stadsdelar som hade problem ibland. Och vi byggde ut kraftigt samtidigt som vi minskade barngrupperna. Nu ökar barngrupperna igen. Om man har jobbat i en förskola, som jag har gjort, vet man att det pedagogiskt sett inte är bra för barnen med stora barngrupper. Då är min fråga: Hur ska ni lösa det problemet?

Anförande nr 192

Borgarrådet E d h o l m (fp): Nu händer väl det som presidiets ordförande var orolig för, att den här debatten kommer att handla om helt andra saker än det som stod i ärendet, precis som den förra debatten gjorde. Jag skulle vilja drista mig att försöka återföra perspektivet till barnomsorgskön, som nu kommer att vara digital, och föräldrar kommer att kunna se på vilken plats i kön till respektive förskola de står.

Sedan är det självklart så att Stockholms stad som en helhet och stadsdelsnämnderna också har ett ansvar för att se till att barnomsorgsgarantin hålls. Alla, oavsett barnens ålder, har rätt att få förskola inom tre fyra månader från det att man har anmält behovet. Jag tycker inte att människor som kommer utifrån, flyttande till Stockholm eller människor som plötsligt får för sig att de vill stå i barnomsorgskön och inte har gjort det förut ska gå före de föräldrar som har stått länge och väntat på en specifik plats till en specifik förskola. Jag tycker inte att det är ett mer rättvist system än det här.

Däremot kan jag ha förståelse för argumentet med gruppindelning. Hur ska man göra en bra gruppindelning utifrån ålder? Det problemet har ju den kommunala förskolan redan i dag. Finns det något sätt inom ett sådant här system för att hitta lösningar på det är jag beredd att lyssna. Men jag tror att vi ska se till att sjösätta det här systemet nu, och så får vi ta de problem som kommer under resans gång. Det går inte när man genomför ett sådant här stort systemsifte att veta exakt varje problem som kan uppstå under resans gång. Jag tror att det kommer att uppstå problem med det här systemet som ingen här i salen har förutsett. Så brukar det fungera med datasystem.

Magnus Johansson hade en fråga som jag inte riktigt har förstått, måste jag erkänna. Men utbildningsförvaltningen har delegation av utbildningsnämnden att fatta beslut om huruvida en person som ansöker om att få driva förskola och få förskolepeng för det är en person och ett företag som är lämpliga eller inte. Den personen kan ju ansöka om att få driva en förskola med en avdelning eller en förskola med tio avdelningar. Lämpligheten avgörs ju av den personens kapacitet, vilket företag man har i ryggen, om man följer gällande regler, brandföreskrifter och allt vad det är. Det finns jätteregulverk för detta. Min förhoppning är att alla de som i dag jobbar i vår barnomsorg i Stockholm är så duktiga att de skulle kunna passera det nålsögat utan vidare. Det är väl ungefär så långt jag kan svara på den frågan.

Anförande nr 193

M a g n u s J o h a n s s o n (s): Då kan jag ju hjälpa till genom att ställa frågan så här. Vet du som ansvarigt borgarråd för denna verksamhet hur många förskoleavdelningar som Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd har beslutat att avveckla?

Anförande nr 194

Borgarrådet E d h o l m (fp): Det är naturligtvis helt upp till den stadsdelsnämnden att fatta beslut om detta. Utbildningsnämnden och utbildningsförvaltningen fattar bara beslut om huruvida en person är lämplig eller inte att driva en förskola. Det är helt upp till stadsdelsnämnderna hur de ser på detta och vilka bedömningar de gör utifrån de riktlinjer som finns.

Anförande nr 195

E r i k S l o t t n e r (kd): Ordförande! Det har framkommit en del farhågor för att IT ska användas i kösystemet. För mig är det en självklarhet att utnyttja den moderna informationstekniken. IT kommer att användas betydligt mer i offentlig verksamhet framöver. Inte minst kommer det att användas för att jämföra olika verksamheter, jämföra kvaliteten och öka transparensen i systemen. Förutom bättre service tror jag att detta också kommer att kunna minska kostnaderna för den offentliga administrationen.

Det kanske finns människor som har problem med att tillgodogöra sig informationstekniken. Men det får inte hindra att vi genomför en nödvändig och bra reform. Kommunen måste i så fall hjälpa de här grupperna att använda IT för att kunna utnyttja det nya kösystemet. Vi får inte hindra en bra reform därför att vissa människor kan ha problem med tekniken. I så fall måste kommunen hjälpa till med detta. Jag tror inte att vi behöver anställa horder av människor ute i stadsdelarna för att klara av detta, utan jag tror att vi faktiskt kan göra det i den organisation vi kommer att ha. Får de hjälpa människor att använda IT mera kommer det att både utveckla och förbättra verksamheten, så vi ska inte hindra detta nu.

Sedan har jag lite problem med åldersresonemanget, att någon som bara ställer sig i kön eller flyttar in i någon stadsdel ska kunna skuffa undan ett barn som har stått i kön och äntligen får en chans att komma in på en drömförskola. Föräldrarna tror att nästa månad är det vår tur, och så flyttar det in ett barn som är äldre och skuffar undan deras barn. Jag har lite svårt för det resonemanget faktiskt. Tänk om vi anförde det i bostadskön! När människor äntligen, efter 20 år i en bostadskö, ska få flytta in i drömlägenheten kommer någon som är äldre och nyinflyttad till Stockholm och skuffar undan dem. Jag tror inte att det vore rimligt i ett sådant system – Kristina Alvendal nickar – och det ska inte ske inom förskolan heller. Det tycker inte jag.

Anförande nr 196

E i v o r K a r l s s o n (mp): Visst ska vi fortsätta att utveckla IT. Det är självklart. Men det kommer att finnas grupper som under en ganska lång övergångsperiod kommer att ha problem, de som har språksvårigheter och annan oförmåga att

hantera datorer eller inte har intresse av datorer. Det är inte så lätt att gå ut på biblioteket och knappa in sig där.

Mina frågor är fortfarande obesvarade när det gäller informationen till barn i behov av särskilt stöd och hur det ska hanteras i webbsystemet, liksom om de får ersättning för särskilda behov, som det står i SEFIF:s svar på remissen, och vem som ska stå för kostnaderna vid ombyggnad.

Anförande nr 197

E r i k S l o t t n e r (kd): Jag kan inte svara exakt på hur det ska gå till med barn med särskilda behov. Jag har inte sett hur formuläret för det här kösystemet ser ut, men jag antar att man kommer att kryssa i där, och sedan avgör tjänstemännen om barnet har särskilda behov eller inte. Jag är helt övertygad om att det kommer att lösa sig, även om inte jag kan svara på de exakta tekniska utformningarna av detta.

På den första frågan, om IT, kan jag svara att om man använder IT mer kan det vara ett sätt att lära människor som i dag inte är så vana vid IT att använda tekniken. De tvingas helt enkelt att använda IT. Det kan vara ett sätt att öka kunskapen om den nya informationstekniken. Man kan se det från det hållet också och inte bara se det som hinder.

Anförande nr 198

I n g e r S t a r k (v): Jag vill ytterligare poängtera att vi inte är emot systemet. Det är självklart att man ska använda sig av IT och utveckla tekniken när den finns. Men man måste också hela tiden vara väl medveten om att det faktiskt är ganska många människor i den här staden som inte har tillgång till Internet, som inte heller behärskar tekniken ordentligt. Då måste möjligheten att få hjälp finnas kvar på stadsdelarna, och det har vi påpekat.

När det gäller ålder är det pedagogiskt sett oerhört viktigt att vi har bra balanserade barngrupper. För barnens hela utveckling är det väldigt viktigt. Men det har vi nu noterat. Lotta har till exempel medgett att det här kan vara ett problem. Då återkommer vi naturligtvis till det. Vi kommer ju att diskutera den här saken vidare och återkomma.

Anförande nr 199

E r i k S l o t t n e r (kd): Tillgång till IT finns visst för alla. Kanske inte i hemmet, men vissts finns tillgång till IT på exempelvis biblioteken. Däremot håller jag med om att kunskapen inte är utbredd lika för alla, och där har stadsdelarna ett ansvar att hjälpa de människorna. Det har vi sagt, och det står också i de handlingar vi har fått ut.

Ni vill ha generell förtur vad gäller äldre barn. Den är vi emot, därför att den kommer att slå orättvist.

Anförande nr 200

B e r i t K r u s e (s): Ordförande! Jag hade inte tänkt gå upp i den här debatten, men jag tyckte att det som Magnus tog upp var väldigt intressant. Jag skulle vilja ställa frågan till dig, Erik: Om Enskede-Årsta-Vantör avknoppas och det inte blir någon kommunal förskola kvar och de enskilt drivna heller inte vill ingå i det här systemet, hur gör föräldrarna egentligen? Tycker du att det är en bra lösning?

Jag har inte heller någonting emot IT, men det måste ses som ett komplement. Jag undrar också om stadsdelarna har fått medel i budget för att utöka. Det här systemet innebär att man måste ha en IT-uppbyggnad ute på förskolor och överallt så att man kan kommunicera ordentligt.

Anförande nr 201

E r i k S l o t t n e r (kd): Jag är inte orolig för detta. I de stadsdelar där de allra flesta eller till och med alla förskolor är enskilt drivna är det en ren självklarhet att de kommer att delta i det gemensamma kösystemet. Annars får de inga barn till sina förskolor.

§ 31 Ung kultur – i ögonhöjd – strategisk plan för barn- och ungdomskulturen i Stockholm 2007–2010 (utl. 2007:174)

Anförande nr 202

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): En barn- och ungdomskulturplan är ett mycket viktigt dokument i Stockholms stad. Det är ett dokument som ska ge vägledning, det är ett dokument som ska gå att utvärdera och det är dokument som ska ge inriktningen för hur vi arbetar på alla nivåer. Det gäller inte bara i kulturförvaltningen utan många andra ställen i staden som har ansvar för att våra unga får ta del av kulturlivet och bli en del av detsamma.

Staden har många styrdokument, och därför finns det också en checklista på hur man gör för att de här styrdokumenterna ska vara värda någonting. De ska inte bara vara en massa babbel på ett papper. Det dokumentet finns sedan två år tillbaka i tiden och antogs under den förra regimen här i Stadshuset. Därför var det så otroligt förvånande när vi tog makten och insåg att kulturnämnden hade antagit en barn- och ungdomskulturplan som låg i byrålåda på roteln och inte hade skrivits fram. När vi tog fram den och tittade på den visade det sig att den inte höll de mått som finns på hur man har styrdokument inom Stockholms stad.

Detta är inte ett allvarligt sätt att hantera ett så här viktigt dokument. Vi ska ha en barn- och ungdomskulturplan som är värd namnet. Den ska gå att utvärdera. Det ska kunna gå att uppnå de mål som står där. Det ska inte bara vara en massa välvilligt prat.

Därför måste vi återremittera det förslag som den förra regimen tog fram. Vi ser fram emot att få en mycket bättre och mer genomarbetad plan som ska kunna genomföras över hela staden.

Anförande nr 203

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande! Det här är ett ärende som vi tidigare har varit eniga om, kan man väl påpeka. Det var en enig kulturnämnd som tog initiativet. Det är enigt och positivt i princip i alla remissinstanser. Därför vill jag påstå att det är lite iögonenfallande att föredragande borgarråd nu väljer att återremittera någonting som hon påstår sig ha hittat i en byrålåda. Det kom tillbaka från remissrundan ungefär lagom till skiftet.

Den återremissen dyker upp efter att detta uppenbarligen har legat ett år i nuvarande kulturborgarråds byrålåda, det vill säga ett år in i programperioden. Det här är säkert inte ett optimalt program. Man kan säkert diskutera det. Men dessvärre måste jag säga att det här känns som någonting symtomatiskt. Det känns som symtomatiskt för den sänkta ambitionsnivån på kulturområdet i vår stad.

Jag är faktiskt rädd för att vi aldrig kommer att få se den här planen igen. Om det vore så, ordförande och fullmäktige, att man plötsligt hade kommit på att man hade högre ambitioner med den här barnkulturplanen hade det varit lättare att anta den och

sedan starta ett revideringsarbete för att förbättra den. Jag tror att det finns en mycket stor risk att det här är det sista vi ser av den här barnkulturplanen den här mandatperioden. Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 204

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det må vara mig förlåtet att som fritidspolitiker i kulturnämnden inte veta exakt hur man utformar sådana här dokument. Detta uppdagades när vi fick de här riktlinjerna som antogs samtidigt som det här togs fram.

Jag har full tilltro till att vår kulturförvaltning kommer att ta fram det här dokumentet. Jag har aldrig upplevt att de obstruerar eller inte tar fram saker över huvud taget. Detta kommer att ske.

Vi kan inte ha en barn- och ungdomskulturplan som säger att det ska stärkas nätverk, utvecklas samarbeten och så vidare sida upp och sida ned som faktiskt inte innebär någonting. Jag vill att det ska göra det. Du får ursäkta mig. Det kan tänkas att ambitionerna har höjts. Det kan tänkas att jag, från att ha varit vanlig fritidspolitiker i kulturnämnden till att ha blivit ansvarigt borgarråd, tycker att mina ambitioner på det här området har höjts ytterligare. Det må vara mig förlåtet.

Anförande nr 205

Borgarrådet M o g e r t (s): I sann kristen julanda ska vi naturligtvis förlåta både det ena och det andra. Låt mig börja med att säga att det inte är kulturförvaltningen jag inte har tilltro till. De är fullt kompetenta att göra något mer med den här planen. Det tror jag säkert.

Problemet är att du har suttit ett år som heltidspolitiker och funderat på vad du ska göra med den här planen. Det är väl inte så att du nyligen hittade den i den här lådan? Det är alldeles uppenbart så att detta är något som ni har funderat länge och mycket på. Efter ett års funderande har ni kommit på att det nog är bäst att återremittera den. Jag är tämligen säker på att vi aldrig kommer att få se den här planen igen.

Anförande nr 206

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Det ska vara en debatt om en strategisk plan för barn och ungdom i staden. Det ska till exempel inte handla om Kulturskolan, även om det vore frestande i sammanhanget. Det ska nästa ärende göra.

Klyftan mellan majoritetens retorik och praktik blir allt större och allt synligare för stockholmarna. Det är väldigt bra att ha en strategisk plan, men samtidigt ser det allt dystrare ut för barn- och ungdomskulturen i staden. Och ännu värre kommer det att bli med 2008 års budget.

Vi fick en redovisning till kulturnämnden av hur det ser ut i stadsdelarna. Vi bad att få reda på hur det har gått med kultursamarbetet med barn och ungdomar och hur dessa neddragningar slår. Där har vi fått väldigt tydligt redovisat att under första

halvåret 2007 har kultur för barn och ungdomar minskat med 30 procent jämfört med 2006. Man har dragit in fem tjänster som kultursekreterare. Vi ser ett väldigt klart samband här. Hela kulturverksamheten i staden kommer att få vidkännas en hel del neddragningar och besparingar nästa år. Det drabbar naturligtvis inte minst barn- och ungdomskulturen.

I ärendet hänvisar majoriteten till den här aktionsplanen Tänka framåt och göra nu. Det är en väldigt spännande genomgång av kulturverksamhet för barn och ungdom i hela landet. Ni hänvisar till den, men ni tar inte alls fasta på vad man säger i den utredningen. Man framhåller bland annat den oerhört stora betydelse som kultursekreterarna har som förmedlare av kultur för barn och ungdom. Det har som bekant inte heller er regering gjort eftersom man där särskilt understryker att man ska satsa på de små barnen.

Vi i Vänsterpartiet vill återremittera den här planen. Det finns en del formalia som behöver förtydligas. Vi vill också stärka och förtydliga målen när det gäller ekonomisk och geografisk rörlighet. Vi tror att ett av de allra största problemen för barn- och ungdomskultur, liksom för vuxenkultur men kanske ännu värre för barn och ungdom, i staden är den segregation som finns i boendet, i skolan och även i kulturen. Då menar vi att man måste lägga särskild vikt vid att titta på hur man kan bekämpa det här, men i stället lägger majoriteten nu större fokus på innerstaden. Det förstärker den här segregationen. Det tycker vi är en väldigt viktig aspekt på en strategisk plan för barn och ungdom. Därför vill vi återremittera den och förstärka med de argumenten.

Vi tror som sagt att det är bra med en plan, men det är ännu bättre om man bedriver en kulturpolitik som gynnar barn och ungdom i staden.

Bifall till Vänsterpartiets yrkande!

Anförande nr 207

M a t s B e r g l u n d (mp): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag vill yrka bifall till den reservation som Miljöpartiet gemensamt med v har lagt fram i borgarrådsberedningen. Vi går på kommunstyrelsens linje att återremittera förslaget om den strategiska planen för barn- och ungdomskultur. Det finns anledning att göra det för att bland annat arbeta in tydliga och kontrollerbara mål och stärka planen på flera områden i riktning mot vad flera remissinstanser anför. Jag hoppas att vi får se planen en gång till och att det inte blir som Roger Mogert befarar.

Därmed inte sagt att vi under tiden kan vila på lagrarna. Den kommunala kultursektorn är oerhört viktig för våra barn. Vi måste stärka den så att kulturen blir tillgänglig för alla barn och ungdomar, oavsett var i staden de bor, om det är i innerstaden eller exempelvis i ett miljonprogramsområde, och oavsett föräldrarnas inkomster. Så är det inte i dag, och där vi överens. Det är viktigt att i återremissen arbeta in till exempel segregationen inom kultursektorn och hur vi ska motarbeta den som ett centralt tema i planen.

Stadsmuseiförvaltningen formulerade problemet bra i sitt remissvar. Det finns att läsa på s. 5140 i handlingarna. De skriver: Större fokus borde kunna läggas på svårigheter med att överbrygga de ekonomiska och sociala barriärerna till det kulturutbud som redan finns. Det är inte mängden kultur som är problemet utan demokratiseringen av dess av uttrycksformer.

Den riktningsändring på kulturområdet, och i synnerhet i barnkulturen, som har skett det senaste året, och som vi nu börjar se ganska tydliga konturer av, går tyvärr åt helt motsatt håll. Kraftiga nedskärningar är nyckelordet. Uppsägningar, höjda avgifter, nedläggningar och ökad segregation blir följden och därmed sker en avdemokratisering.

Flera remissinstanser pekar på behovet av mer samordning ute i stadsdelarna. Det löser man inte genom att plocka bort kulturekreterarna. Kulturskolan behöver stärka sin verksamhet, i synnerhet i de stadsdelar där vi har de ekonomiskt svagaste grupperna. Ett av Miljöpartiets förslag i den övergripande budgeten var att lägga 9 miljoner kronor riktade mot Kulturskolan och barn- och ungdomskultur i miljonprogramsområdena. De verksamhetsförslag som presenterats i kulturnämnden nu senast syftar snarare till att dra undan mattan för barn- och ungdomskulturen i just de områdena. Så blir det självklart när pengarna inte räcker. Det är här vi ser skattesänkningens verkliga effekter.

Slutligen vill jag peka på Medeltidsmuseet som har en väldigt bra barnverksamhet både till skolorna och i sina ordinarie lokaler. Medelmuseet hade, innan den tillfälliga stängningen för ombyggnad, flest barn- och skolvisningar av alla landets museer. De har en oerhört duktig personal, och visningarna har varit väldigt uppskattade på alla sätt förutom att ungarna inte har haft någonstans att äta sin matsäck. Under hösten hade vi ett ärende där vi hade möjlighet att besluta om en utbyggnad av Medeltidsmuseet, men det röstade ni nej till.

Vi vill återremittera och stärka planen, men det faktiskt också nödvändigt med en starkare budget.

Anförande nr 208

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Herr ordförande, kommunfullmäktigeledamöter! Kultur i ögonhöjd. Visst behövs det en plan, men när man tittar på de remissvar som har kommit efterlyser man en samordning mellan det kulturutbud som staden erbjuder och skolorna och förskolorna. Men vem ska göra detta när stadsdelarna av ekonomiska orsaker nu i stort sett tvingas avveckla kulturekreterarna.

De kulturupplevelser vi får, och det gäller också för barn och ungdomar och kanske i synnerhet för dem, behöver bearbetas, diskuteras och leda vidare till egna kulturuttryck för att bli en del av ens personlighet, en del av ens upplevelser. Kultur för behöver också bli kultur av, men hur ska det gå till nu när Kulturskolans insatser för den vanliga skolan ska avvecklas? Stadens kulturutbud är med få undantag centraliserat. Det kräver resor, SL-kort, det vill säga utgifter för de enskilda familjerna.

De mål som finns i Ung kultur – i ögonhöjd är, som många remissinstanser påpekar, otydliga och omöjliga att utvärdera. Alliansen talar om att stärka, utveckla och öka, men som vi alla vet skärs nu alla kommunala kulturverksamheter ned drastiskt.

Vi vill alltså återremittera den här planen. Vi vill att vi antar den reservation som mp och v har lagt fram.

Anförande nr 209

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Man kan välja lite olika strategier. Antingen kan man bara sitta och lyssna på detta eller också kan man försöka säga någonting som har något med verkligheten att göra. Jag vill försöka att införa lite sans och måtta.

Kerstin Wickman talar om drastiska neddragningar av hela kulturbudgeten. Det är en kulturbudget som slutar med plus. Hur får du ihop detta? Vi lägger till pengar till kulturektorn. Läs budgeten, och så kommer du tillbaka sedan! Då kan vi prata om det när det finns någonting att prata om.

Sedan säger du att kulturekreterarna inte finns kvar. De finns kvar på många ställen i staden. Men man ska också komma ihåg att det ärende som hänvisades till här visar att det inte fanns något samband mellan kulturekreterare och hur man utnyttjar länken mellan barns tillgång till kultur i skolan. Det finns inget sådant samband över huvud taget. Det finns också med i det ärende som vi hänvisar till.

Om man nu tycker att det är angeläget att barn får tillgång till kultur i skolan, och det tycker jag, är det konstigt att det inte fanns med i den barnkulturplan som ni var med och tog fram men aldrig lade fram på vårt bord. Det finns däremot med som utgångspunkt i den nya barnkulturplanen som ska tas fram.

Anförande nr 210

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Nu var det så tidigare, och jag satt då inte här som du kanske vet. Jag var inte heller delaktig i det arbetet. Tidigare hade man utvecklat en kulturskola som också fanns i den vanliga skolan. Det är den delen av verksamheten som ni nu vill avveckla. En del av kontakten mellan stadens kulturliv och skolorna fanns automatiskt.

Anförande nr 211

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande! Just det, Kerstin Wickman. Målen är otydliga och omöjliga att utvärdera. Bland annat därför vill vi återremittera den här barnkulturplanen. Det vill uppenbarligen ni också, och det är ju lysande. Jag tror mig kunna försäkra att de aspekter som har påtalats här, Ann Mari Engel talade om vikten av att diskutera problem med segregation och en hel del andra saker, kommer att finnas med i remissbehandlingen.

Om Roger Mogert sedan är rädd för att han inte får se den åvilas det Roger Mogert ett väldigt stort ansvar att se till att han trots allt får se den på det sedvanliga aktiva sätt som oppositionen, enligt vad vi hörde i det förra ärendet, ska bedriva opposition på.

Jag yrkar bifall till återremissyrkandet.

Anförande nr 212

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande och fullmäktige! Ja, om den över huvud taget dyker upp igen kommer jag naturligtvis att titta på den. Om jag då röstar för den i nämnden kommer jag sannolikt att göra det i fullmäktige också. Ni har ju gjort det omvända. Ni har stött den här hela vägen i alla stadsdelsnämnder, i alla facknämnder och i kulturnämnden, och nu plötsligt kommer ni på att den är fullständigt oduglig och ska återremitteras. Det får mig att tro att jag aldrig kommer att få se den här, inte för att någon håller den hemlig för mig, utan för att ingenting kommer att hända.

Anförande nr 213

C e c i l i a B r i n c k (m): Men, Roger, du hade ju ett halvår på dig att lägga fram den själv. Varför gjorde du inte det?

Anförande nr 214

M o n i k a L i n d h (s): Jag måste instämma med borgarrådet Mogert. En annan sak är att man aldrig ska förminska sin egen betydelse, Madeleine Sjöstedt. Du satt i den här salen. Våren 2005 var du med och diskuterade styrdokumentet, alltså hur det skulle se ut, den här checklistan. Våren 2006 resonerade du i kulturnämnden om den här planen och var fullständigt överens med alla andra partier om att den var jättebra. Dina partikolleger i alla stadsdelar tyckte att den var jättebra utom i en stadsdel där man gjorde ett särskilt uttalande och i en stadsdel där man lade fram en reservation.

I övrigt har du och dina partikolleger självklart stått upp för den är planen, men inte nu. Skälet till det är att du vill ha en annan plan, men du vill inte göra jobbet med den. Därför återremitterar du den här planen. De delar du vill återremittera handlar om grundläggande problem, målbeskrivning och flera nya perspektiv.

Sedan kan jag förstå att det blir budgeten som styr om man inte har en plan. Så är det också i stadsdelarna i dag. Det är verkligheten vi pratar om när vi säger att budgeten för kulturverksamheten är neddragen i stadsdelarna. Det är bara att läsa i alla verksamhetsplaner.

Fullmäktiges mål för det här verksamhetsområdet för nästa år är att stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv. När man sedan skruvar ned ambitionerna i takt med att pengarna försvinner förändras de här målen. I fullmäktiges aktiviteter på det här området sägs det att stadsdelsnämnderna ska tillgängliggöra kulturaktiviteter för barn i förskoleåldern. Men om man inte har några pengar ser man till att skruva ned det målet. Då säger man i min stadsdel att det inte alls är alla barn i förskoleåldern som ska få kultur, utan det är bara de som är mellan tre och fem år – alltså inte noll till fem år. Det är inte heller så att alla mellan tre och fem år ska nås av detta, utan det är bara de som går i förskolan. Det innebär att i stadsdelen Bagarmossen är det bara hälften av alla barn mellan tre och fem år som får del av den kultur som du säger att du satsar så mycket på. Man skruvar ned målen.

Har man ingen plan är det fritt fram för dig och ditt parti att ytterligare skruva ned resurserna och målsättningarna. Till slut blir det väl inga barn som får del av kulturpengarna.

Bifall till reservationen!

Anförande nr 215

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Stockholms stad satsar över 1 miljard på kultur. Skulle det inte kunna komma även de yngre barnen till del. Det är befängt att säga att inte yngre barn skulle få ta del av kulturen i Stockholm. Vi satsar 1 miljard skatte-kronor. Jag är övertygad om att det går att producera väldigt mycket bra kultur för det, och gör det inte det, då har vi ett väldigt allvarligt problem som inte handlar om pengar.

Anförande nr 216

M o n i k a L i n d h (s): Det är inte den här sidan som har skrivit målen för stadsdelsnämnden i Skarpnäck. Det är dina partikolleger och dina allianskamrater som skriver: Målet för vår stadsdel ska bara vara att barn mellan tre och fem år som går i förskola ska få en kulturupplevelse per termin.

Det är alltså inte alla barn, och absolut inte barn som är under tre år. Det är du och dina kompisar som har gjort det. Det är väl en väldig ambitionssänkning. Tidigare har det varit så att kulturverksamheter ska erbjudas alla barn och unga i en stadsdel. Det är du som snålar in. Jag tycker att du ska sätta dig och räkna lite grann på den budget som ni har anslagit i den här salen och hur den sedan ser ut när den kommer ut ur tuben i stadsdelarna. Där är det stora neddragningar.

Anförande nr 217

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n - S l o r a c h (s): Ordförande, ledamöter! Det här ärendet är märkligt och gör en faktiskt fundersam. Här får man ett ärende där samtliga remissinstanser i stort sett är positiva till förslaget, men alliansen nöjer sig ändå inte utan vill göra om det. Till vad då? Till ett sämre där alla är missnöjda?

I majoritetens skrivning står en massa ord om att kulturen är viktig. Alla ska kunna delta i kulturaktiviteter. Det är ambitiösa satsningar inom kulturen. Man skriver om bibliotek, Kulturskolan och sådant i texten. Samtidigt beslutar man precis tvärtom. Man höjer priserna för barn i Kulturskolan, vilket utesluter många. Man lägger ned fritidsgårdar och drar ned budgeten för kulturen i hela staden. Det kan vi läsa i verksamhetsplanen som vi fick på vårt bord för inte så länge sedan, och den tror jag också Madeleine Sjöstedt har läst. Där står det svart på vitt att otroligt många neddragningar kommer att ske inom kulturen.

Vi tycker att det är viktigt att vi fattar beslut i dag så att planen kan börja verka, annars kommer det att bli ännu mer förseningar för ungdomarna. Det är synd för ungdomens kultur behöver utvecklas och göras bättre. Under tiden som den finns kan

man påbörja en revidering av planen, omarbета eventuella otydligheter under resans gång och lyssna på remissinstanserna som hade många kloka förslag.

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 218

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Jag måste gå upp igen när jag hörde vad Madeleine Sjöstedt sade. Det måste tydliggöras att när Madeleine står här och säger att kulturbudgeten går med plus är det en dimridå. Det ser ut som om det är ett par miljoner mer. Men det beror på att man har flyttat över 14 miljoner som förut gick direkt från centrala medelsreserven och som nu ska gå direkt från kulturnämnden till olika verksamheter i staden, till exempel Nobelmuseet Sanningen är att det ligger ett nedskärningsbeting på 16 miljoner på kulturnämnden och utebliven pris- och lönekomensation. Vi har själva sett kulturbudgeten. Den innebär att 90 tjänster försvinner och nedskärningar på nästan alla verksamheter.

Ni har varit tvungna att göra så här, eller hur man nu ska förklara det, eller också tycker ni att det är bra. Men förneka inte att det är så. Verkligheten hinner ju i kapp er. Alla kommer att se att det ser ut så här.

Stadsdelarnas pengar för kultur och fritidsverksamhet har inte ökat. Man har tagit bort 9 miljoner från fritidsverksamheten för ungdomar. Det kommer naturligtvis att slå mot barn och ungdomar.

Sedan undrar jag nästan hur du törs stå här och säga att det inte finns något samband mellan kultursekreterarna och kulturverksamheten ute i förskolor och skolor. Fråga vem som helst som är inblandad i detta! Fråga de fria grupperna! Fråga skolorna! Fråga förskolorna! Fråga föräldrarna! Fråga den statliga utredningen som du själv refererade till i din skrivelse! Då får du reda på att det är nödvändigt att ha sådana här förmedlare. Det är väldigt bra att ha denna Kultur för de unga, som vi är väldigt överens om att ha i staden, som stödform. Men den utnyttjas inte fullt ut. Det beror på att det måste finnas någon som aktivt hjälper till att förmedla, som håller kontakt med skolor och förskolor och kulturlivet och ser till att det här blir av. Det finns ett solklart samband mellan kultursekreterarna och verksamheterna.

Ni har själva sagt att nu ska ni sätta i gång en utredning för att se om man kan få fram någon annan form av samordning för de fria grupperna. Där håller ni ut barnet med badvattnet. Först tar ni bort kultursekreterarna, så ser ni att det blir problem och då ska ni inrätta någonting annat. Erkänn sambandet! Annars tror jag att du verkar både blind och döv för hur det faktiskt ser ut på kulturområdet. Gå ut och prata med verksamheterna så får du reda på vad kultursekreterarna gjorde och varför det har blivit sådana problem.

Anförande nr 219

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag må vara blind, och lite döv är jag – det vet jag. Men jag kan åtminstone läsa. Jag har läst i det dokument som Ann Mari Engel refererar till att det inte finns några givna samband mellan förekomsten av kultursek-

reterare och barnens tillgång till kultur. Om du inte gillar det, så må det vara så, men det är vad vår kulturförvaltning har funnit. Sedan vill jag bara påpeka att när det gäller pengar i kulturnämndens budget är det så att de satsningar som görs på kulturen i Stockholm är större än de besparingskrav som finns. Jag kan visa dig efteråt hur det ser ut. Det går också bra att slå upp det i tabellverket bak i budgeten.

Anförande nr 220

A n n M a r i E n g e l (v): Ja, Madeleine, du kan gärna visa mig den budget som kulturnämnden antog i förra veckan. Jag har också läst den. Där ser jag att det är nedskärningar på vart enda kulturområde här i staden, och det ser ju vem som helst.

Jag förstår inte vilket dokument du refererar till. Jag refererar till den redovisning som kulturförvaltningen gjorde där man skulle svara på varför det är så många neddragningar i stadsdelarnas kulturbudgetar. Där talar de om hur många kultursamordnare som har försvunnit och att 30 procent av verksamheten har försvunnit. Jag sade inte att du skulle läsa ett papper från kulturförvaltningen, utan jag sade: Gå ut i verkligheten! Prata med folk som jobbar med det här! Då får du höra hur det sambandet ser ut och varför det är så viktigt att ha dessa kulturförmedlare.

Anförande nr 221

Borgarrådet M o g e r t (s): Herr ordförande! Låt mig säga något kort om den föregående debatten. Det var en ganska stor medial sak om minskningen av kulturkonsumtion bland barn och unga här i våras. Den tjänsteman som ansvarade för den verksamheten på kulturförvaltningen sade ganska tydligt att en av de uppenbara orsakerna till den här kraftiga minskningen på 30, 50 respektive 60 procent i de olika åldersgrupperna berodde på att man hade avskaffat kultureksekreterarna. Det tror jag inte kunde missförstås.

Men det jag egentligen ville kommentera var påståendet att vi inte skulle ha skrivit fram den här barnkulturplanen av någon anledning. Det har nu upprepats av borgerlighetens, som jag begriper det, två främsta kulturpolitiker. För att citera kulturborgarrådet: Läs ärendet!

Remissvaren är daterade runt 15–20 juni 2006. Det innebär att roteln fick dem några veckor senare när de var justerade. Ni har förvisso bytt SLK:s remissvar, men det är rimligen också skrivit efter remissinstanserna. Det innebär att det här ärendet möjligen hade gått att skriva fram på roteln någon gång sent i augusti 2006 eller tidigt i september 2006. Jag vet inte om ni hade varit så himla imponerade av den framskrivningen.

Den här majoriteten har ju suttit med det här ärendet i över ett år och fumlat och inte gjort någonting. Efter ett år och tre månader har ni kommit fram till en kraftig återremiss. Jag tror som sagt att vi inte kommer att få se det här i den här församlingen igen. Jag längtar efter att höra någon säga: Om ett år, Roger, har vi det här ärendet här. Då är det klappat och klart. Då har vi kört det i kulturförvaltningen. Vi har haft det ute på remiss. Då kommer det. Då ska vi ha en kulturplan i den här kommunen.

Och då har vi bara förlorat två år på grund av den nya majoriteten. Det vore skönt att få höra det på något sätt, men det är ingen som har sagt till mig att den kommer tillbaka. Är det så? Kommer den tillbaka?

Anförande nr 222

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Den kommer självfallet tillbaka, annars hade vi inte lagt så stor möda på den. Som du kanske noterat är det ett väldigt genomarbetat ärende, och det har ett skäl. Vi ville göra det här ordentligt.

Sedan vill jag be Roger om ursäkt. Jag trodde att kulturnämnden var sist i ledet. Det var den inte. Kulturnämnden låg bland de första remissinstanserna. Jag är hemskt ledsen för det. Det var fel av mig.

Det är sant att den har legat i min byrålåda i ett år. Jag får skylla det på att det tog lite tid för oss att komma in i det och på att vi hade 67 ärenden som låg på min rotel och väntade på att skrivas fram när vi tog över. Jag är ledsen för det.

Anförande nr 223

Borgarrådet M o g e r t (s): Då ska jag sluta med att säga att jag hoppas att jag har fulltständigt fel, att vi kommer att få ärendet tillbaka och att det blir ett bra ärende. Då ska vi ta ställning till det.

§ 33 Avgifter och regler för Kulturskolans verksamheter (utl. 2007:176)

Anförande nr 224

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Kära fullmäktigevänner! Kulturskolan är en av de viktigaste verksamheter vi har hand om i kulturnämnden. Det är den verksamhet som ska ge alla barn och ungdomar ett verktyg för att kunna i manövrera den extremt höga informationstakt som vi har i samhället i dag. Det gör man oftast genom att förstå eller hantera kulturella uttryck själv men även genom att förstå när andra gör det. Detta är otroligt viktigt. Därför ligger Kulturskolan mig väldigt varmt om hjärtat. Det är en fröjd att få föreslå att Kulturskolan nästa år har 142 miljoner i sin budget att göra av med. Det är en stor men rimlig investering från Stockholms stad.

När det handlar om Kulturskolans avgifter funderar man ofta på om det är rimligt att de som brukar en tjänst är med och betalar för densamma. På de flesta områden svarar vi faktiskt ja på den frågan. Det handlar om barnomsorg och vård av olika slag. Vi säger att det är rimligt att man fördelar lite grann nästan överallt, att skattebetalarna tar en del och den som brukar tar en del. Det är bra även av principiella skäl i ett rättviseperspektiv att man fördelar bördan lite grann. Det finns ju också sådana som inte alls utnyttjar tjänsten. Det är också bra för verksamheten att man får ökade intäkter, vilket kan leda till att fler kommer i åtnjutande av den eller till att man kan höja kvaliteten.

Var är det då rimligt att man lägger avgiften för den här tjänsten som man ska komma i åtnjutande av? Det är viktigt att den ligger på en sådan nivå att många människor kan bruka tjänsten och att inte människor stängs ute från den. Samtidigt är det också rimligt att den ligger på en sådan nivå att de alternativa verksamheter som finns i privat regi inte slås ut helt. I så fall bygger man ju upp ett A- och B-lag, vilket innebär att människor från olika grupper aldrig någonsin kommer att träffas på grund av att de går i olika verksamheter, och så ska vi inte ha det i Kulturskolan.

Kulturskolans avgifter har inte reglerats på tio år. Man kan spekulera i vad det beror på. Jag har mina egna teorier. Jag tänker inte vädra dem med er.

Det är tid att göra en omprioritering och justera upp avgifterna, men det ska göras med måtta och så att de som har låga inkomster inte stängs ute. Därför finns det hängslen och livrem vad gäller låginkomsttagare i det här förslaget, precis som det alltid har funnits tidigare. Vi höjer dock gränserna så att man kan tjäna lite mer och ändå få nedsatta avgifter.

Inför det förslag som nu föreligger har vi tittat på alla kommuner i Stockholms län. När det gäller bild ligger Stockholm lägst. Vi ligger lägst när det gäller teater. När det gäller dans finns det bara tre kommuner som har lägre avgifter än vi. När det gäller hyra av instrument finns det två kommuner som har lägre avgifter än vi. I övrigt har alla kommuner högre avgifter än Stockholm. Jag tycker att det är rimligt att vi har sådana avgifter och att vi har avgifter som ligger bland de lägsta i hela länet när det gäller tillgängligheten till kulturlivet.

Därför är jag mycket förvånad över de enorma brösttoner som har hörts i den här debatten. Det handlar om vilken nivå som är himmel och vilken som är helvete. Var är man en god eller ond människa? Jag kan nu tala om var den gränsen går. Varje barn i Kulturskolan i Stockholms stad har ett anslag från stockholmarna på 8 000 kronor nästa år enligt vårt förslag. Med de avgifter som vi föreslås innebär det att 11 procent av dessa 8 000 ska finansieras av barnet självt. Oppositionen säger att 9 procent är det rimliga. Det innebär alltså att 9 procent är himmel och 11 procent är helvete. Detta kan väl inte vara sant?

Anförande nr 225

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige och alla stockholmare! Det finns få frågor som har engagerat stockholmarna så mycket i höst som majoritetens angrepp på och slakt av Kulturskolan. De har lämnat in 10 000 namnunderskrifter.

Först kom de chockartade avgiftshöjningarna som har beslutats av kulturnämnden. De innebär en tredubbling av avgifterna. Sedan blev det klarlagt att det blir stora nedskärningar i budgeten och uppsägningar av lärare. Nu har ni lagt ut en dimridå kring den här budgeten. Ni har återremitterat den med uppdrag att inte beskriva så tydligt vad som händer. Ni har också valt att skjuta budbäraren, och det gör inte saken bättre.

Nu ska vi diskutera avgifterna. Jag skulle vilja säga att de innebär en klockren klasspolitik. Kulturskolan är det första viktiga mötet med eget skapande. Den ska vara en självklar rättighet för alla barn. På sikt vill Vänsterpartiet att den ska vara avgiftsfri i hela landet. I stället blir den nu åter elitistisk. Den begränsas till barn med kulturvana, välbeställda föräldrar, främst i innerstaden. Ni väljer också att höja avgiften mest för de kurser som mest har attraherat barn med annan bakgrund. Ni lägger ned all uppsökande verksamhet ute i skolorna.

Jag skulle vilja använda min tid till att ge ordet till några barn. Jag har fått tjocka buntar av reaktioner som handlar om höjningen av avgifterna.

Ni kan inte göra så här. Jättemånga barn kan inte börja eller fortsätta att gå i Kulturskolan, inklusive jag. Ni får inte göra så här mot barn och ungdomar. Vi vill fortsätta gå i Kulturskolan. Det kommer att kosta jättemycket för mig att gå gitarr en termin. Jag vill fortsätta att gå. Förstår ni inte att ni förstör väldigt många barns liv? Jag tycker att ni borde ändra er. Vi vill fortsätta att gå i Kulturskolan utan att det kostar jättemycket pengar. Hoppas att ni ändrar er.

Jag är 15 år. Jag spelar piano i Kulturskolan. Kulturskolan är bra eftersom avgifterna är relativt låga. Därför har alla råd att hålla på med sina fritidsintressen, även de som inte har så mycket pengar. Nu tänker ni höja avgifterna ganska mycket, alltså kommer väldigt många barn och ungdomar tvingas sluta spela piano, gitarr eller dansa för att deras familj inte kommer att ha råd att betala avgiften. Det är väl inte rättvist att bara barn och ungdomar från rika familjer ska kunna spela instrument eller hålla på med något annat intresse? Det är så taskigt. Hälsningar, Stina.

Hej! Jag har spelat fiol i fem år i Kulturskolan. Jag spelar två gånger i veckan, en gång själv och en gång i orkestern. Det är roligast i orkestern. Nu tycker mina föräldrar att jag ska sluta för det blir för dyrt. Det är inte för att vi inte har råd, men de säger att det blir för stor summa. Dessutom gör ni så att vi får spela mindre tid så vi lära oss mindre. Jag hoppas att ni förstår och gör någonting snabbt. Jag har satsat allt på fiolspelandet. Mina föräldrar ville förut att jag skulle gå på sport också. Vill du vara den som hindrar mig?

Det är den frågan jag vill ställa till majoriteten. Vill ni verkligen vara de som hindrar jättemånga barn här i staden från att få gå i Kulturskolan?

Bifall till Vänsterpartiets förslag till beslut!

Anförande nr 226

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Herr ordförande och vänner i kommunfullmäktige! Jag tänker göra som Ann Mari. Jag har också fått många brev. Jag tror att vi alla har fått det. Jag tänkte läsa ett brev från en begåvad, intresserad och engagerad lärare.

I Bredäng med omnejd bedriver vi sedan ett antal år en bred kulturverksamhet, till exempel projektet Världens musik och dans innefattande orientalisk, indisk och västafrikansk dans och dessutom instrumentalundervisning i persisk, turkisk, kurdisk, arabisk och västafrikansk tradition för att tillfredsställa behovet av kulturverksamhet i ett mångkulturellt samhälle. Vi har följt de politiska riktlinjerna och försökt förverkliga de kulturpolitiska intentionerna för mångkulturella områden om vilket det har rått stor kulturpolitisk enighet. Den breda verksamheten har å ena sidan en demokratisk jämlikhetsdimension och å andra sidan en integrationsdimension. Alla oavsett geografisk bakgrund, kulturvana och ekonomiska förutsättningar bör ha möjlighet att ta del av Kulturskolans verksamhet. Den mötesplats över alla gränser som Kulturskolan är har en stor betydelse i samhällets integrationssträvanden. Detta bevisas varje dag när ungar och ungdomar med skilda bakgrunder spelar teater, skapar bild, dansar och musicerar tillsammans. När man nu vill höja avgifterna och för övrigt minska budgeten till Kulturskolan kommer detta att drabba de områden där kulturen och integrationen är livsviktig och påverka vår verksamhet mycket negativt.

Jag hoppar lite i brevet.

Instrumentalelever i Världens musik och dans kostade förr 250 kronor per barn. Nu kommer det att bli 900 kronor per termin. Det är en dödsstöt för stora delar av vår verksamhet. I Göteborg sänker man avgifterna till 200 kronor per barn. I vårt grannland Danmark finns en lag som säger att alla barn ska ha rätt till gratis undervisning i ett musikinstrument. Så är det definitivt inte i *Capital of Scandinavia*.

Anförande nr 227

Borgarrådet M o g e r t (s): Herr ordförande! Himmel eller helvete sade borgarrådet Sjöstedt här. Jag ska börja med att medge att det är mycket av det den nuvarande majoriteten gör som retar mig, oroar mig och som ibland faktiskt gör mig riktigt bestört. Det är i och för sig knappast förvånande. Den diskussionen har vi haft

tidigare i dag. Vi har olika uppfattningar, och det ligger i sakens natur. Så ska det vara. Men sedan finns det också saker som gör mig uppriktigt förundrad, och det här är faktiskt en av dem. Jag blir riktigt förundrad.

Ni säger att ni vill ha fler barn i Kulturskolan, och sedan höjer ni avgiften med 100, 200 och ibland nästan 300 procent. Ni dubblar avgiften för de stockholmare som har nedsatt avgift på grund av låga inkomster. Ni vet ju att detta kommer att styra bort många ungar från verksamheten. Det krävs ingen examen i rymdteknologi för att förstå det. Jag blir bara förundrad. Jag förstår inte varför ni gör detta. Min bild är inte att du är kulturpolitikens Antikrist, borgarrådet Sjöstedt.

Det är svårt att förstå detta. Det handlar om intäkter på 2, kanske 3, miljoner extra till kulturnämndens verksamhet. Som du mycket riktigt påpekade ligger kulturbudgeten i Stockholm i dag runt miljarden. Det kan rimligtvis inte vara för pengarnas skull man gör det här.

Det man gör är i praktiken att gå från målet att ha fler barn i verksamheten till att bara ha målet att ha samma avgiftsnivå som andra kommuner. Då är det svårt att inte vara förundrad. Det är till och med svårt att inte se detta som en inskränkt klasspolitik. Det är svårt att inte se det här som ett ytterligare exempel på hur tvådimensionell och visionslös kulturpolitiken i den här staden har blivit. Det ligger tyvärr i linje med nedskärningar på Kulturskolan, på biblioteken, på Stadsmuseet, på Kulturhuset, på Liljevalchs och på bildningsförbunden.

Bifall till den gemensamma reservationen i kommunstyrelsen¹

Anförande nr 228

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n - S l o r a c h (s): Ordförande, fullmäktige! Jag är också en av dem som är väldigt förvånad. Det här ärendet är ett riktigt tråkigt ärende som majoriteten har lagt fram. Sällan har jag fått så många mejl och samtal från olyckliga föräldrar och lärare i Kulturskolan. Det har ni också fått.

Det handlar om att höja avgifterna med 150–450 kronor. Aldrig har väl en politikers påstådda vilja klingat så falskt som borgarrådet Madeleine Sjöstedts. Hennes ambition var att fler barn skulle få enskild undervisning och att fler barn skulle delta i Kulturskolan, men den budget som Kulturskolan får nu innebär neddragningar av undervisningen och antalet lärare. Med den stora höjning av avgifterna som kommer att beslutas om i dag blir det även färre barn som har råd att delta, precis som Roger Mogert och alla andra, lärare, elever och föräldrar, säger. Det är bara Madeleine Sjöstedt som har hållit för öronen.

Sverige har, och har länge haft, ett högt anseende inom musikområdet i världen. Många talanger har sprungit upp ur Kulturskolan och sedan gjort Sverige känt som musikland. Tack vare Kulturskolan har inte bara proffstalanger vuxit fram, utan den har även gett många ungdomar ett intresse för livet och därmed en högre livskvalitet. Det har i sin tur kunnat ge oss andra glädje som ringar på vattnet, som man säger.

I stället för att göra som den borgerliga majoriteten, höja avgifterna och därmed utesluta en stor grupp barn och ungdomar, borde man sänka avgifterna. Det gör andra storstäder där man är mån om ungdomarna och att de ska ha en viktig och bra fritidsverksamhet. Där förstår man att ungdomars möjlighet till utveckling utanför skolan är viktig även om föräldrarna inte har tjocka plånböcker.

Den borgerliga majoriteten i Stockholm gör tvärtom. Man gör det svårare för barn att delta. Att barn och unga ska ha bra fritidsverksamhet struntar man i. Det är beklagligt och riktigt tråkigt för den generation ungar som växer upp i dag, visserligen kommer det förhoppningsvis bara att vara tre år framåt.

Den budget som Kulturskolan har fått är inget annat än ett försök att göra Kulturskolan till en elitskola för barn till välbärgade föräldrar med ambitioner. Det är inte alltid just de som är de största begåvningarna.

Under den förra majoriteten utökades Kulturskoleverksamheten med pröva-på-verksamhet. Barnen fick pröva på instrument och annat inom Kulturskolan, och det kostade ingenting alls.

Madeleine Sjöstedt väljer också att jämföra avgifterna med höginkomstkommunerna runt om Stockholm. De är borgerligt styrda, och människorna har höga inkomster där. Man jämför med Danderyd, Djursholm, Vaxholm och Täby. Jämför i stället med Göteborg och Malmö! Där har de sänkt avgifterna. De har samma struktur på sina invånare som vi i Stockholm har. Ta tillbaka det här ärendet och gör om det! Man måste tänka först och handla sedan.

Jag yrkar bifall till oppositionens förslag.

Anförande nr 229

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag har lärt mig att grunden till all inläring är repetition. Därför tänkte jag repetera lite av det jag sade i mitt inledningsanförande. Eva Louise säger att jag jämför våra avgifter med höginkomstkommuner. Jag vill påminna dig om att jag jämförde med alla kommuner i Stockholms län. Vi ligger lägst vad gäller bild och teater. Det finns ett par tre stycken som har lägre än vi vad gäller dans. Vad gäller hyra av instrument finns det två kommuner som har lägre än vi.

Såvitt jag vet har inte Lidingö och Danderyd avknoppat sig själva och blivit 20 kommuner. Det är andra kommuner detta handlar om, och de är också socialdemokratiskt styrda.

Sedan vill jag bara påpeka att det saknar all trovärdighet att säga att den kommun som föreslår att varje barn som är inskrivet i Kulturskolan ska få göra av med 8 000 kronor på musikundervisning inte satsar på att barnen ska få undervisning i musik, teater och dans. Det finns ingen trovärdighet i detta.

Anförande nr 230

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n - S l o r a c h (s): Jag är bara ledsen över att du inte vill lyssna på människorna, på eleverna, lärarna och föräldrarna. Det är jättetråkigt för dem. Om ska vi titta på jämförelserna med andra kommuner finns det i ärendet. Lidingö, Vaxholm, Täby, Danderyd, Vallentuna och andra höginkomst-kommuner ligger i topp. Stockholm, Nykvarn och Södertälje ligger ungefär på samma nivå. Vi har en stor blandning i Stockholm. Vi har inte bara höginkomsttagare i Stockholm, även om Madeleine är det.

Anförande nr 231

M a t s B e r g l u n d (mp): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det här tråkiga ärendet har debatterats rätt mycket de senaste veckorna, både i kulturnämnden och i pressen. Lärare, föräldrar och elever har mejlat och demonstrerat. Det förekommer också listor med nästan 10 000 namn. Vi vet att många föräldrar har meddelat att deras barn inte kommer att kunna fortsätta på grund av avgiftshöjningarna. Vi har väldigt goda skäl att tro att många elever tvingas sluta på grund av att deras lärare sägs upp.

Argumenten mot en avgiftshöjning är både många och tunga. Kulturborgarrådet och den övriga majoriteten i kulturnämnden känner väl till vår hållning i frågan. Vi inom oppositionspartierna har framfört våra åsikter genom pressen, i debattartiklar och även direkt till borgarrådet. De finns också att läsa i handlingarna. Flera av mina kolleger har varit uppe här i talarstolen före mig i dag.

Ni vet vad vi tycker. Vi tycker att ni på punkt efter punkt bedriver en kulturfientlig politik. Ni vet också att ungefär en halv miljon stockholmare tycker likadant. Det mesta är sagt. Det blir mest upprepningar. Det börjar kännas lite tråkigt att stå här, men vi vet också att Karthago till slut förstördes. För handlingarna vill jag framföra mina synpunkter på varför det är en helt misslyckad politik att anta det här nya regelverket och höja avgifterna i Kulturskolan.

Höjda avgifter medför mycket sannolikt att många elever inte kan fortsätta sina kurser. Det är självfallet framför allt barn från familjer med sämre ekonomi som drabbas medan rika familjer inte kommer att märka av höjningarna över huvud taget. En sådan utveckling medverkar till ökad segregation och en försvagning av demokratin, och det är oerhört olyckligt, inte minst eftersom just Kulturskolan skulle kunna vara den brygga i klassamhället som så många gånger efterfrågas. Kulturskolan måste ges förutsättningar och ekonomiska resurser för att nå nya grupper, vilket är mycket viktigt.

Den borgerliga majoritetens politik kan inte tolkas på annat sätt än att ni i stället vill ha ett stärkt klassamhälle med elitundervisning för eliten. Ni talar varmt om spetsen och den svenska kulturexporten. Men det är ju ur bredden som spetsen kan sticka fram. Vad vore till exempel det svenska popundret, som man pratar om, utan bredden i musikskolan och Kulturskolan?

Men det finns självfallet också ett egenvärde i att så många som möjligt av våra unga får tillfälle att bedriva en kulturverksamhet. Miljöpartiets absoluta målsättning är att

alla barn och unga ska ha möjlighet att ägna sig åt en kulturverksamhet oavsett hur tjocka plånböcker deras föräldrar har. Vi bör sänka, inte höja, avgifterna i Kulturskolan.

Bifall till den gemensamma reservationen!

Anförande nr 232

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! Det pratades om det svenska popundret här nyligen. Min idol, Elvis Aaron Presley, föddes den 8 januari 1935 i East Tupelo, Mississippi. Han lärde sig sjunga själv i unga år. Han hade lite hjälp av att han fick vara med i kyrkans gospelkör på söndagarna. Han fick sin första gitarr när han var elva år. På fritiden hängde han på Beale street i Memphis dit familjen hade flyttat. På den legendariska bluesgatan brukade Elvis sitta med gatumusikanterna och prata med dem. Han tog in allt, och musiken blev hans liv. När han var 19 år spelade han in låten That's all right, Mama, och resten är rockhistoria, som ni säkert känner till.

Fullmäktige! Centerpartiet anser att Kulturskolans verksamhet är viktig. Avgifterna för delar av verksamheten efter den här höjningen är fortfarande lägst i länet. Gränsen för att ansöka om nedsatt avgift är höjd, vilket innebär att fler får rätt att göra det, och det är bra.

Avsikten med att ta upp Elvis i den här debatten var att visa att det inte alltid behöver vara det offentliga som skapar allt gott. Ofta räcker det med ambition och lite djävlar anamma, om ordförande ursäktar uttrycket, både i Kulturskolan och på annat håll. Det kan man ibland glömma bort när man hör debatten här i salen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 233

A n n M a r i E n g e l (v): Ja, Per, vi vet att du är ute efter ett visst underhållningsvärde. Vi får väl tacka dig för denna rockhistorik. Visserligen äskade ni er budget ytterligare nedskärningar på kulturnämnden, utöver vad majoriteten gjorde, men jag förstår inte riktigt varför vi, med ditt synsätt, över huvud taget ska ge några pengar till kulturverksamhet. Var och en klarar sig ju bäst på sitt djävlar anamma. Det vore bra om du kunde förklara varför du alls tycker att det ska vara något stöd, om du nu tycker det.

Anförande nr 234

P e r A n k e r s j ö (c): Ann Mari Engel! Allt är inte svart och vitt, inte ens för en centerpartist. Som jag sade i mitt anförande är kulturskolan en viktig företeelse. Jag vill understryka det återigen: Det är en viktig företeelse. Men kultur är inte per automatik samma sak som skattefinansierad verksamhet, som du och ditt parti verkar tycka ibland.

Anförande nr 235

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande! Jag vet inte om våra meningsskiljaktigheter bygger på att jag är mer av en Lennonkille. Jag ser det lite som att kulturskolan är till för att fler ska kunna utvecklas och för att fler ska kunna uppnå sin potential. Den kanske i någon mening är till för att alla ska kunna utvecklas. Det här påminner mig lite grann om 50-talets utbildningspolitiska debatt. Ni kanske minns det här: Fattig och begåvad – ge honom chansen!

Du är en duktig marknadsliberal, Per. Därför tänker jag ställa en fråga till dig. Om man exempelvis höjer bensinskatten – jag tror att det var ditt parti, kd eller någon annan av de små blå som föreslog det – gör man det då för att man vill att fler ska åka bil? Och följaktligen: Om man höjer avgiften på kulturskolan – gör man det för att man vill att fler ska vara med?

Anförande nr 236

P e r A n k e r s j ö (c): Roger! Jag tillhör dem som tycker att gratis inte alltid är gott. Jag tycker att kvalitet ska få kosta pengar. Håll nu i åtanke att det fortfarande är så att för vissa delar av verksamheten har vi fortfarande lägst avgift i länet! Det är någonting som ofta kommer bort i debatten. Men vi har alltså lägst avgift i länet för vissa delar av verksamheten, och i övrigt ligger vi på snittet. Det är ingen katastrof, som du försöker göra gällande.

Anförande nr 237

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n - S l o r a c h (s): Jag vill ställa en fråga precis som Ann Mari Engel. Lyssnarna och jag vill veta om Centern vill lägga ned kulturskolan helt eftersom Elvis Presley inte gick i den.

Anförande nr 238

P e r A n k e r s j ö (c): Mitt svar blir detsamma: Nej, det vill vi inte. Återigen vill jag säga att kulturskolan är viktig. Den ska finnas. Det här är ingen katastrof – det tycker jag att jag med flera har understrukt här.

Det vi från Centerpartiet vill göra är att ta ansvar för den budget vi har lagt fram. Vi tycker att det är viktigt att vi inte har en alltför hög skatt i den här kommunen, och vi tar konsekvenserna av det.

Anförande nr 239

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Kulturskolan är otroligt viktig. Det har vi sagt många gånger i den här talarstolen. Om den saken råder det inga åsiktsskillnader i den här salen. Vi är rätt många här som har ganska omfattande egna erfarenheter av kulturskoleverksamhet, även om det förvisso på min tid inte hette så utan snarare kommunala musikskolan. Den var betydligt smalare och dessutom inrymd i föga kreativa lokaler i det gamla flickläroverket i Lund. Det var bra ändå.

Vi vet hur otroligt viktig verksamheten är inte bara för bredden utan också för spetsen. Jag kan dock inte låta bli att tala om för Mats att såvitt jag vet har varken Björn Ulvaeus eller Benny Andersson gått i den kommunala musikskolan. Och det gick rätt bra för dem ändå.

Kulturskolans avgifter har inte höjts på elva år. Under den tiden har det hänt rätt mycket annat. Kostnaderna har inte stått still. Lönekostnaderna har ökat, lokalkostnaderna har ökat och alla andra kostnader har ökat i verksamheten. Detta har naturligtvis inneburit att anslaget och subventionen per elev har höjts under den perioden. Andelen av kostnaden som finansieras genom avgifter har minskat.

De avgiftshöjningar som vi föreslår i ärendet är i vissa fall procentuellt stora – absolut. Men vi börjar ju på en otroligt låg nivå. Det undvek både Ann Mari Engel, Kerstin Wickman, Mats Berglund, Roger Mogert och Eva Louise Erlandsson-Slorach nogsamt att nämna. Nivåerna är nämligen fortfarande låga. Även efter höjningen ligger våra avgifter bland de lägre i länet, som Madeleine också har sagt.

Det finns några kommuner som Eva Louise inte fick med i sin uppräkningslista av kommuner som ligger över oss. Det är så kallade typiska höginkomsttagar- och rikemanskommuner som Botkyrka, Haninge med flera. Vi ligger väldigt lågt. I min gamla hemkommun är avgifterna mer än dubbelt så höga. Det beror faktiskt inte på att människor i allmänhet är rikare där, för det är de inte. Det beror inte heller på att kostnadsläget är högre där. Det är det inte, utan tvärtom. Jag håller absolut med vad gäller Malmö och Göteborg. Men jag ber er också titta på den nedersta siffran i Malmös och Göteborgs kommunala budgetar. Där finns ett stort minus, som betyder underskott.

Det är lite intressant, det här med Vänstern som aldrig vågar lita på att människor fattar rätt beslut om de får bestämma själva. Tänk er att vi i stället hade föreslagit en skattehöjning med motsvarande summa och sagt att hela skattehöjningen oavkortat skulle gå till Kulturskolan. Då hade ni stått upp och applåderat, trots att det hade drabbat alla och inte bara dem som faktiskt använder kulturskolan.

Den höjning vi föreslår för den individuella instrumentundervisningen, från 750 till 950 kronor i månaden, är 30 kronor i månaden. Det är något mindre än den skattesänkning som vi har genomfört. Det är inte min sak att tala om hur människor ska använda sina pengar. Jag ber ändå fullmäktige att överväga detta – 30 kronor i månaden i höjning! Vad får man för det? Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 240

M a t s B e r g l u n d (mp): Cecilia är lite äldre än jag. Jag kommer knappt ihåg ABBA, men jag har svaga minnen i alla fall. Jag menar inte att alla våra popexporter har gått i den kommunala musikskolan eller i kulturskolan, men ganska många. Det är kulturskolan och musikskolan som har skapat den bredd som trots allt är en förutsättning för den här spetsen. Du räknade upp Björn och Benny. Jag känner inte till om de har gått i musikskolan, och inte Agneta eller Anni-Frid heller. Däremot vet jag att Europas medlemmar gick i musikskolan. Cardigans, Kents och Sahara Hotnights medlemmar gick också där, och så vidare. Det är ganska många. Men jag

menar inte att man behöver lista dem. Bredden finns där, och det är det som är det viktiga. Och det är kommunerna som är garanten för den bredden.

Anförande nr 241

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag ska passa på att be fullmäktige om ursäkt för det hysteriskt allvarliga strategiska misstag jag gjorde genom att räkna upp så många namn. Jag kan glädja er med att jag ska samla ihop replikerna till en enda på slutet.

Anförande nr 242

A n n M a r i E n g e l (v): Cecilia! Alla här i salen säger att kulturskolan är så otroligt viktig. Men då är nästa fråga: För vem? Ni tycker att den är viktig för dem som har råd att gå där. Men vi tycker att den måste vara viktig för alla barn, även för dem vars föräldrar inte har råd att låta dem gå där.

Ni talar om avgifterna. Det är ingen otroligt låg nivå i Stockholm. Det finns några nivåer som vi tycker är lagom – i Arvidsjaur, Luleå, Sundsvall och Örnsköldsvik. De har noll kronor. De andra storstäderna ligger som sagt på 200 eller 500 kronor, och sänker avgifterna. Frågan gäller i och för sig inte var nivåerna ligger, utan frågan gäller vad man vill med kulturskolan.

Cecilia ställer det här i relation till skattehöjning. Jag kan berätta för dig om en liten kommun i Västsverige – jag kommer tyvärr inte ihåg vilken – som ordnade en folkomröstning om huruvida man skulle ha kvar kulturskolan och därmed höja skatten. Gissa resultatet! Över 80 procent röstade för en skattehöjning och kulturskola. Jag tror faktiskt att stockholmarna står bakom sin kulturskola, i motsats till vad du gör.

Anförande nr 243

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande! Jag tycker att det var ett roligt tankeexperiment med kulturskoleavgift och skatt. Om jag fattar det rätt är argumenten för den procentuellt sett ganska kraftiga höjningen att avgifterna inte har höjts på länge och att de är lägst i länet. Samma sak gäller faktiskt för skattesatsen i vår kommun. Den har inte höjts på länge, och den är såvitt jag begriper lägst i länet. Då blir min fråga: Tycker du att det räcker som argument för en skattehöjning, Cecilia?

Jag har förstått att du också är lite marknadsliberal. Eftersom Centerns svar på Elvis eller Pol Pot inte svarade på frågan om bensinskatt och kulturskola försöker jag med dig. Om man höjer bensinskatten – gör man det för att fler ska åka bil eller för att färre ska åka bil? Om man höjer kulturskoleavgiften – gör man det för att fler ska vara med eller för att färre ska vara med?

Anförande nr 244

K e r s t i n W i c k m a n (mp): Jag undrar lite grann hur det är med räkningen. 900 kronor, som det nu ska kosta att dansa, jämfört med 250 som det kostade tidigare blir i alla fall inte i min räkneekvation 30 kronor i månaden, Cecilia. Om man räknar med fem månader är det kanske 170 kronor per månad i stället.

Jag blir också förundrad över Pers förslag om att våra ungdomar ska ut på gatorna och spela musik och gå i kyrkor där man spelar gospel. Hur många kyrkor har vi där man kan få sjunga gospel? Och hur många offentliga platser finns det i dag, när gallerierna breder ut sig med en rasande takt, där våra ungdomar över huvud taget får vistas och ägna sig åt olika aktiviteter? Det gäller i synnerhet på kvällstid.

Anförande nr 245

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n - S l o r a c h (s): Cecilia Brinck sade att jag inte hade nämnt några andra kommuner här. Men då kan jag fortsätta med det. Jag trodde inte att jag hade så mycket tid. Jag kan räkna upp Norrtälje, Solna, Upplands Bro, Botkyrka, Värmdö och Nykvarn. De är på ungefär samma nivå som Stockholm. Sedan kommer Lidingö, Vaxholm, Täby, Österåker och Vallentuna i topp på alla fina register vi har.

Jag tror inte att Malmös så kallade underskott beror på den kommunala musikskolan. Det är nog inte så hög trovärdighet i det. Jag ber alla att tänka på den skattesänkning på 20 öre, som motsvarar ungefär 40 kronor för en välbetald forskollärare. Hon får nu en ökning av avgiften med detsamma per månad efter höjningen för en av ungarna i musikskolan.

Anförande nr 246

C e c i l i a B r i n c k (m): Det här är en ny sorts replik – en metareplik! Kulturskolan är viktig, sade Ann Mari Engel. Den är viktig för de barn som går i den och den är viktig för oss. Den är viktig för dem som sedermera ska bli avnämare till de musiker som utbildas där. Men att den är viktig betyder inte att den får lov att kosta all världens pengar. Nivån på avgifterna är låg. 250 kronor per termin är lite pengar.

Jag är ledsen att behöva säga det, Roger Mogert, men vi har ännu inte nått ned till den lägsta kommunalskatten i länet. Det är faktiskt Solna som leder den ligan. Det lär de kanske göra ett tag till, men vi gör vårt bästa för att nå ned i kamp med Solna.

Jag sade inte som du sade, Kerstin Wickman. Vad jag sade var att en höjning från 750 till 900 kronor, vilket är vad vi föreslår för den individuella instrumentalundervisningen, vilket i sin tur var vad många av de brev som Ann Mari Engel läste upp handlade om, innebär 30 kronor i månaden. Jag kan också räkna.

Nej, Eva Louise, Malmös underskott beror naturligtvis inte bara på kulturskolan. Malmös och Göteborgs underskott beror på att de har kommunledningar som inte tar något ekonomiskt ansvar.

Anförande nr 247

S u s a n n a B r o l i n (v): Fru ordförande, fullmäktige! Varje onsdag åker jag och min yngsta son ut till Bredäng där han har bild och form. Att komma dit är en fantastisk kraft. Man möts av barnen som kommer dit för sitt engagemang oavsett

social bakgrund. Det är ett varmt skapande som man möter. Det är det som är häftigt – inte att Elvis är där eller inte. Det är barnens kraft att skapa som är det häftiga.

Det vi kan se nu är att plundringståget börjar. Föräldrarna till de barn som går där på bild och form lever till stor del på socialbidrag. Index har inte räknats upp för dem som det görs för avgiften nu. Många av de här barnen kommer inte att kunna gå kvar på kulturskolan som de har gjort tidigare. Det är en direkt konsekvens av beslutet.

En annan direkt konsekvens som jag har kunnat se är det mål som du, Madeleine Sjöstedt, själv tar upp. Målet är att hitta bättre metoder för att samarbeta mellan förskolor, skolor och kulturproducenter. Under den här tumultartade hösten har jag i mitt arbete sett att samarbete som vi har gått in i och egentligen skulle behöva inleda med kulturskolan för att fler ungdomar ska få en chans att vara med och pröva på dans och instrument i dag inte kan sätta i gång för att avgifterna är för höga. Ungdomarna kommer inte att kunna vara med. Detta har fått läggas i malpåse.

Det här är direkta konsekvenser dels för dem som går i kulturskolan, dels för kommande barn och ungdomar som skulle vilja gå där. Detta är någonting som man förstör. Därför yrkar vi avslag på detta, och det gör vi med hela kulturskolans alla barn och lärare bakom oss.

Anförande nr 248

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Tillåt mig att vara lite personlig. Det finns någonting som jag har extremt svårt för. Det är den bildade vita medelklassens förakt för alla de människor i det här landet som man inte tror kan förmå prioritera sina barns verksamhet – att de ska få gå i undervisning eller göra någonting annat. Jag känner otroligt starkt för detta. För mig är det personligt. Självfallet kan även människor som har en låg inkomst veta vad som är bäst för deras barn. De kan prioritera det, och de ska ha möjlighet att göra det. Därför sätter vi också en gräns för hur låg inkomst man måste ha för att få avgiften nedsatt.

Men kom inte och säg att människor som råkar ha en låg inkomst inte begriper vad som är bäst för deras barn! Det är nämligen vad ni säger – att de inte förmår att prioritera detta. Jag tycker mycket illa om det.

Anförande nr 249

S u s a n n a B r o l i n (v): Det jag tog upp i mitt inlägg är vad jag hör av de föräldrar och barn som går på kulturskolan nu. Om det är någonting som är förakt är det att sitta i den här salen och inte ta de rösterna på allvar, utan fatta beslut som de inte har haft möjlighet att påverka. *Det* är förakt.

Anförande nr 250

K a r i n R å g s j ö (v): Kultur är en klassfråga. Kulturen har gett generation efter generation av barn och ungdomar möjlighet att spela, dansa och spela teater. De får möta kulturen och hitta andra uttrycksmedel än de gängse. Kulturen kan bli en väg ut ur utanförskap och isolering.

Själv kommer jag från arbetarklassen, men jag hade genom mina föräldrar möjlighet att göra allt det där – gå på teater, bio och dans. Men när man i en högkonjunktur höjer priset på avgifterna visar alliansen sin totala oförmåga att leva sig in i fattiga familjers liv, villkor och levnadsförhållanden. Ni kan inte se behoven av en kulturskola som kan fånga in alla.

Ni har lagt ribban vid 17 000 per familj för att få sänkt avgift. 17 000 för en ensamstående förälder ger inget utrymme för nya avgiftshöjningar. Glöm inte bort alla era andra höjningar som ni har rullat in under året! Inom landstinget handlar det exempelvis om åkkort, simkort och hur mycket som helst. Ni har verkligen laddat för att de som har det sämst ska få det sämre.

Ni jämför er med andra kommuner i länet. Alla skolor i länet har inte kulturskolor. Stockholm är den absolut största kommunen i Sverige. Ska vi höja avgifterna för att inte alla kommuner i länet har kulturskolor? Det blir pinsamt. Ni gör vad ni kan för att utestänga barn från familjer med dålig ekonomi. Ni gör vad ni kan för att skylla på personalen när besparingarnas konsekvenser blev kända. Och ni gör vad ni kan för att få bort frågan från dagordningen.

Genom det här mycket tydliga exemplet på er politik lovar jag att ni har tappat ert förtroendekapital hos många familjer. Det tycker jag är bra. Det är bra att er politik blir tydlig och att ert totala ointresse för alla med en årsinkomst som är lägre än 500 000 kommer fram i ljuset.

Anförande nr 251

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! En sak som jag aldrig har lärt mig att förstå är att all proffsig verksamhet som bedrivs i kommunens regi inte ska vara värd att betala för. Massor med verksamhet i kulturskolan kan jämföras med andras verksamhet, och visar att vi är proffsigare än andra. Men vi ska inte betala för det, tydligen. Allting som kommunen gör ska vara avgiftsfritt, menar ni. Vi har fört den diskussionen när det gäller badavgifter. Vi såg att badandet gick upp. Många fler familjer valde att gå och bada. Ändå skulle vi sänka avgifterna. Nu för vi diskussionen om kulturskolan.

Vet ni vad idrottsklubbarna tar i avgift för en termin? Jag vet att många av er på den där sidan gillar Hammarby. Vet ni vad det kostar för en ung kille eller tjej att vara med i ett fotbollslag under en termin? Om jag inte är helt felunderrättad handlar det om över tusenlappen – uppemot 1 500 kronor per termin. Ändå ser vi att massor med föräldrar och familjer väljer att låta sina barn vara med och spela fotboll och betala de höga avgifterna. Det gäller också många med lägre inkomster.

Jag tror precis som borgarrådet Sjöstedt sade tidigare: Jag litar på att föräldrar gör sina val. Jag har också sett att man ser till att genomföra allt man vill. Det gäller också i en familj med lägre inkomster som högaktar det arbete som utförs i den kommunala musikskolan – kulturskolan. Det är man beredd att betala för så att barnen ska få det allra bästa. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 252

A n n M a r i E n g e l (v): Ewa! Det beror på hur man ser på kulturen och om man tycker att det är någonting som alla ska del av precis som grundskolan. Den är ju gratis. Det är en kommunal nytta. Du kanske tycker att vi ska ha avgifter i skolan. Föräldrarna skulle väl välja det eftersom de vill ha utbildning för sina barn. Men vi har inte det samhället. Vi har en gratis grundskola och vi tycker på sikt att vi också ska ha en avgiftsfri musikskola och kulturskola.

Vi ska i alla fall inte begå galenskapen att höja avgifterna så här mycket. Om man tjänar 17 000 sammanlagt i familjen i månaden får man ju inte det här gratis. Man får ändå betala 500 kronor per barn och termin. Det är en stor utgift i en familj som har en så begränsad ekonomi. Du har uppenbarligen för dålig fantasi för att förstå hur det är att vara låginkomsttagare i den här staden.

Anförande nr 253

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Man behöver inte vara alltför personlig för att tala om att man har en del på nära håll. Jag vet nog vad det innebär.

Jag undrar om det där ”på sikt” som ni gärna pratar om. Saker och ting ska införas på sikt, säger ni. Ni har funnits i majoritet varannan valperiod här. Ändå heter det fortfarande att detta ska införas på sikt. När är det där på sikt infört?

Anförande nr 254

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det är tydligen på sin plats att förklara en del av kulturpolitikens grunder och vad den grundläggande frågeställningen är när det gäller tillgängligheten. Det är den avgörande frågan för all kulturpolitik i dag.

Det handlar framför allt om tre saker. Det handlar om ekonomi, som är det vi pratar om nu. Det handlar om geografi. Det handlar också om form. Jag håller helt med. Jag har kompisar som inte tar så stor del av det offentliga kulturlivet men som ser det som helt rationellt att betala 250 spänn för att se Bajen spela 0–0 mot Elfsborg. De skulle aldrig lägga 90 kronor på att gå på Stadsteatern. Det är naturligtvis en paradox, och det visar att det inte bara handlar om ekonomin. Vi är helt överens om det. Men det är *också* ekonomi. Det är också en fråga om vad man är van att betala och vad man är van att ta del av. Det vet vi. Vi vet det från den fria entrén på museerna. Vi vet det från kulturskoleverksamheten.

Det är ganska tydligt vilka som traditionellt har varit med i kulturskolan, och det är ganska tydligt att det delvis har ändrats under de senaste åren med den breddade verksamheten som också har haft en annan avgiftspolicy. Frågan kvarstår. När ni föreslår att man ska höja bensinskatten – är det för att fler ska åka bil?

Anförande nr 255

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Jag vet inte riktigt vart du vill komma med ditt inlägg. Det är klart att det är ekonomi, och jag tror att folk är beredda att betala för en proffsig verksamhet i kulturskolan.

Anförande nr 256

M a l t e S i g e m a l m (s): Egentligen hade jag inte tänkt gå upp i debatten, men jag tycker ändå att det är värt att notera de uttalanden som borgarrådet har gjort om kulturverksamheten i Stockholm, framför allt när man har uttalat sig flera gånger och talat om att man gör en satsning på kulturen i Stockholm. Vi satsar på den här verksamheten, säger ni. Samtidigt är det nästan 90 tjänster som ska bort i dag på kulturförvaltningen, eller hur? Det är 30 tjänster på kulturskolan som ska bort. Jag tycker verkligen att det just är en ordentlig satsning som ni i den borgerliga majoriteten gör i dag i Stockholm på det här området.

Avgifterna höjs. Skatten sänks. Man kan fråga sig om det är en tillfällighet eller om det finns någon form av samband i politiken. Är det en tillfällighet att kommuner som har en låg skatt har de högsta avgifterna i dag bland våra kranskommuner? De styrs alla av borgerliga partier. Är det en tillfällighet?

Avgiftshöjningen ska ge ungefär 2 miljoner i intäkter. Då kan man fråga sig: Hur många kommer att hoppa av från den verksamhet man håller på med i dag? Om man bara gör en höjning för någon som går en termin är det väl helt okej, men det här kanske är folk som går både fem, sex och tio terminer. Då kommer det att bli ganska kännbart med era höjningar. Jag yrkar bifall till s-förslaget i ärendet.

Anförande nr 257

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag vill att Malte Sigemalm berättar för mig vilket år Socialdemokraterna hade en budget med pris- och lönekomensation i Stockholm. Det skulle jag vilja veta. Det var nämligen det han refererade till vad gäller de tjänster som eventuellt skulle försvinna. Kan du berätta för mig när ni hade full pris- och lönekomp i hela staden? Det skulle vara intressant att veta.

Anförande nr 258

M a l t e S i g e m a l m (s): Om jag minns rätt var det 2003, eller hur? Ni kan titta i de gamla besluten så ser ni vad som har beslutats tidigare. Men jag har för mig att det var 2003 som det var full pris- och lönekomensation. Har ni det?

Anförande nr 259

A n n M a r i E n g e l (v): Madeleine! Vi har ökat anslagen till kulturskolan varje år. Dessutom har vi breddat inriktningen, medan ni nu smalnar av den.

Man kan blunda, Madeleine. Man kan stoppa huvudet i sanden och man kan komma med dimridåer. Man kan säga att det handlar om mellan 9 och 11 procent och att det inte kan vara himmel eller helvete. Jo, det kan det för de barn som ska betala 700 kronor i stället för 250 kronor. För de föräldrar som ska betala det är det faktiskt hela

skillnaden. Kan du ta på dig att gå ut och säga till de barnen och föräldrarna: Vi har räknat ut det här, och det kan väl inte vara så stor skillnad? Det är ju en tredubbling.

Jag tänkte läsa upp ett brev till från en förälder apropå det här att ha råd och inte ha råd. Han skriver så här:

Jag protesterar mot att ni höjer avgifterna till kulturskolan. När jag var liten på 60-talet var den avgiftsfri. För egen del klarar jag av en avgiftshöjning på 150 kronor till 900 kronor per termin. Totalt ger det en ökning för mig på 300 skattade kronor för mina två barn. Men om jag hade haft min gamla elektrikerlön hade jag nog prioriterat andra utgifter i hushållsbudgeten. Konsekvens: Stockholm och Sverige hade blivit två talangfulla unga killars musicerande utan. Ett fattigare och lite kallare samhälle – har vi råd med det? Ta ert ansvar! Höj hellre skatten för mig och andra höginkomsttagare.

Detta brev är alltså från en person som har råd nu, men som vet att han inte skulle ha haft det i ett annat läge.

Jag fortsätter att vara förvånad över förslaget. Det var någonting i det som Madeleine sade i inledningen som fick mig att fundera. Du sade att avgifterna nu närmas till de privata utövarnas avgifter. Finns det en sådan avsikt i det här? Är det egentligen så att man inte vill att det ska vara så låg avgift att man inte kan konkurrera? Då finns det i alla fall en tanke med det. Någon annan tanke kan inte jag se i att man höjer avgifterna så mycket när man samtidigt säger att man vill värna kulturskolan.

Till Ewa vill jag säga att det här ”på sikt” är Vänsterpartiets politik. Vi har tyvärr inte egen majoritet här i staden. Vi vill ha noll avgift till kulturskolan. På vägen mot det vill vi åtminstone sänka avgifterna eller hålla dem väldigt låga. Vi tycker att det är en viktig demokratifråga, och det är en viktig kulturfråga för oss. Det är raka motsatsen till hur ni ser på kulturen och på demokratin. Ni anser att det är de som har råd som ska ha möjlighet att betala, och då ska det också kännas. Annars är det inte värt något, menar ni. Det är en fullständigt odemokratisk kultursyn.

Anförande nr 260

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande och fullmäktige! Jag hade inte alls tänkt gå upp i debatten. Men när jag hör argumenten från högersidan blir jag inte bara förvånad utan väldigt chockad.

Jag skulle bara vilja ge en upplysning. Det är inte alls så att familjer verkligen satsar på att ungar ska spela hockey, till exempel. När mina barn växte upp var det massor med barn som inte fick spela hockey därför att familjerna inte hade råd.

Jag vill ställa en fråga till Madeleine Sjöstedt. Jag vet av egen erfarenhet att i Tensta-Rinkeby, där jag bor, är det massor med barn som kommer att försvinna från kulturskolan. Vilka slutsatser drar du av det? Beror det på att de har så fruktansvärt dåliga föräldrar, som inte satsar på sina barn? Eller skulle du kunna tänka dig att ompröva beslutet om du ser att det får så här negativa konsekvenser? Jag skulle gärna vilja ha svar på den frågan.

Anförande nr 261

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Den slutsats jag drar av det är att det har funnits någon som har spritt information till de barnen och föräldrarna om att det kommer att bli chockhöjningar som de inte kommer att ha råd med. Någon har talat om för dem att de absolut inte kommer att ha råd med detta. Jag tror att föräldrarna kommer att bli förvånade över hur modesta förslag vi kommer att komma med.

Jag är inte orolig för det här. Jag tror inte att detta kommer att påverka de barn som verkligen har föräldrar som vill prioritera att barnen går i kulturskolan. Men det är klart att vi aldrig kan göra någonting åt föräldrar som säger att de har råd men ändå inte vill prioritera detta. I så fall skulle vi bestämma att alla barn ska ha både det ena och det andra och dela ut allting till alla barn. Om de har föräldrar som inte förmår prioritera åt barnen trots att de har råd är det bara att beklaga.

Anförande nr 262

Borgarrådet L i v h (v): Du pratar om felaktig information. Jag tror faktiskt att föräldrar kan läsa. De har ju fått informationen. Den är känd. Det är ingen som går och sprider någon mystisk, hemlig information i korridorerna. Det är fullt tydligt vad som kommer att ske. Jag förstår faktiskt inte alls vad du menar. Är det vi från Vänstern eller någon annan som smyger runt med några mystiska papper? Så är det inte.

Anförande nr 263

M a t s B e r g l u n d (mp): Herr ordförande! Jag tryckte på knappen när jag hörde Ann-Margarethe Livh prata om Tensta och Rinkeby. Jag är inte så insatt i hur kulturskolan i till exempel Rinkeby fungerar nu. Det är en egen avdelning, men den ska integreras med den kommunala kulturskolan. Kulturborgarrådet verkar inte heller vara helt insatt när hon hela tiden refererar till ryktesspridningar och så vidare. Det har vi hört tidigare också.

För några dagar sedan var jag i alla fall på kulturskolan i Rinkeby och pratade med lärare där. De har en statistik på ungefär 250 elever och sju eller åtta lärare. Den statistiken försämrades radikalt i höstas när danspedagogen fick sparken. Då försvann ungefär 90 av eleverna – danseleverna.

Lärarna kunde också meddela att de har fått mängder med telefonsamtal och samtal från föräldrar som säger att deras barn inte kan fortsätta när man höjer avgifterna. Om man höjer avgifterna och tar bort lärarna blir det förstås jättemånga barn som inte kan fortsätta. Möjligen kan danseleverna dansa i någon annan stadsdel. Men det är inte speciellt lämpligt. Det är inte någon bra politik att tvinga barn att byta stadsdel och kanske behöva åka in till innerstaden för att hitta dans.

Anförande nr 264

B i r g i t t a H o l m (m): Menar du på fullaste allvar där borta att vi ska vara fast inom de stadsdelsnämnder där vi bor? Det skulle i så fall vara förskräckligt för mig och min son som bor i Farsta att behöva åka in till stan för att han skulle få utöva sin

kulturverksamhet. Det är väl det som är vår skyldighet som föräldrar; vi stöttar våra barn när de vill utöva sin verksamhet. Jag åker med min son runt stan kors och tvärs för att han ska få spela sin innebandy. Men det gör jag med glädje, och det gör säkert många andra föräldrar också med glädje oavsett om vi bor i Tensta, Rinkeby eller någon annanstans. Du fattar ju ingenting!

Anförande nr 265

M a t s B e r g l u n d (mp): Jag vet inte vad jag ska svara på det där utbrottet om att jag inte fattar någonting. Jo då, jag fattar ganska mycket. Men jag tänkte naturligtvis inte på att du skjutsar dina barn med bil. Jag tänkte på dem som behöver åka tunnelbana in till stan för att hitta sin aktivitet. Det är självklart att man kanske måste byta stadsdel ibland för att kunna ägna sig åt olika aktiviteter. Men det är också självklart att kulturen måste ut i förorterna. Så mycket som möjligt av kulturskolan ska finnas nära bostaden.

Anförande nr 266

M a l t e S i g e m a l m (s): Jag tror att det var Cecilia som sade att det här bara kostar ungefär 30 kronor per månad, och hänvisade till skattesänkningen. Jag har en fråga till hela majoriteten: Hur många avgiftshöjningar som ni har beslutat om inom olika verksamheter i kommunen räcker skattesänkningen till utan att det blir ökade kostnader?

Man kan inte månad efter månad, år efter år, hänvisa till en skattesänkning och samtidigt höja de olika avgifterna på olika sätt. Man kommer snart till en punkt där skattesänkningen är helt uppäten av de avgifter som ni lägger på. Avgifterna drabbar inte de rika eller dem som har det bra i samhället. Avgifterna kommer att drabba de personer i Stockholm som inte har det lika bra som de andra. Jag tycker att någon av er borde ställa er upp och säga: Så här är det i dag. När kommer avgiftshöjningarna att upphöra? Gör det!

Anförande nr 267

C e c i l i a B r i n c k (m): Malte Sigemalm! För det första är det så att med jobbavdrag och de skattesänkningar som genomförs av stat, landsting och kommun är vi nere på en månadslön om året eller så. Det är väl en tusenlapp, och det räcker till rätt många avgiftshöjningar.

För det andra minns inte jag några våldsamma protester från er ända av salen när vi höjde taxor här för några timmar sedan.

Anförande nr 268

M a l t e S i g e m a l m (s): Vi har vid detta fullmäktigesammanträde beslutat om minst tre olika avgiftshöjningar. Jag frågar: Ryms de inom den skattesänkning som är gjord?

*§ 34 Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen
(utl. 2007:170)*

Anförande nr 269

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande och fullmäktige! Jag har sagt det förut och jag säger det igen: Det är roligt att få ansvara för äldrefrågor. Vi tar steg för steg framåt. Vägen är klart utstakad, och inriktningen är helt klar. Äldre ska inte längre vara objekt för andras tyckande, utan också när de behöver vård och omsorg ska de vara subjekt i sina liv. De ska kunna påverka. Riktlinjerna utgår tydligare från den enskildes behov och, naturligtvis, den vardagssituation som man lever i.

Det förslag till riktlinjer som vi nu ska debattera och besluta om i kväll innebär också ett nödvändigt förtydligande för biståndsbedömarna att arbeta utifrån ett mer rättssäkert system för de äldre. Det är någonting som inte minst äldreombudsmannen har påpekat vid flera tillfällen.

Det har ibland pratats om att ärendet har förskjutits och att man hade ett förslag tidigare i den förra majoriteten. Men när vi kom till makten såg vi att det behövde förtydligas och ändras en del och att man behövde gå vidare för att steget framåt skulle bli lite större.

Bara några av de viktiga nyheter som nu finns i ärendet om riktlinjer är att det i biståndsbeslutet för den enskildes kännedom ska anges hur lång tid som beräknas åtgå för den enskilda insatsen. Det ska vara flexibelt för den enskilde när det gäller att i samråd med utföraren kunna byta en insats mot en annan inom biståndsbeslutet. Utevistelse ska kunna beviljas som en hemtjänstinsats. Den enskildes upplevelse av otrygghet ska kunna vara skäl nog för att få ett trygghetslarm.

En fråga som vi har debatterat mycket handlar om maten. Här tar vi nu ett steg i valfrihetens anda. Om man får beviljat att man ska få hjälp med maten kan man välja mellan matlåda och att få maten lagad hemma. Jag vill än en gång understryka vikten av att biståndshandläggarna och hemtjänstpersonalen också ställer frågan om att kanske kunna fixa matlag för äldre som bor nära varandra för att också skapa en social gemenskap.

När det gäller servicehusboende inför vi någonting helt nytt. Inte bara upplevelse av otrygghet ska finnas med i bilden, utan ålder ska också beaktas. Jag tror att vi alla kan instämma när vi läser i medierna om 92-åriga Elsa eller 93-åriga Kalle som inte har fått ett boende därför att man tycker att de är för pigga. Om man har levt ett långt liv och hamnar i ensamhet i den åldern ska man inte behöva känna att samhället inte finns där och ställer upp med ett beslut om ett boende i servicehus. Därför är den enskildes ålder, hälsotillstånd men också upplevelse av otrygghet oerhört viktiga faktorer vid bedömningen.

Det handlar också om att biståndshandläggarna ska ges möjlighet att snabbt genomföra det vi skriver om i riktlinjerna. Därför kommer det att bli utbildningsinsatser så fort det här beslutet är fattat. Man ligger i startgroparna på äldreförvalt-

ningen för att i början av nästa år dra i gång utbildningarna så att de äldre ska kunna känna att det här verkligen är någonting som sätter avtryck i deras vardag.

För att ytterligare stötta biståndshandläggarna har vi redan sedan tidigare aviserat i budgeten att vi inrättar ett biståndsbedömningskansli inne på äldreförvaltningen – allt för den enskilda äldres trygghet men också som ett stöd för de enskilda biståndshandläggarna ute i våra stadsdelsnämnder. De ska kunna känna trygghet när det gäller att bedömningarna blir så likvärdiga som de någonsin kan bli. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 270

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! I dag ska vi ta ställning till ett mycket efterlängtat men också, som Ewa Samuelsson beskriver, kraftigt försenat ärende. Vi socialdemokrater tycker att det är glädjande att vi i riktlinjeförslagen återfinner så många av de förslag som vi jobbade fram under förra mandatperioden. Där finns faktiskt också några av de förslag som ni gick till val på. Vi har också finansierat dem fullt ut, kan jag tillägga.

Utgångspunkterna är delvis förändrade i det riktlinjearbete som har gjorts. Det flyttar fokus ännu mer till de enskildas behov. Det styr bort en del från biståndsbedömningar som till viss del är aningen förlegade i verksamheterna. Det tror jag att vi alla tycker. Detta tycker vi är positivt och bra. Men vi socialdemokrater vill gå lite längre på ett antal punkter. Jag ska återkomma till dem.

Den stora frågan man kan ställa sig är: Hur kommer detta att tas emot i verksamheterna där ute när fokus bland de anställda i stadsdelarna är på avknoppning, utförsäljningar och ombildningar i de här verksamheterna precis som i alla andra? Fokus har varit på att konstruera system så att företagen ska få bra villkor. Vi tror att den utgångspunkten i äldreverksamheterna är förödande. Vi tror att den får precis motsatt verkan om vi pratar kvalitetsfrågor, äldres behov och önskemål.

Vi vänder oss också mot det synsätt som ni har infört att all kommunal verksamhet ska vara till salu. Ni vill centralupphandla samtliga kommunala verksamheter och i femårsplaner avyttra verksamheterna.

Vi socialdemokrater vill värna kommunens yttersta ansvar och ge de äldre en trygghet i att känna att när de behöver det finns det någon där för att möta deras behov med respekt, med kvalitet och med möjlighet för de äldre själva att bestämma mycket mer än i dag och påverka innehållet i de biståndsbeslut som kommer att fattas och som är grunden för det här.

Vi har också ett par punkter vi vill lyfta fram. Det handlar om att man i biståndsbesluten när det gäller boendet också ska ta hänsyn till social oro. Man måste se till de äldres vardag mycket mer än i dag. Vi får se hur det blir med åldersfaktorn, men det måste vara behovet som styr detta.

Vi vill att behoven, och inte kötid, ska styra. Det håller på att arbetas fram i andra ärende som styr särskilda boenden. Vi vill också att riktlinjerna som ger de äldre rätt

att välja mellan hemlagad mat och matlåda ska fungera fullt ut och även finansieras. Det finns farhågor för det i ärendet. Vi vill inte ha en sextimmarsgräns per år eller en åldersgräns på 75 år som ni har satt för Fixar-Malte. Vi vill ha 67 år. Vi vill att alla över 75 år ska få rätt till två timmars hemtjänst i veckan med förenklad biståndsbedömning.

Detta handlar om reformer som verkligen flyttar fokus till de enskilda. Det är reformer som verkligen möter upp den övergripande portalparagrafen, som ni själva har varit med och formulerat. Med detta yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 271

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Först och främst är det väldigt roligt att vi är överens om så mycket. Men jag undrar varför ni alltid ska fokusera på andra saker än det ärendet handlar om. Vi pratar om riktlinjerna nu, Leif. Jag undrar i vilken del av riktlinjerna det står att det skulle vara särskilt företagervänligt i företag som inte drivs av kommunen. I vilken enskild del står det?

Du pratar också om kösystemet. Det är väl ingenting som gör att de äldre inte får större möjlighet att påverka genom att ställa sig i kö. Tvärtom är valfriheten en möjlighet, och den är aldrig tvingande. Det gäller också det här med ålder. När det handlar om servicehusboende ska ålder inte beaktas, men pigga 65-åringar ska tydligen få obegränsat med hjälp att sätta upp gardiner!

Anförande nr 272

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige och Ewa Samuelsson! Det handlar om er verklighetssyn. Ni vill gärna diskutera äldres valfrihet och ni poängterar alltid att ni inför system där ni möjliggör detta. Men om vi ser till den upplevda vardagen och den faktiska verkligheten i stadsdelarna, inte minst de ekonomiska förutsättningar som man har i verksamheterna, riskerar detta att falla platt till marken.

Vi har ett annat perspektiv och ett annat förhållningssätt till verksamheterna där ute. Ni har tydligt uttalat att all kommunal verksamhet ska avyttras. Vi tror att det är viktigare att titta på innehållet än att formulera de stora systemen och förändringarna. Det är vad detta riktlinjeärende i dag handlar om. Det handlar de förslag som vi lägger fram i vårt förslag till beslut i dag om och det handlar det vi föreslog i vår budgetreservation tidigare om. Det är en helhet för oss. Vi tycker att den helheten saknas, och tyvärr slår man sönder alla ärenden som handlar om äldrefrågorna. Det är svårt att få sammanhangen. Därför är det också svårt att svara på de frågor du ställer om kösystem och annat. Jag kommer att återkomma till det senare i ärendena.

Anförande nr 273

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Jag tycker att det är bra att ni också jobbar för de nya riktlinjerna. Det viktigaste i det här för oss är att sätta den enskilde individen i centrum så att man får ett ökat självbestämmande. Det ska vara ett

naturligt självbestämmande som självfallet ska finnas oavsett i vilken ålder man befinner sig.

Jag reagerar också emot att du i ditt anförande här pratar om andra saker än om de riktlinjer vi ska prata om nu i kväll i det här ärendet.

Anförande nr 274

L e i f R ö n n g r e n (s): Jag förstår inte i vilken del ni tycker att det är felaktigt. Riktlinjer måste ju förankras i en verklighet på något sätt. Vi väljer att göra det och att se till helheten. Man måste sätta in de riktlinjer som ni föreslår och de förslag som vi tar med oss i dag i vårt förslag till beslut och sätta in detta i ett ekonomiskt sammanhang. Det hänger ihop med alla de andra systemförändringar och förslag till beslut som ni har i sammanhanget.

När vi har debatterat samtliga ärenden – det låter som om det är många, men det är få ärenden som har haft bäring på äldres vardag som ni har tagit fram under det år ni har suttit i majoritet – har vi hela tiden sagt att vi ska återkomma till det när vi tar riktlinjeärendena, för det är de som kommer att styra möjligheten för de äldre att göra sina aktiva val. Det handlar ju i grunden om biståndsbedömningarna och biståndsbesluten.

När ni diskuterar låter det som om alla kommer att få valmöjlighet och frihet att göra det de själva vill. Men grunden är biståndsbeslutet, och det hänger på vilken ekonomi man har i verksamheterna. Ni kan inte bortse från det.

Anförande nr 275

O l l e A n d r e t z k y (m): Ordförande! Vi har väl haft skäl att diskutera de här frågorna tidigare, Leif. Men det viktigaste är ändå de äldres trygghet. Om man inte har den tryggheten känner man sig absolut otrygg, och det tror jag att många äldre gör. Jag tror inte att det blir så mycket bättre av att man brer på smörgåsen mer än vad vi gör nu. Vi har faktiskt kommit med riktlinjer som är fantastiskt bra, och jag tror att ni i oppositionen delar den synen.

Anförande nr 276

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande! Jag delar uppfattningen att äldre nog tänker mest på sin egen trygghet. Därför måste man ställa förslagen i relation till det. Jag inledde med att säga att jag tycker att det här är bra. Det bygger på den politik som vi själva har fört under förra mandatperioden – de strategiska ärenden vi hade och de satsningar vi gjorde. Det bygger också på de vallöften som vi socialdemokrater gick till val på.

Nu kommer en del av de förslagen i era förslag till riktlinjer. Men vi vill ta steget vidare och har några ytterligare förslag. Jag drog in det här med kösystemet och nämnde det i diskussionen. Det står om det i ärendena, och vi återkommer till det senare. Det ska omarbetas och föras in i riktlinjerna. Jag har en rak fråga tillbaka: Anser ni att det handlar om trygghet om det är kötid som går före behov? För mig gör

det inte det. För mig går inte ekvationen ihop om man tittar på kötid i stället för på den enskilda äldres behov. Det ska bli spännande att få ta den debatten också. Ni avser ju att föra in detta i kommande riktlinjer.

Anförande nr 277

O l l e A n d r e t z k y (m): Ordförande, ledamöter! Man kan inte nog betona att man måste sätta den enskilde i centrum. Äldreomsorgen ska präglas av en hög kvalitet, inflytande, individualisering och trygghet. Det styrdokument som vi ska fatta beslut om i kväll sätter den enskilde i centrum. De nya riktlinjerna innebär en kraftig och viktig kvalitetsförbättring av äldreomsorgen. Riktlinjerna utgår tydligare än de gör nu från den enskildes behov och vardagssituation.

Jag tycker också att det är viktigt med rättssäkerhet och likvärdighet över staden. Det här blir ett förtydligande för biståndsbedömarna i deras jobb. Ewa berörde tidigare att vi har satsat 5 miljoner kronor på ett biståndsbedömningskansli. Det ökar också förutsättningarna för likvärdig och rättssäker biståndsbedömning över staden.

Vi har beräknat tid för insatsen. Det är nog väldigt bra för senioren att också få detta med i biståndsbeslutet. Man har rätt till utevistelse. Det är jätteviktigt att man får komma ut och känna av hur livet är utanför lägenheten. Man får hjälp med att kanske göra en middag eller något sådant. Det är ju sådant som vi själv kan känna; när dofterna från maten kommer känns livet betydligt bättre.

Vi fokuserar på tryggheten. Det är jätteviktigt. Jag tror också att den boendegaranti som vi nu ska utreda är bra. 95-åringar ska inte behöva stå utanför servicehusen. Det är någonting som är fruktansvärt. Jag kommer ihåg min gamla mor som råkade ut för det. Jag glömmer aldrig det jobb som jag hade med henne. Hon kom aldrig in någonstans, och det tycker jag var hemskt.

Vidare tror jag helt enkelt att tryggheten är jätteviktig för de äldre, som jag nämnde tidigare när jag replikerade Leif. I och med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 278

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande! Jag har fått frågan tidigare: Finns det ingenting som ni är överens om i politiken och i synen på äldre och verksamheten, ni politiker? Det finns självfallet många saker vi är överens om. En sådan sak är det som Olle nu tar upp. Det handlar om biståndsbedömningskansliet. Det är en strategisk och viktig funktion utifrån de rapporter och analyser som har kommit över åren. Vi ha inte haft fullständig koll där ute på de bedömningar som har gjorts, och framför allt på att man har gjort olika bedömningar. Det har delvis hängt ihop med olika förutsättningar, inte minst de ekonomiska förutsättningarna. Detta är ett verktyg för att kanske kunna komma till rätta med det här.

I det här läget är det ännu viktigare att kansliet inrättas, med tanke på att vi i T 2:an såg att alla stadsdelar utom två går med stora underskott och med tanke på att man i verksamhetsplanerna nu aviserar ytterligare underskott på äldreomsorgssidan. Det

enda sättet att komma åt det är att bli ännu mer restriktiv i biståndsbedömningarna, som vi alla vet. Ekvationen är svår att få ihop, och därför blir den här funktionen ännu mer strategiskt viktig.

Anförande nr 279

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Äntligen är riktlinjerna här. Jag är väldigt glad över det. Visst vill vi gärna tala om att vi har varit med och dragit upp dem från början och att vi är glada över att vi är överens om så mycket. Det som är oerhört viktigt är att man också tillför de pengar som krävs för att det här ska kunna genomföras på ett bra sätt och att de äldre ska få möjligheten att komma in på ett boende när de känner sig ha behov av det.

Det föreliggande förslaget innehåller tyvärr inte en del som vi skulle vilja ha med, och det är just det här med fixartjänster från 75 års ålder. Tyvärr begränsar ni det till sex timmar. Varför det? Litar ni inte på de äldres förmåga att själva bedöma hur mycket hjälp de behöver?

Jag vill åter framhålla att det handlar om en samhällsvinst, även om det inte är i kommunens ficka som det hamnar i utan oftast i landstingets. Framför för individen är det viktigt som inte behöver kliva upp på en stege med mera och riskera att falla ned i fråga om något viktigt som att få ljus i sitt eget boende i och med att man måste byta en glödlampa. Alla har inte anhöriga som finns nära eller inte ens kanske någon enda anhörig.

Fyra timmars hemtjänst per månad med förenklat biståndsbeslut vill vi ska införas för äldre över 75 år. Här talar man i själva ärendet som orättvisa mot dem som har hemtjänst. Jag förstår inte det riktigt. Genomför man ett sådant beslut handlar det om att alla som behöver det får fyra timmars hemtjänst i månaden. Det handlar om att de som behöver ytterligare hjälp får biståndsbedömt beslut om det.

När det gäller boendet måste man kunna välja även kommunalt boende. Det har ni inte säkerställt, och det gör mig väldigt orolig. Vi tycker precis som ni att valet av själva boendet är väldigt viktigt, men vi har lite olika syn på om det är marknaden som ska lösa det hela eller om det är kvaliteten på de kommunala boendena som gör att man väljer ett bra boende. Vi anser att ni utifrån de ändringar som gjorts i riktlinjerna anpassat dem till det borgerliga kundvalssystemet.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 280

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Vi har också insett att det kostar mer pengar att bli generösare när det gäller riktlinjerna. Det är därför som vi i budgeten avsatt närmare 50 miljoner kronor för att kunna tillmötesgå stadsdelsnämnderna i de här besluten som ska tillgodose de äldres behov.

När det gäller förenklad biståndsbedömning vet du mycket väl att det har funnits juridiska synpunkter på att man inte kan ha två parallella system. Du vet också att,

och det inledde jag mitt anförande med, vi har inriktningen utstakad, att de äldre ska kunna påverka mer framöver. Vilka mått och steg som kommer att tas framöver är inte klart än. Men de äldre ska finnas med mycket tydligare, det är helt klart.

Anförande nr 281

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Jag vet att ni har tillfört mer medel, Ewa. Men jag är säker att det inte räcker. Det kan man se redan i dag dels med tanke på de arbetsuppgifter som man måste ha i och med kösystemet, dels när det gäller bedömningen. Det oroar mig väldigt mycket. Jag verkar själv i en stadsdel där vi har budget i balans men ett stort underskott när det gäller äldreomsorgen. Det är väldigt oroande.

Sedan när det gäller att ha två olika system och ha förenklat beslut tycker jag att det verkar värt att titta på. Om det nu är juridiska hinder borde vi försöka få bort dem. Det här är en mycket stor kvalitetshöjning för de äldre att få ha det på det sättet.

Anförande nr 282

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Du säger, Margareta, att äntligen är riktlinjerna här. Vi har suttit vid makten i drygt ett år. Jag skulle vilja fråga om du vet hur länge vi fick vänta på era riktlinjer. De riktlinjer som vi har i dag gäller från 2002. Jag skulle gärna vilja veta om du kommer ihåg när ni presenterade ert förslag till riktlinjer. Det kan vara bra också för dig att påminna dig om det.

Anförande nr 283

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Jag vet precis att det var strax innan valet som ni lade fram förslaget. Det blev sedan bordlagt. Det är tråkigt att det inte gick fortare, det kan jag vara den första att beklaga. Det är alltid så att när man arbetar fram något nytt tar det lite tid.

Det som är tråkigt är att vi fick vänta ytterligare ett år när det redan fanns ett jättebra förslag. Därför kan jag säga: Äntligen. Jag tycker att det är jättebra för Stockholms äldre att vi äntligen har fått riktlinjerna.

Anförande nr 284

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Jag vill instämma i att det är bra att riktlinjerna nu är här. Naturligtvis vill man alltid att arbetet ska gå snabbt. Vi har jobbat på fort i alliansen, och de är här nu trots en mängd problem. När vi tog över efter valet var det väldigt olika bedömning ute i stadsdelarna. Vi såg att det var olika insatser, och det såg väldigt olika ut. Det påverkar sedan hur man jobbar fram riktlinjerna för att det ska kunna bli rättssäkert för varje enskild individ. Det är någonting som vi tycker är oerhört viktigt. Det som står i centrum är självbestämmande och rättssäkerhet för våra äldre. När det gäller att lösa de rådande problemen har vi ändå varit snabba.

Anförande nr 285

B e r i t K r u s e (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill säga att det är förvånande att det ändå tagit ett helt år. Det var mycket som var klart. Ni har gjort vissa justeringar, och nu ligger de på vårt bord. Det tycker jag är bra.

I flera andra ärenden som handlar om de äldre har det faktiskt hastats fram utan konsekvensbeskrivningar, och det har gått väldigt fort. Det hade självklart varit en stor fördel som vi under det gångna året hade fått möjlighet att bedöma helhetsbilden av de förändringar som ni har gjort i den borgerliga majoriteten. Det är dock glädjande att riktlinjerna läggs fram för beslut. Det finns viktiga förbättringar. Många av dem är vi överens om. Särskilt vill jag lyfta fram kriterierna för att få tillgång till servicehus. Där ska man ta hänsyn till de egna upplevelserna, social oro och ohälsa. Det tycker vi är positivt.

Vi beklagar ändå att servicehusen lämnas utanför kundvalet. Det kan vi inte riktigt smälta i det här läget. Erfarenheterna visar att intresset är stort att flytta just till servicehus även om det i framtiden kanske kommer att heta mellanboende och förändras en del.

Det är nödvändigt att reda ut begreppsförvirringen om servicehus, seniorboende, vård- och omsorgsboende, särskilt boende och kanske mellanboende. Det är många ord och många namn. Det viktiga är att det finns tillgång till olika typer av boenden och insatser efter den äldres önskan och behov.

Det som saknas i detta ärende som i andra äldreärenden är den ekonomiska konsekvensbeskrivningen, precis som Margareta var inne på. Några förändringsförslag som tagits fram av den moderatstyrda majoriteten – riktlinjerna, kundvalet, resursfördelningsmodellen, äldrepenen – finns det inget prislapp på. Det oroar. Med tanke på stadsdelarnas budgetunderskott inom äldreomsorgen och vetskapen om de knappa resurser som är avsatta för verksamheten är det minst sagt ett våghalsigt spel som nu bedrivs av den borgerliga majoriteten.

Jag ställde faktiskt frågan till äldreledningen i min stadsdel om hur de tror att budgeten kommer att täcka de nya viktiga reformerna. Då fick jag ett försiktigt svar: Svårt att svara på, man får se. Det är lite oroande om man får ett sådant svar från förvaltningsledningen.

Vi lägger fram vår budget i stadsdelsnämnden och nästa vecka tar vi beslut. Det kommer att bli väldigt inskränkningar i den budgeten när det gäller att få ihop efter de stora underskott som har byggts upp under det här året.

Slutligen är det oerhört viktigt med en noggrann kvalitetsmässig och ekonomisk uppföljning. Det är ett måste. Som sagt får vi se, vi håller tummarna för det här är en viktig reform.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 286

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det är lite märkligt när ni gång på gång från den andra sidan pratar om detta med ekonomi och att pengarna inte kommer att räcka. Här har vi tjänstemän som noggrant har gjort beräkningar på hur det här ska kunna påverka ute i stadsdelsnämnderna när man bedömer de olika nivåerna inom hemtjänsten med utökade möjligheter för de äldre att påverka. Det är i sådant fall dem ni hoppar på när ni säger att det inte finns något underlag. Vi har tagit stor hänsyn till det underlag som vi har fått.

När det gäller boenden är vi helt överens om att det är oerhört viktigt att det blir tydlighet för de äldre vad de olika boendena innebär. Som en liten komplettering kommer nu Äldreboendedelegationen, som den förra majoriteten tillsatte och som den nya regeringen låtit fortsätta arbeta, med ett delbetänkande den 19 december. Då kommer det att gå ut på remiss för att man under nästa år ska ta fram ett underlag för hur vi ska jobba vidare. Vi får se om det kommer att bli ett åläggande eller om vi kommer att klara ut det själva.

Anförande nr 287

B e r i t K r u s e (s): Jag skyller inte på tjänstemän på det sätt som du beskriver det. Det saknas en prognos i de här ärendena. Läger man ihop alla de olika dokument som har tagits fram är det väldigt framhastat. Det är väldig skillnad gentemot det som har legat ett år och som vi nu har på bordet. Men det är inte kalkylerat riktigt ordentligt.

Jag blir faktiskt orolig när våra chefer på förvaltningsledningen säger att de inte riktigt kan greppa det här. Jag vill gärna framföra det, och jag hoppas att det inte blir så utan att vi kan rymma detta inom vår budget. Det är väldigt positivt att diskussionen om trappstegen för olika typer av boenden håller på att tas fram. Det är värdefullt att man har många att välja på. Som vi har sagt tidigare är vi för kundval och möjligheter att välja på den här sidan också.

Anförande nr 288

O l l e A n d r e t z k y (m): Det är så att stadsdelsnämndernas budget inte kan vara avgörande för hur de äldre i Stockholm ska ha det. Det är de äldre som ska välja, och det är viktigast för oss. Bedriver stadsdelsnämnderna en verksamhet som är bra är det inte något konstigt att de äldre väljer den verksamheten.

Som sagt kan vi inte oroa oss här för hur, utan vi ska anta riktlinjerna, och stadsdelsnämnderna kommer att klara av det.

Anförande nr 289

B e r i t K r u s e (s): Jag tycker också att det är bra att vi ska anta det här förslaget i dag. Men vi kommer inte ifrån att tolv av fjorton stadsdelar ligger med så kraftiga underskott inom äldreomsorgen. Då måste man fundera på: Vad kommer sig detta, och vilket sätt ska man inhämta det underskottet i den budget som vi har framför oss? Det kommer tyvärr att slå fel. Man måste lägga fram en budget som går

hand i hand med de verksamhetsformer och förändringar som man föreslår. Det måste du hålla med om.

Anförande nr 290

Helen Jäderlund Eckardt (fp): Ordförande, fullmäktige! Det viktigaste i de nya riktlinjerna är som sagt att de mycket tydligare utgår från varje människas behov. Vi måste ges möjlighet att träffa val, oavsett i vilken ålder vi har. Vi fick höra tidigare som ett svar på frågan att det är problem med rättvisa och lika biståndsbedömning över staden. Jag har inte sett att det skulle ha hänt så mycket. Det har varit ett stort problem, och därför har det tagit lite tid att få fram det här ärendet. Det är ett problem som vi måste komma till rätta med. Annars har vi ingen rättssäkerhet för de äldre. Det är vårt ansvar att se till att det ser ut så i Stockholms stad.

Det måste vara tydliga riktlinjer. Så har det blivit i och med det här ärendet. Det ska vara gemensamt för hela staden. Vi accepterar inte att äldre tidigare har suttit i stadsdelsarrest när de har velat välja boende. Det får inte gå till på det viset. Där har vi nu tagit beslut i ett ärende om att man ska kunna välja boende. Det är ett led i att ge de äldre självbestämmande och hela tiden utgå från varje enskild människas behov.

Vi har fått många rapporter som visar att äldre människor inte känner att de får gehör för sina önskemål och det de verkligen vill, det som borde vara självklart. Vi har sett i rapporter att så är icke fallet. Det måste vi göra någonting åt. Det är en bra bit att gå, och det är mycket arbete att utföra. Men vi måste börja här och nu och ta tag i det här. När jag hör Socialdemokraterna säga att vi hastar fram måste jag fråga: Hur kan man hasta fram att de äldre ska kunna välja sitt boende? Jag har väldigt svårt att förstå det. Varför hände ingenting när ni satt vid makten? Ni kunde ha hastat på lite grann.

Att det tar lite tid har att göra med att det är många problem som ni inte tog itu med. Vi försöker nu göra det.

Precis som Berit sade är det väldigt viktigt med uppföljning och kvalitetssäkring samt valfrihet. Har vi inte valfrihet, kvalitetssäkring får vi inte heller någon utveckling. Vi får inte den vård, omsorg och trygghet som våra äldre har rätt till.

Nu kommer vi att satsa på utbildningar. Det handlar mycket om kompetens, stöd och hjälp också bland personalen och att se till att personalen finns kvar inom omsorgen. Vi tycker att det är viktigt med utevistelse. Mat är oerhört viktig. Det vet vi väl alla i vardagen, matsituationen och hur man vill ha sin mat. Det är en glädje varje dag. Vi vill också att varje människas egen upplevelse ska väga i besluten om man vill ha trygghetslarm.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 291

Berit Kruse (s): Det är så sant det du säger, Helen. Jag tror att vi väldigt mycket är överens. Jag har ingenting emot det du säger.

Men det här med att hasta fram måste jag ändå säga att ni har hastat fram. Vi borde lägga det här ärendet till äldrenämnden eftersom det handlar om resursfördelningssystem. Vi har fått fyra dagar på oss att läsa in ett helt nytt system. Detta kan man inte tolerera. Det går inte att acceptera. Ni sätter demokratin på spel. Det vore bättre om vi kunde få samarbete eller åtminstone ge oss den tiden att vi kan sätta oss in i ärendet och föra en dialog med varandra.

Anförande nr 292

Helen Jäderlund Eckardt (fp): Jag tycker också att det är jätteviktigt att man verkligen förankrar och kommer överens. Men när det gäller valfriheten i boendet kan jag aldrig köpa att vi har hastat fram. Det här borde ha varit verklighet i Stockholm för länge sedan.

Anförande nr 293

Margareta Johansson (v): Du säger att det var problem som vi inte tog tag i. Det här handlar om nya riktlinjer. Där anser jag att det som fanns att ta tag i för er del handlar om att ni anpassade det till kundvalssystemet. Det var inget annat det handlade om. Det var inte mycket andra justeringar som ni behövde göra i det här läget.

Jag håller med Berit om att vi inte har fått en helhet i de olika frågorna. Det är oerhört viktigt för att man ska kunna se de olika konsekvenser som de olika delarna ger att man tar ett helhetsgrepp över äldreomsorgen.

Anförande nr 294

Helen Jäderlund Eckardt (fp): Det är det vi försöker göra. Vi försöker se varje äldre som individ och ge ett ökat självbestämmande. Det är vårt helhetsgrepp, och det löper som en röd tråd i de här ärendena.

De problem som har varit under förra mandatperioden är att insatser inte har gjorts. Det måste vi komma till rätta med. Och det har vi gjort så långt vi kunnat i det här ärendet. Det har också varit olika biståndsbedömning i olika stadsdelar, och det är inte acceptabelt. Det är också någonting som vi måste komma till rätta med. Här krävs det dels arbete med de nya riktlinjerna, dels uppföljning och att man alltid utgår från de äldres behov.

Anförande nr 295

Eivor Karlsson (mp): Ordförande, fullmäktige! Det är bra att riktlinjerna för ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen tagits fram och reviderats. Det är också bra att kommunstyrelsens pensionärsråd har fått ta del av ärendet. Förändringar har gjorts både till det bättre och till det sämre. Det är bra att kriterierna för äldreboenden har förbättrats, att den enskildes egen upplevelse, social oro, ohälsa samt ålder ska kunna ligga till grund för särskilt boende eller serviceboende. Nu läggs alltså också åldern till dessa kriterier efter förslag från kommunstyrelsens pensionärsråd. Det är bra.

Det är också positivt att de äldre ska kunna välja mellan matlåda och hemlagat, kanske känna doften av hemlagad falukorv, som en rapport hette för några år sedan. Men det saknas kostnadsberäkningar på flera områden. Till exempel är hemlagad mat för de äldre så väl förtjänar kostnadsdrivande. Tidsåtgången kan bli större än vad man räknat med. Därför behövs bättre ekonomiska resurser. Det tar längre tid att göra man än att hämta en matlåda.

Vi saknar dock den valfrihetsreform som vi velat genomföra och som innebär att alla över 75 år skulle kunna få fyra timmars hemtjänst per månad med förenklad biståndsbedömning. Då hade det funnits möjlighet att uträtta bank- och postärenden, promenader och mycket annat som man hade kunnat bestämma själv. Om vi hade haft makten hade vi också infört servicetjänster utan begränsning av antalet timmar per år och hushåll från 67 år.

Vi har den uppfattningen att våra äldre inte tillhör den annars växande skara om i dag anses överutnyttja våra system. Dessutom hade det ökat de äldres självständighet och inflytande och förenklat administrationen.

Det behövs en tydligare skrivning om riktlinjer för vad som betraktas som skälig levnadsnivå när det gäller utevistelse, dusch och bad, hur många gånger per vecka. Större resurser måste också tillföras äldreomsorgen så att det blir fler boendeplatser, inte minst särskilda boenden.

Vidare behövs en lättläst informationsfolder om riktlinjer som de äldre och deras anhöriga kan ta del av. I de nya riktlinjerna behöver vi också förtydliga terminologin och skapa enhetlighet över begreppen för äldreboende, särskilt boende, gruppboende, servicehus, seniorboende, vård- och omsorgsboende och så vidare. Äldreplanen 2007—2011 ska man försöka tydliggöra de olika begreppen. Det är viktigt att använda det här konsekvent och inarbeta in de nya riktlinjerna.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Anförande nr 296

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): När det gäller fixartjänsterna, Eivor, gick vi ut till alla stadsdelsnämnder, vi frågade hur man hade utnyttjat dem, hur behovet såg ut. Utifrån det som de äldre hade visat när det gäller efterfrågan satte vi ett system som tillgodosåg det behovet. Vi har hittills inte hört att det är äldre som tycker att de inte får den hjälp de efterfrågar. Det är det viktiga.

När det gäller riktlinjerna efterfrågar du ytterligare resurser. Återigen: Det uppdrag som äldreförvaltningen hade var att räkna om och om igen hur mycket de förändrade riktlinjerna skulle kunna kosta, att få maten lagad eller matlåda, att ha utevistelse som en hemtjänst och så vidare. Det är inberäknat i den satsning som vi gör i budgeten för 2008. Vi har ställt frågan flera gånger: Får vi lita på att man har räknat rätt?

Anförande nr 297

E i v o r K a r l s s o n (mp): Det verkar ändå något snålt tilltaget, inte minst det här att man slipper matlådan kontra hemlagad mat. Det är klart att det tar en halvtimme minst. Ska de bara lämna dem på en gång? Ska de sitta hos dem tar det 40 minuter.

När det gäller fixar-Malte tycker jag inte att man behöver ha några restriktioner därför att de äldre inte har missbrukat detta. Det kom en ny sak när det gäller de fyra timmarna med enkel biståndsbedömning. Det visar sig att det finns juridiska aspekter på det. Det sade man också när det gäller fixar-Malte. Förra året blev han laglig så att säga. Det finns säkert något att göra åt de här fyra timmarna med förenklad biståndsbedömning.

Anförande nr 298

O l l e A n d r e t z k y (m): Jag tycker, Eivor, att det är förskräckligt att ha ett system där 67-åringar ska ha rätt till olika saker. Det finns gott om dem som är äldre, och jag tillhör dem, som inte behöver den hjälpen. Men man vet att en del människor tycker att det är jättebra att få hjälp. Då kanske man ringer och ber om och får hjälp, för det är gratis. Jag tycker att det är lika förskräckligt att den som är 75 år som är jättepigg ska ha hemtjänsten.

Vi kan inte dra på oss samhällets kostnader på det här sättet, utan vi måste prioritera och se till att de som har det sämst får de resurser som vi har. Vi satsar inte lite i det här landet på just den här delen. Vi satsar i Stockholms stad 6,4 miljarder. Betänk detta! Mer ska vi inte behöva satsa.

Anförande nr 299

E i v o r K a r l s s o n (mp): 65 år gäller fixar-Malte. Och man bryter benet lika lätt som 67-åring som när man är 75 om man ska klättra upp en stol och byta lampor. När det gäller den förenklade biståndsbedömningen gällde det från 75 år.

Anförande nr 300

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Vi fick fler boendeplatser för äldre, oh det är bra. Men vi såg någonting annat under förra perioden. Det var mycket stort antal boenden som lades ned eller omvandlades till seniorboenden utan att man riktigt visste vad man gjorde.

Vi håller nu på med en kartläggning för att se på behoven av boende bland våra äldre. Det är viktigt, precis som du säger, att det finns boenden när man behöver det, kanske av medicinska och av otrygghetsskäl. Vi kommer också att titta på en boendegaranti för äldre som är lite äldre, något som kommer upp i fullmäktige senare.

När det gäller valfrihet i boendet är det för oss en förutsättning för kvalitet på äldre dagar. Här håller vi på att utveckla kvaliteten så att det också ska gälla inom dagverksamheterna. Valfrihet är oerhört viktig.

Anförande nr 301

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande, fullmäktige! Det här är ett område som jag inte är så vass på, så jag ska inte skälla på Ewa Samuelsson, det kan jag lova. Men jag har några frågor, jag vet inte riktigt var jag ska börja.

Min fru jobbar inom hemtjänsten, det har hon gjort i 30 år. Jag har sett att några av hennes ”gubbar” brukar ha min gamla Iron Maiden-tröja på sig, utsvängda brallor och så vidare. Hon lagar mat åt dem. Jag har två grannar som har pratat om sin mamma som är 87 år. Jag har bollat dem vidare till Ewa Samuelsson. Det fick rådet att överklaga. De fick rätt.

Jag har en kompis som har en 87-årig mamma som är dement. Hon överklagade också till länsrätten. Men det visade sig att det är biståndsbedömare som hade sagt att hon skulle överklaga. Hon gjorde det. Då överklagade det sociala i stället till kammarrätten. Då är det biståndsbedömare som skriver fram ärendet. Det tycker jag är verkligen konstigt att det är samma person som ber en människa att överklaga. Är det så det ska fungera? 87-åringar ska hålla på att klaga och gå till länsrätten och kammarrätten? Är det detta som gamlingarna håller på att latta med? Ska vi inte kunna klara det här på ett bättre sätt? Jag tycker att det är oroväckande.

Anförande nr 302

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Jag håller helt med dig, Jackie. Det är precis därför vi säger att åldern ska beaktas liksom den sociala oron och upplevelsen. Min förhoppning är verkligen att vi ska slippa att höra från talarstolen och att läsa i medierna om äldre som inte får en plats.

Jag håller också med om att det inte kan vara helt riktigt att den som en gång har fastslagit ett beslut också ska vara den som hjälper till att överklaga. Det är någonting som har uppmärksamats, och det får vi titta på i särskild ordning.

Anförande nr 303

J a c k i e N y l a n d e r (v): Jag vill tacka för det.

Anförande nr 304

L e i f R ö n n g r e n (s): De riktlinjer som vi nu fattar beslut om innebär en ambitionshöjning, och det ska äldreborgarrådet ha erkännande för. Men frågan är, som jag var inne på tidigare: Hur kommer detta att tas emot? Hur kommer det att implementeras?

Inledningsvis är mina synpunkter, så anför borgarrådet och det har Olle Andretzky varit inne på, att förslaget till riktlinjer innebär en kraftig kvalitetsförbättring av äldreomsorgen. Med risken för att vara tråkig och petig vill jag bara uppmärksamma er på och påpeka att riktlinjerna inte alls per automatik behöver medföra vare sig kraftiga eller viktiga kvalitetsförbättringar av äldreomsorgen. Det handlar nämligen om någonting helt annat än riktlinjerna. Det har bäring på de enskildes möjligheter men inte på det som ni tar upp.

De kvalitetsförbättringar som vi alla vill se avgörs av vilka förutsättningar som verksamheten har, vilka förutsättningar personalen har för att göra ett bra jobb, hur de får använda sin kunskap i organisationen. Det handlar om vilka ramar som förvaltningen har i ekonomin för att förverkliga de riktlinjer som vi i dag kommer att besluta om, hur man kommer att fatta biståndsbesluten och hur länge och i förlängningen vilken kvalitet som ges i det individuella möte som sker mellan personalen i den kommunala organisationen, eller landstinget i förekommande fall, och stadens äldre. Det är vad de här frågorna handlar om.

För några veckor sedan varnade vi för de skenande underskotten från 2003 och framåt ökar månad för månad och kvartal för kvartal. I kvartalsrapporterna, T2:an, var det två stadsdelar som inte gick med stora underskott. Nu är det fler. I verksamhetsprogrammen ser vi att det här inte kommer att hålla. Pengarna räcker inte till, och Ewa Samuelssons ambitioner som äldreborgarråd går inte ihop med den skattesänkarpolitik som den moderata gruppen står för i det här gänget.

I ärendet framgår också att stadsledningskontoret anför att det finns en risk att de här riktlinjerna som vi i dag antar är för generösa så att pengarna inte kommer att räcka till. Då pekar man särskilt på matlåda och hemlagad mat. Det kanske gör att budgeten spricker. Det får vi se om de får rätt eller inte.

Det står mycket bra om matlagning och måltidssituationen. Det tar ni upp i debatten också. Men ni tar inte upp att ni lägger ned servicehusrestauranger i alldeles för snabb takt, att ni avvecklar servicehusen nu, trots era vallöften. Vi satte stopp för omvandling av seniorbostäderna. Nu rasar ni på i Solberga, Älvsjö och flera andra förekommande fall. Ni flyttar pensionärerna. Vad har de för val trots riktlinjer i dag?

Det är behoven som ska styra, anser vi, inte ens ålder. En ålder kommer alltid att skapa en diskussion om prioriteringsordning, men vi vill gå på de behov som finns i äldregruppen. Det går vårt förslag ut på som vi lägger fram här i dag i en reservation. Det är någonting att bygga på. Men det viktigaste nu och framöver blir att följa upp era intentioner från den mycket snåla budget som ni har tagit fram på äldresidan.

Anförande nr 305

Borgarrådet Samuelsson (kd): Bäste Leif! Är det för att åldern inte har någon betydelse som ni säger att fixartjänsterna ska vara från 65 år? Är det för att åldern inte har betydelse som ni säger att den förenklade biståndsbedömningen ska gälla för dem som är 75 år? Det går inte ihop. Här har vi av erfarenhet sett den ena 90-åringen eller 85-åringen efter den andra få nej till servicehusboende, och det har vi lyssnat till. Vi vill inte ha de upplevelserna längre. Då säger vi att åldern ska beaktas. Det är någonting som vi har fått väldigt mycket positivt gehör för.

Jag beklagar att ni socialdemokrater är det enda parti som inte vill bejaka att åldern ska beaktas i den bedömningen.

Anförande nr 306

L e i f R ö n n g r e n (s): Ni undantar ju servicehusen i valfrihetsmodellen. I vår modell ingår det. Man ska ha möjlighet att välja servicehus. Det är nämligen där man kanske har chansen att välja mellan olika boendeformer. Med det förslag som vi lägger fram är en åldersfaktor överflödig. Vi säger att man ska utgå från den egna upplevelsen, den sociala oron, eventuell isolering, men ohälsa i största allmänhet. Då behöver man ingen åldersfaktor som ni nu har pressat fram. Det får vi följa upp.

När det gäller fixartjänsterna var vår övertygelse redan innan, utifrån erfarenheterna från försöksverksamheten som vi initierade, att det inte sker något överutnyttjande. Det var väldigt bra att det fanns i de flesta stadsdelarna från 65 års ålder. Det var inte så att man stod i kö och ringde 17 gånger per dag för att be om hjälp med allting. I några fall var det så, och de fick en utmärkt ingång i en ordinarie hemtjänsten, en kontakt om man inte hade innan. Varför skapa konstiga åldersstrukturer och gränser?

Anförande nr 307

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Det blir lite märkligt när du pratar om 67 år och så vidare när du också har sett hur det ser ut. Jackie var upp i talarstolen och pratade om väldigt gamla personer som hade blivit nekade boende. Det har vi sett mycket av. Det är någonting som vi tycker är fel. Är man så gammal och känner att man behöver ett boende, då ska man kunna få det. Vi kommer att utreda boendegarantin. Så det blir väldigt märkligt när du talar så.

De här nya riktlinjerna ger mycket bättre förutsättningar för en bra kvalitet i vården och omsorgen, just detta att man utgår från varje människa på ett mycket tydligare sätt än tidigare.

Anförande nr 308

L e i f R ö n n g r e n (s): Då säger vi samma sak förutom att ni vill ha åldern också med. Vi säger att behovet ska styra. Någonting jag lärt under alla de år jag hållit på med äldre frågor under min tid i sociala distriktsnämnden i Vantör är att man har väldigt olika förutsättningar som åldrande i Stockholms stad. Det följer de skillnader i övrigt som finns i samhället med orättvisor och klyftor och annat.

Om man tittar på innerstadsområdena ser man många gånger mycket äldre och mycket friskare i mycket höga åldrar, medan man i ytterstadsområdena där jag har verkat i bott, som i Farsta, Enskede, Vantör, kanske man har det här behovet innan man kommer upp i den ålder som ni anser ska gälla. Då anser vi att det är behovet som ska styra möjligheten att få ett särskilt boende, att man i större utsträckning ska luta sig mot det. Då behövs ingen ålderstrappa. Då är det behovet som styr.

Anförande nr 309

O l l e A n d r e t z k y (m): De här riktlinjerna sätter en ribba för de behov och den omsorg som de äldre ska få. När du säger att de inte ger någonting är det helt fel. Ribban finns där, och vi är tämligen ense om var ribban ska ligga. Det tar inte slut i och med det här styrdokumentet. På andra sidan finns vård och omsorg och boenden

och allt annat. Det här med servicehusen kommer en statlig utredning att titta på. Det kommer väl inom kort med hur vi ska göra med det.

När det gäller Älvsjö råkar jag sitta sedan länge i Älvsjö stadsdelsnämnd, och Karl Bern är ordförande där. Jag kan försäkra att det inte är något olagligt som sker där utan allt sker i bästa samförstånd. Vi har numera på gång att flytta över seniorerna till ett av husen, och det andra ska Attendo Care få hyra. Vissa av dem är så gamla och dåliga att de inte längre platsar in på ett servicehus utan flyttas till ett särskilt boende.

Så ligger det till. Jag kan försäkra dig att det sköts på ett utmärkt sätt.

Anförande nr 310

L e i f R ö n n g r e n (s): Jag tillhör dem som åkte förbi Älvsjö rondellen under valrörelsen. Där fanns det stora plakat: Rösta på oss så ska vi rädda servicehusen kvar. Det var Folkpartiet som hade det. Men retoriken hade ni alla under oppositionstiden. Servicehusen skulle vara kvar. De skulle inte omstruktureras till seniorlägenheter. Nu gör ni det i snabb takt.

Den ribba som du pratar om gäller faktiskt ekonomin, den kommer att vara gränsen för hur man ska tolka riktlinjerna framöver. Redan nu har man signalerat att man kommer att bli mycket mer restriktiv i biståndsbedömningarna innan ni inför de nya mycket generösa riktlinjerna. Det finns en jättestor konflikt mellan ekonomi och förutsättningar och de riktlinjer ni nu inför. Vi kommer att följa upp detta, ni kan vara övertygade om det. Det går att rätta till genom att man inte prioriterar skattesänkningar framför äldres behov exempelvis. Det är alltid en fråga om prioriteringar. Jag tycker att ni går helt fel väg i flera delar.

Sedan glömde jag nämna det förebyggande arbetet. När det gäller de tidiga åldrarna anser vi att det är viktigt att också jobba förebyggande på annat sätt i yngre åldrar och inte sätta konstruerade åldersgränser även där.

Anförande nr 311

B i r g i t t a H o l m (m): Jag skulle bara vilja påminna kommunfullmäktige om att vi nu diskuterar riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen.

Mycket har sagts i debatten, och den kan hålla på hur länge som helst, det kan jag förvissa er om. Jag skulle bara vilja säga så här om oppositionens kritik, för oppositionen är inte nådig i sin kritik av oss inom alliansen. Oppositionen menar sig vilja ha ännu generösare riktlinjer än vi i alliansen och pekar på att de anslår ännu mer pengar till äldreomsorgen i sina budgetförslag.

Det är givetvis lätt att vara generös när det gäller andras pengar. Det är alltid lättare när man sitter i opposition och inte behöver ta ansvaret. Det ligger i sakens natur.

Är man däremot – och jag hör spridda skratt i salen – i majoritet har man inte bara ett ansvar gentemot stadens äldre att se till att det genomförs och att ge dem en värdig omsorg utan även att hålla en ekonomi i balans. Ni från oppositionen med ett

vapenskrammel imponerar knappast någon av oss. Äldreomsorgen gick med ständiga underskott under er tid i majoritet.

Dessutom måste det sägas att ni välkomnar förslaget till riktlinjer och håller med oss i mycket. Men ni tog inte fram något sådant förslag själva under förra mandatperioden. Min fråga till er är: Varför gjorde ni inte det?

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 312

L e i f R ö n n g r e n (s): Vi tar ansvar trots att vi är i opposition. Det ingår i vårt uppdrag, som det tidigare sagts, att kritisera det vi tycker är fel och driva på utvecklingen. Vi har finansierat alla de förslag till riktlinjer som vi lägger fram. De bygger nämligen på det vi lovade i valrörelsen. Vi har stått upp för det till och med i oppositionen och orkat finansiera dem. Det är mer än ni har gjort fast ni sitter i ansvarsställning. Vi får väl se var detta landar nu när ekonomin ska gå ihop med de nya riktlinjerna ute i verksamheterna.

Vi hade balans i vår ekonomi i stadsdelarna. Det var så flera år. Det var oerhört tuffa år, under de åren hade vi lågkonjunktur i Stockholm, men trots det klarade vi att göra politiska prioriteringar och klarade av att skapa balans i ekonomi och budget. Det kan man inte säga om ert styre. Under brinnande högkonjunktur sänker ni skatterna, ni tar ut mer pengar ur koncernen. Vad gör ni med de pengarna? Ja, ni prioriterar inte de äldres behov i alla fall.

Anförande nr 313

B i r g i t t a H o l m (m): Ni finansierar allting, som vi hört tidigare här i kväll, med höjd skatt. Du vet vad det ger. Det ger ökade socialbidragskostnader och att folk inte klarar sig på sin lön. Det gynnar inte de äldre.

Min fråga kvarstår: Varför gjorde ni ingenting under förra mandatperioden? Jo, svaret är att ni var väldigt oense.

Anförande nr 314

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Vi gjorde faktiskt någonting under förra mandatperioden. Vi tog fram de riktlinjer som ni sedan bara har behövt ändra lite grann i. Sedan tycker jag att du får läsa de budgetar som vi har tagit fram från oppositionen. Liksom Socialdemokraternas är vår budget från Vänsterpartiet mycket väl balanserad. Varenda krona finns redovisad. Jag är så trött på att hela tiden få höra att vi vill öka skatten. Det är ni som har sänkt skatten. Glöm inte det. Vi vill återställa. Ni använder hela tiden ord för att lura stockholmarna med ert sätt att dupera.

Anförande nr 315

B i r g i t t a H o l m (m): Att återställa skattesatsen är ju att höja. Då kommer det att drabba de människor som ni säger er vilja värna om. Att vara trött på det vi pratar

om. Du får vara hur trött som helst, för människor kommer att få, och har redan fått, det mycket bättre därför att man har fått mer pengar i plånboken. Det gynnar de äldre. De kommer att få mer resurser.

Du säger dessutom att vi tagit era riktlinjer och bara ändrat lite i dem. Vi har gjort fantastiska förändringar. Ni brydde er inte om den äldre under förra mandatperioden.. Så enkelt är det.

Anförande nr 316

J a c k i e N y l a n d e r (v): Jag tycker att det är märkligt att du inte vill ge Samuelsson en större påse pengar att göra någonting åt äldreomsorgen. Jag tycker att det är skamligt. Jag tycker att du är alldeles för fientlig. Är det moderat politik? Jag tror inte att det är kd: s politik.

Anförande nr 317

K a r l B e r n (fp): Ordförande, fullmäktige! Du påpekade, Leif Rönngren, att du åkte förbi Älvsjö rondellen under valrörelsen och såg plakatet: Rädda Långbroberg, rösta på Folkpartiet! Det var jag personligen som hade målat den här affischen, och det är jag ganska stolt över.

Vad hade hänt om ni hade ni suttit kvar vid makten? Ni höll på att lägga ned alla servicehem. Vi drog i nödbromsen. Vi har stått vid vårt vallöfte. Långbrobergs servicehem har inte lagts ned. De gamla som bör där får fortsätta att bo kvar där. Hade ni suttit vid makten hade det varit tomt och ekat.

Ni pratar om dålig mathållning och så vidare. Det hade inte blivit någon mat över huvud taget med er. Vi har hållit vårt vallöfte.

Den övriga delen av Långbrobergs anläggning håller vi på att förvandla till en annan typ av äldreboende. Där har du fel.

Politik är att prioritera. Vi vet att vi inte har för mycket pengar. Det är jag den första att hålla med om. Därför tycker jag att det cyniskt av er när vi pratar om fixartjänster och har begränsade resurser att ni på ett planekonomiskt sätt plattar ut det och ger fixartjänster till dem som är 67 år. 67-åringar är i dag överlag pigga och klarar sig mycket väl själva.

Vi anser att pengarna ska prioriteras till dem som bäst behöver dem och inte till friska 67-åringar. Det är den politik jag vill föra i den här staden.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 318

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag håller med om applåderna här. Det är inte ofta man får applådera politiker som erkänner att de lurat väljarna. Så står man själv och målar plakat där man säger: Rösta på Folkpartiet. Servicehusen ska vara kvar.

Vad har hänt efter? Jo, i oppositionen var ni väldigt högljudda och kritiserade våra omstruktureringar till seniorlägenheter med möjligheten att bo kvar. Vad gör ni nu? Ni tömmer husen, tvingar ut de gamla, tar in privata företag och gör ändrat boende av dessa. Det är ett helt annat förhållningssätt ni har i dag. Du har erkänt att du har skrivit en affisch: Rösta på Folkpartiet, vi lovar servicehusen kvar. Och vad har hänt? Ni avvecklar servicehuset, tömmer det på de gamla som bor där i dag. Många är jättegamla. Jag mötte pensionärer ute i Älvsjö när jag var där på besök. Det är inte nådigt i kritiken.

Anförande nr 319

K a r l B e r n (fp): Hade du och din politik fått råda hade det varit helt tomt där i dag. Det var ni som startade det hela. Ni satt vid makten för länge. Det är det som är felet. Det hade varit bra om vi hade fått komma in tidigare. Skadan var i stort sett skedd. Det vi gör är att vi låter de gamla bo kvar där, de som vill bo kvar där. Vill de flytta någon annanstans får de göra det. Omvandlingen av resten av den anläggningen gäller en annan typ av äldreboende. Det här är betydligt bättre än den politik ni förde.

Anförande nr 320

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): När det gäller fixartjänster är det inte så att bara detta att man har rätten att få hjälp så kommer man att utnyttja det. Självklart måste man lita på individens förmåga att själv kunna besluta. Är det inte det ni alltid pratar om, individen i centrum? Ibland undrar jag om ni pratar med dubbla tungor.

Att stoppa omvandlingen är det så att det faktiskt var vi som stoppade omvandlingen. Vi såg delvis att det gick för fort. Det berodde på att vi hade en stor utdömning av servicehusen. Det ska man inte glömma bort. Jag hoppas verkligen att ni tänker för. Fortfarande är man på gång att lägga ned servicehus i Stockholms stad. Låt oss vänta med det tills vi ser hur stort behovet blir med de nya riktlinjerna

Anförande nr 321

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Jag skulle vilja säga ett par saker som jag glömde i mitt förra anförande, och det är väldigt viktigt att påpeka att man verkligen ser till kvalitetskravet. Det måste vara överordnat när det gäller anhöriganställda. Det tycker jag är jätteviktigt. Man får inte rucka på det.

Till skillnad från Socialdemokraterna är vi väldigt kritiska till bedömningskansliet. Vik tror att de bästa bedömningarna gör man uti i stadsdelarna. Det finns ett förslag att man ska få en rejäl utbildning som biståndsbedömare för att få en likhet över staden. Det handlar om otroligt många människor som ska biståndsbedöma. Det är alltid så att det är varje individ som möter det här som måste få den här utbildningen så att man ser det på samma sätt. Då spelar det ingen roll om man sitter ute i stadsdelarna eller om man sitter inne i staden. Det är närheten till stadsdelen som gör att du får så många andra kvaliteter som du har med i själva bedömningen. Det här med biståndskansli är vi inte för.

Anförande nr 322

Eva Louise Erlandsson - Slorach (s): Nu är jag lite besviken på dig, Karl Bern. Du vet mycket väl att du inte talade riktigt sanning alldeles nyss. Förra valperioden bestämde vi alla partier tillsammans, även Folkpartiet, att Långbroberg skulle läggas ned på grund av att det var i så uruselt skick. Man kommer inte in tillsammans med en vårdade till exempel på toaletterna.

Sedan skrev du tydligen själv plakatet. Du satte inte i stadsdelsnämnden under förra valperioden. Du gjorde det tydligen på eget bevåg. Som sagt var Folkpartiet inte med där.

Nu är det precis som vi alla bestämde. Ni lägger ned Långbroberg mer och mer. Det blir mer och mer öde ute i korridorerna. De gamla är förtvivlade för att de måste flytta. Du hade tydligen lovat att de inte behövde göra det. Men det är kaos. Det är i uruselt skick. Det är oansvarigt att ha gamla på ett sådant ställe där de inte ens kan få hjälp inne på toaletten.

Anförande nr 323

Karl Bern (fp): Det var du och dina partibröder som beslutade att det skulle plockas ned. Ni har kommit med falska uppgifter som att det inte går att komma in med en vårdare på toaletterna och duschrummen därför att det är en betongvägg där. Den betongväggen finns inte där. Det är helt riktigt att jag inte var med och fattade det beslutet. Det är så att när man upptäcker inom alliansen att här har det fattats ett felaktigt beslut kan man inte vara en sämre människa än att man kan ändra sig.

Jag och vi och Folkpartiet i Brännkyrka gick ut med det vallöftet att vi ska rädda vad som räddas kan. Jag håller med om att det är alldeles för lite. Det skulle behövas mer. Förvaltningen sade till oss: Det finns inget behov av de här platserna. Jag sade: Ni ljuger, det finns visst ett behov. Snacka om vem som inte håller sig till sanningen, Eva Louise.

Anförande nr 324

Eva Louise Erlandsson - Slorach (s): Jag vet inte om jag ska skratta eller gråta. Folkpartiet var med på det här förra valperioden. Det var ni tillsammans med alla andra partier som bestämde att Långbroberg skulle läggas ned på de premisser som var och som vi alla kände till, Folkpartiet, Moderaterna och vi. Vi kände till samma ska allihop. Det är fortfarande så.

Varför avfolkas huset nu? Varför är det ideligen människor som ringer förtvivlade över att de måste flytta? Det är ni som gör någonting nu som är helt uppåt väggarna och emot vad ni själva har bestämt under förra valperioden.

Anförande nr 325

Borgarrådet Samuelsen (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är som vanligt att debatterna svajar lite grann, men jag måste ändå begära ordet för att få lite klarläggande i diskussionen kring servicehus.

Det var så att vi gick i protest mot den stora omorganisation som gjordes under förra mandatperioden då servicehus omvandlades till ordinärt boende, till seniorbostäder. Det var det vi reagerade på. Pensionärsorganisationerna kunde påvisa att det inte fanns någon förankring. Man hade inte gjort någon efterfrågeanalys utan bara fattade beslutet.

Det vi gör nu är att vi gör en jättestor efterfrågeanalys. Vi går ut och frågar hur det ser ut, vilket behov som finns. Micasa Fastighetsbolag har fått ett uppdrag att göra en femårsplan när det gäller behov av underhåll. Vi har servicehuslägenheter som inte är beboeliga i dag. Därför måste vi ha en plan för hur vi ska kunna få ordning på underhållet.

Vi ser till att de nya riktlinjerna antas i kväll. Det kommer att göra att fler med sannolikhet kommer att få ett positivt besked om servicehusboende. De förändringar som hittills har gjorts under vår majoritetstid är att från en biståndsbedömd verksamhet i servicehus kan man få en annan biståndsbedömd verksamhet i heltidsomsorg. Det är väldigt skillnad på att förändra servicehus till seniorbostäder, som är ordinärt boende. Från biståndsbeslut till ett annat är det som pågår just nu.

Anförande nr 326

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande! Nu pratar vi om vad som hände tillbaka i tiden, och vi är överens om att vi satte stopp för detta. Det gick för fort, och informationen var för dålig. Jag kommer ihåg hur ni resonerade i oppositionen. Det var att man inte ska slå igen servicehusen. Vi ska inte strukturera om dem. Människor blir oroliga, och de kan tvingas flytta. Det ni nu gör är faktiskt att tvinga människor att flytta i de här boendena. Det är några exempel. Vi vet att det finns fler som kommer att komma av olika skäl.

Ni har alltså gått från alla de löften som ni ställde ut i valrörelsen.

Det ni inte har tagit med i beräkningen är underlagen för hur många som eventuellt kan tillkomma till servicehusen och de särskilda boendena. Det har man inte räknat med i de nya riktlinjerna när ni har fastslagit budget och annat . Det riskerar att sabotera budgeten helt med konsekvensen att färre får hjälp. Man blir restriktivare i biståndsbedömningen. Sedan kan ni prata hur vackert ni vill om valfrihet i vardagen, om att titta på de enskildas behov. I praktiken styr ekonomin.

§ 35 Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen, SoL, kvartal 1, 2007, äldreomsorg (utl. 2007:171)

Anförande nr 327

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det här är ett återkommande ärende sedan socialtjänstlagen ändrades den 1 juli förra året, att man ska redovisa ej verkställda beslut.

Den största förändringen inträffade mellan det tredje och fjärde kvartalet under förra året. Det man nu kan se – och då talar jag för bägge ärendena – är en mycket liten förändring. Vi upplever det som att stadsdelsnämnderna tar detta på allvar. Det är i väldigt få fall som det är resursbrist som har gjort att beslut om boende inte har kunnat verkställas. Vi har regelbunden kontakt med dessa stadsdelsnämnder, och vi är särskilt glada över att det är flera stadsdelsnämnder som gång på gång redovisar att de inte har några beslut som inte är verkställda. Och vi räknar med att flera ska tillkomma i den raden.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut! Det gäller båda dessa ärenden.

*§ 37 Ersättningsmodell för vård- och omsorgsboenden i ett valfrihetssystem
Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 26 november 2007 (utl. 2007:183)*

Anförande nr 328

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Redan när ärendet var uppe förra gången var det ett grundligt arbete som var genomfört inför förslaget till beslut. Nu har en del ytterligare frågor som ställdes från minoriteten klargjorts.

Det här systemet är enkelt och tydligt. Det rör sig om ett lättöverskådligt beslut. I dagens system finns det ett vårddygnspris, men förslaget innebär tre olika priser. Det möjliggör att man ska kunna ta emot äldre i olika behov av vård.

Redan i dag är det fastställt att man måste göra nya vårdbehovsmätningar, och det kommer man naturligtvis att göra även framöver för att se om det behövs en förändring för den enskilda individen, att flyttas från en nivå till en annan. Den uppföljningen har då biståndshandläggarna ansvar för.

Det som nu sker är att man på äldreförvaltningen ligger i startgroparna också när det gäller den här delen med utbildningsinsatser för biståndshandläggare, enhetschefer, sjuksköterskor, paramedicinare och MAS:ar för att de ska kunna tillgodogöra sig tanken bakom det nya ersättningssystemet.

Jag vill göra ett förtydligande angående beslutsdelen. Siffrorna gör att man kan misstolka en hänvisning. Under ”kommunstyrelsen beslutar” finns det två punkter. Som punkt 3 står det: ”Stadsdelsdirektören ges i uppdrag att besluta om närmare villkor enligt punkt 2”. Det är alltså punkt 2 i den övre delen som man hänvisar till. Vi hade tänkt att det skulle stå a, b och c, men det blev inte så i utskrifterna.

I övrigt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 329

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Vi har ju debatterat de här ärendena ett antal gånger så argumenten är väl kända vid det här laget. Men efter den återremiss som vi yrkade på har det klarlagts vissa saker. Enligt min åsikt var det från början fel i de formella delarna, och det är bra att de nu har blivit tydligare..

Tyvärr kan vi inte och har inte möjlighet att överblicka konsekvenserna av dessa förslag. Det beror på den process som vi har varit med om allihop inför att ärendena har tagits fram. De har styckats sönder och fragmentiserats under hela resans gång. Extra svårt har det varit eftersom man har sekretessbelagt ärenden fast det egentligen inte skulle ha behövt göras. Och det ställer till en hel del när man försöker att förankra och diskutera så här viktiga principärenden.

I förlängningen gör detta att vi kommer att yrka avslag på förslaget. Det innebär inte att vi inte kommer att vara intresserade fortsättningsvis. Tvärtom, vi kommer att följa frågan nogsamt. Vi kommer att kräva utvärdering och uppföljning.

Konsekvenserna i sin helhet finns inte redovisade för dem som det här är tänkt för, nämligen de äldre. Det finns inte någonstans i något av de ärenden som vi har haft att hantera i fullmäktige, och då är det fler ärenden på väg fram. Även fortsättningsvis hanteras tyvärr dessa ärendena på ett sådant sätt att vi inte får inblick hur man tänker eller vad tjänstemännen på stadsledningskontoret sedan kommer att föra in i regelverken för verksamheterna.

Ett annat sådant exempel är det köhanteringssystem som är på väg fram till äldrenämnden och ska tas upp vid nästa sammanträde. Det är en av de viktigaste pusselbitarna som har direkt påverkan på de äldres möjlighet att välja. Inte heller i det ärendet framgår konsekvenserna, och det har absolut bäring på innehållet i det här ärendet. I förslaget till köhanteringssystem dyker för första gången det upp som vi har efterlyst, nämligen: Hur avser ni att finansiera tomställda platser?

Det är en grundpusselbit för att ett valfrihetssystem ska fungera att någon betalar för de platser måste vara tomma för att det ska finnas ett utrymme och någonting att välja mellan. Detta börjar så sakteliga klarna, men det har varit en svår process som det har varit omöjligt för oss i oppositionen att följa och än mindre att begripa var det kommer att landa någonstans.

Jag yrkar bifall till vår gemensamma socialdemokratiska reservation. Vi kommer att följa det här ärendet och fortsätta att ställa de jobbiga frågorna. Om inte annat hoppas vi att man i utvärderingarna som förhoppningsvis kommer till stånd får klarhet i hur det har påverkat möjligheten för de äldre i staden att göra ett aktivt val.

Anförande nr 330

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ordförande, ledamöter, stockholmare! I remissvaret inför dagens beslut i fullmäktige framgår det att det inte bara är vi i Vänsterpartiet som hyser oro inför det hastigt framtagna förslaget till ersättningsmodell för vård- och omsorgsboende i ett valfrihetssystem.

Man kan läsa: Det finns risk för att kostnadsmodellen blir kostnadskrävande och tungrodd genom det differentierade ersättningarna i olika nivåer. Det innebär nya arbetsuppgifter och vårdbehovsmätningar som inte ryms inom nuvarande befintliga bemanning. Det finns risk för att systemet ökar stadsdelsnämndernas kostnader. Det finns också risk för att förbättringar av lokaler inte kommer att ske då det tänkta ersättningssystemet för lokalkostnader kan ha en hämmande effekt på ombyggnadstakten av stadens boenden. Effekterna för stadsdelsnämndernas ekonomi och verksamhet för de äldre redovisas varken före eller efter remissomgången. Viktiga frågor om hur det nya ersättningssystemet ska fungera hänvisas till kommande beslut i kommunstyrelsen. Det gäller till exempel tomplatsutnyttjande.

Allt detta ska sjasättas vid halvårsskiftet 2008, mitt i semestertid som en stadsdel mycket riktigt påpekar. Biståndshandläggarna kommer troligtvis att erbjudas särskild utbildning under februari-mars. Men hur går det då med likställigheten över staden om det bara är ett erbjudande? En stadsdel kan avvara en handläggare som genomgår utbildning, en annan kan det inte.

För att genomföra förändringar krävs det en budget som garanterar utbildning. Det finns så många frågetecken kring en så stor förändring som äldres vård- och omsorgsboende: svårigheter att överblicka hela processen, ingen ordentlig konsekvensanalys, hur kösystemet ska fungera samt uteblivna garantier för att det ska finnas kvar kommunala vård- och omsorgsboenden. Då går det inte att tala om valfrihet och mångfald.

Nej, fokus bör sättas på de äldre snarare än på företagandet. En högre grad av delaktighet och självbestämmande för de äldre, det är valfrihet. Möjlighet att välja mellan olika boenden kan skapas inom ramen för dagens system utan en central ramupphandling.

Viktigt att komma ihåg är att oavsett hur äldreomsorgen är organiserad måste staden alltid ta det övergripande ansvaret för att det ska finnas tillräckligt många platser för vård- och omsorgsboende för äldre med olika behov, och de ska vara belägna inom ett rimligt avstånd.

Jag yrkar avslag på förslaget med hänvisning till Vänsterpartiets reservation i borgarrådsberedningen.

Anförande nr 331

S t e f a n N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Miljöpartiet har ett gemensamt förslag till beslut med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet. Vi vill att det här förslaget ska avslås och har i stället en egen skrivning. Vi tycker att det finns en del saker som fortfarande inte är utredda. Nu har det varit en remissomgång. Vi har fått svar på en del av våra frågor, men vi är ändå inte nöjda.

Jag yrkar därför bifall till det gemensamma förslaget från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänstern.

*§ 38 Förslag till äldrepeng i tre nivåer**Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 26 november 2007 (utl. 2007:184)*

Anförande nr 332

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag känner mig verkligen trygg i det här ärendet. Vi har gjort ett otroligt grundligt arbete. Man har haft kontakt med flera av våra egna boenden och noggrant tittat på vårddygns-mätningar. Man har anlitat konsulter, man har jämfört med andra kommuner och till sist har man landat i dessa tre nivåer.

Vi mötte en hel del oro innan nivåerna var kända. Vi träffade både våra egna och privata utförare. Jag vill understryka att det fanns en stor oro, men nu när nivåerna är kända har inte en enda hört av sig. Tvärtom så har både stadsdelsnämnder och privata utförare känt att ersättningsnivåerna har landat.

Tidigare fanns det ett vårddygnspris oavsett hur tung vård en äldre behövde. Men nu finns det alltså tre olika nivåer. På det sättet kan man tillgodose både de äldre som inte har lika stort vårdbehov och de som har tyngre behov. Det gör att man kan få ekonomi i det hela.

Vi kan se att det genomsnittliga priset i våra egna verksamheter ökar. De kommer alltså att få mer pengar till sina boenden. Naturligtvis kommer detta också att öka kvaliteten, det är jag helt övertygad om.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 333

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det är nästan så att entusiasmen smittar av sig, men frågan blir: Hur ska ni finansiera detta? Det ska ju inte vara kostnadsdrivande på något sätt. Som Ewa Samuelsson nyss beskrev kommer det att kosta mer pengar eftersom man kommer att höja ersättningsnivåerna åtminstone i de kommunala verksamheterna i förhållande till dagens nivåer.

Förra gången när vi diskuterade det här – innan minoritetsåtreremitteringen – tog jag upp att jag hade blivit kontaktad av privata verksamheter. De finns inte med i den här redovisningen. De var oroade innan och är det även fortsättningsvis för att de inte kommer att klara ekonomin i de verksamheter som de ansvarar för. Då är frågan hur valfrihetssystemet i den här delen kommer att påverka de äldre som i dag eller i framtiden bor på privata boenden.

Det innebär att de privata utförarna får mindre pengar att röra sig med. Följaktligen kommer de att göra neddragningar, och det effektivaste sättet att göra det på är att ta bort personal ur verksamheterna. Flera har flaggat för detta. Det är också en konsekvens av de *tighta* budgetramarna som finns även ute i de kommunala verksamheterna. Man har nu börjat se över bemanningsfrågor, säga upp deltidsanställda och göra upp hårdare scheman och så vidare, vilket får en direkt bäring på de enskilda

äldres vardag när det gäller valmöjlighet och möjlighet att göra allt det som ingår i de riktlinjer som vi nyligen diskuterade.

Ändock tycker jag att det är bra att vi för första gången i ett ärende fokuserar på vårddygnspriset. Det har varit en frågeställning under många år där vi inte har fått något egentligt bra svar på frågan varför det är så olika prissättning i de olika systemen. Farhågan är ju att det blir väldigt snabba ryck och förändringar som några måste anpassa sig till och det går ut över de äldre.

Även i det här ärendet får vi återkomma när vi har följt konsekvenserna av det valfrihetssystem som ni nu inför sonderstyckat i delar utan helhet och möjlighet att i förlängningen förutse konsekvenserna och vad det leder till.

Även här kan jag garantera att vi kommer att fortsätta att ställa frågor. Vi kommer att kräva redovisningar och följa upp detta. Sedan får vi se om det blir den vanliga hanteringsordningen när de som drabbas hårdast – privata aktörer i det här fallet – slår larm om att detta inte fungerar. Då får vi se hur ni hanterar det. Tidigare har ni hanterat det genom att nolla underskott i resultatenheter i staden. Ni har också skjutit till extra pengar till privata utförare när de har sagt att de inte klarar av sina åtaganden. Vi får se vad det här leder till framöver.

Även i det här ärendet har vi synpunkter på processen. Det hade varit bra om man hade haft en öppen dialog och öppna ärenden i stadsdelarna och inte genomfört det här utifrån det centrala perspektivet utan möjlighet för lokala stadsdelsnämndspolitiker och för verksamheterna att ha inflytande över hur man har räknat fram nivåerna för att det inte ska drabba verksamheterna och i förlängningen de äldre. Så vi återkommer.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 334

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Helheten består som bekant av delar. Jag vet inte om du hade stått och prisat ett ärende som hade bestått av 350 sidor. Nu känns det ändå överskådligt när delarna tillsammans bildar en helhet och vi kan gå till beslut i den ena frågan efter den andra.

Om nu de privata aktörerna hör av sig till dig och är oroliga är det bättre att de tar kontakt med oss som har majoriteten.

Anförande nr 335

L e i f R ö n n g r e n (s): Jag har alltid hävdat och kommer alltid att hävda att det inte handlar om mängden och formen, utan det är innehållet även i det här avseendet som är det viktiga. Vi har tagit del av innehållet i alla dessa ärenden, och det går inte att få en överblick.

Vid det förra sammanträdet uppmärksammade jag på att de privata aktörerna hör av sig till mig efter att de har mött äldreborgarrådet och att det var väldigt trevliga tillställningar, men de verkar över huvud taget inte ha fått gehör för sina synpunkter.

Därför har de överlämnat samtliga skrivelser till mig som de har lämnat till äldreborgarrådet. Så visst har de pratat med er.

Anförande nr 336

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Först vill jag ge en eloge till Socialdemokraterna som för första gången verkar brinna för detta med kvalitetsuppföljningar och särskilda boenden. Det såg vi inte så mycket av under den förra mandatperioden.

Du har kanske inte läst ärendet i detalj, men det är faktiskt så att vi från stadsdelsförvaltningarna har varit med under hela processen och också räknat på nivåerna. Så man är väl medveten ute på förvaltningarna om vad det här kommer att få för konsekvenser.

Sedan måste jag få ställa en fråga till dig Leif. Du säger att det här kommer att slå mot de privata utförarna. Tycker inte du att vi som affärspartner till de enskilda verksamheterna ska följa de avtal som vi har tecknat med dem? Eller tycker du att vi ska bryta de avtalen?

Anförande nr 337

L e i f R ö n n g r e n (s): Vi ska självklart följa avtalen. Det har alltid varit vår uppfattning när vi har använt oss av möjligheten att upphandla verksamheter, att följa upp avtalen, att se till att man lever upp till det som man har sagt att man ska göra till det överenskomna priset.

Min 17–18-åriga erfarenhet är att ni alltid går in i efterhand och justerar avtal när privata entreprenörer säger att de inte klarar av sina åtaganden eftersom det kostar mycket mer än vad de hade tänkt sig.

Ja, Margareta Björk, jag tror att vi har varit intresserade av kvalitetsfrågorna under väldigt lång tid.

När det gäller kompetensfonden satsade vi 2 miljarder kronor på kvalitetsutveckling i äldreverksamheten. Även om ni var emot det under den förra mandatperioden var Moderaterna för det i fråga om kvalitetssatsningarna i äldreomsorgen. Däremot var inte Kristdemokraterna och Folkpartiet det. De var konsekvent emot. Det gläder mig och oss att ni, nu när ni sitter i majoritet, för fram alla dessa ärenden, tar vara på erfarenheterna och förverkligar det som tidigare var projekt i anslutning till ordinarie verksamhet. Det är tack vare våra tidigare satsningar.

Anförande nr 338

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Vad står du och säger? Skulle inte Folkpartiet vara för kvalitetsutveckling eller kvalitetssäkring? Det har vi ju alltid jobbat för. Alliansen har också detta väldigt högt på sin agenda. Det har kanske inte varit lika högt upp på Socialdemokraternas agenda. Men det är väl bra om ni nu börjar jobba med de här frågorna.

Det är ett stort ärende att få i gång valfriheten i boendet. Det bästa med det här är att resurserna faktiskt kommer att fördelas efter de faktiska behoven. Jag instämmer i det som du säger om uppföljning och utvärdering. Naturligtvis måste det ske en utvärdering, det är självklart för oss.

Anförande nr 339

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ordförande, ledamöter, stockholmare! Det är mycket svårt att kunna se effekterna av den föreslagna boendepengen. Alla stadsdelsnämnder har ju inte varit med och lämnat sina synpunkter på förslaget. Det gäller både verksamhet i egen regi och köpta platser.

Det förvånar mig att de kunskaper som finns hos stadsdelsnämnderna inte tas till vara när man genomför en så stor förändring. Inte heller vårt mycket duktiga pensionärsråds erfarenheter togs till vara från början.

Är det att värna om de äldre och deras möjligheter till demokratiskt inflytande? Det finns återigen anledning att påpeka den stora brådska som hela kundvalsmodellen har hanterats med. Det gäller även det uppstyckade ursprungsärendet om kundvalsmodeller. Det är oerhört viktigt med en helhetssyn när man gör en så stor förändring. Ordentlig konsekvensanalys av systemets effekter borde vara en självklarhet.

Eftersom vi inte har fått svar på våra upprepade förfrågningar om kundvalsmodellen är vi fortfarande oroliga för de äldres möjlighet att välja vård- och omsorgsboende.

Er övertro på att företagen ska lösa detta med mångfald och kvalitet utan att det ska finnas möjlighet till insyn och sanktioner är oroande. Det gäller också uteblivna garantier för att kommunala vård- och omsorgsboenden ska finnas kvar. Vad är det då för valfrihet vi talar om?

En utökad marknad innebär en kommersialisering av äldreomsorgen, vilket snarare förminskar äldreomsorgens chanser att göra sig attraktiv. Det kommer att bli allt svårare att kvalitetssäkra verksamheten med den kommersiella struktur som den förväntas få.

Lika viktigt som valfrihet är kvalitet. Garanterad fortbildning och personaltäthet måste komma högre upp på agendan. Att centralisera och privatisera äldreomsorgen är ingen lösning på problemen i äldreomsorgen. Vi kommer att följa arbetet med kundvalsmodellen mycket noggrant framöver för att bevaka de äldres rätt i vård- och omsorgsboenden samt garantera hög kvalitet, med inflytande och verklig valfrihet.

Jag yrkar avslag på förslaget.

Anförande nr 340

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Vissa klargöranden har gjorts av stadsledningskontoret efter återremissen. Men det hade varit bättre om man hade gjort en gedigen konsekvensanalys av systemets effekter. Den bästa och mest demokratiska genomlysningen av effekterna hade vi kunnat få om det samlade ären-

det hade remitterats till alla stadsdelsnämnder samt till kommunstyrelsens pensionsråd som då hade fått möjlighet att ta ställning till det i god tid.

Det är märkligt att en del av kundvalssystemet som rör resurserna inte har gått ut på remiss till alla stadsdelsnämnder. Deras yttrande skulle ha baserats på objektiva förhållanden inom äldreomsorgen, det hade varit viktigt.

För oss är de äldres möjlighet till delaktighet, självbestämmande och valfrihet viktig såsom till exempel möjligheten att välja mellan olika boenden. Men det kan också skapas inom ramen för dagens system utan central ramupphandling.

Vi tror inte heller att en centralisering och privatisering är lösningen på problemen i äldreomsorgen. Problemen är större än så.

Lika viktig som valfriheten är också kvaliteten. Effekten av den föreslagna nivån på pengarna är svår att värdera utan uppgifter från stadsdelsnämnderna om hur förslaget påverkar deras äldreomsorg såväl verksamhet i egen regi som köpta platser. Det är först då som vi kan se effekten av det nya systemet.

Dessutom är det så att med uteblivna garantier för att det ska finnas kvar kommunala vård- och omsorgsboende kan man inte tala om valfrihet och mångfald.

Garanterad fortbildning och personaltäthet måste också bevisas. I det sammanhanget lämnar kundvalssystemet inte något svar.

Det här är ett komplicerat ärende. Något erbjudande om att få en genomgång av ärendet med möjlighet till svar på frågor har inte kommit från majoriteten.

Bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen!